

แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของ
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย

นางสาวกัญต์ฤทัย ก้องเกียรติธีระ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Guidance for Unpaid Loan of Mueang Phan Agricultural Cooperatives
Limited Members, Chaing Rai Province**

Miss. Kanruethai Kongkiattira

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย
ชื่อและนามสกุล นางสาวกัมภ์ฤทัย ก่องเกียรติธีระ
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ
 2. รองศาสตราจารย์ ดร. เซาว์ โรจนแสง

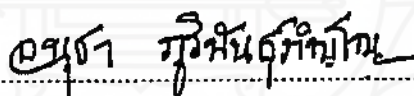
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2559

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

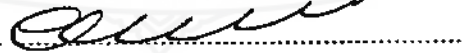
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรี สงวนวงศ์)

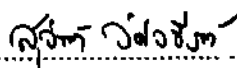
..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เซาว์ โรจนแสง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา กต

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิศวีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย
 ผู้วิจัย นางสาวกัญต์ฤทัย ก้องเกียรติธีระ รหัสนักศึกษา 2579001740 ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(สหกรณ์)
 อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เชาวน์ โรจนแสง
 ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด 2) สภาพการกู้ยืมเงินและลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ และ 4) สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่กู้เงินจากสหกรณ์จำนวน 3,578 คน และ 2) คณะกรรมการและฝ่ายจัดการ จำนวน 21 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกสหกรณ์จำนวน 360 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย สำหรับคณะกรรมการและฝ่ายจัดการเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิก ได้แก่ แบบสอบถาม และคณะกรรมการและฝ่ายจัดการโดยการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 ถึง 60 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพการเกษตร สถานภาพทางครอบครัวสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน โดยมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปี ไม่มีภาระในการส่งบุตรเรียน มีที่ดินของตนเองทั้งหมด ขนาดพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 5-10 ไร่ มีรายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ 2) สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่กู้เงินระยะปานกลางโดยใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ลักษณะชำระหนี้ของสมาชิกเป็นแบบรายงวดจนครบตามจำนวนหนี้สิน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 4) จากการสนทนากลุ่มของคณะกรรมการและฝ่ายจัดการสหกรณ์พบว่าปัญหาและอุปสรรคของสมาชิกที่ค้างชำระหนี้ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง สมาชิกประสบกับภัยธรรมชาติ สมาชิกมีต้นทุนการผลิตสูงและราคาผลผลิตตกต่ำ แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ คือ สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการทำการเกษตรที่มีคุณภาพดีและราคาที่เหมาะสมมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก สหกรณ์ควรจัดกิจกรรมในการพัฒนาอาชีพเพื่อลดต้นทุนการผลิตแก่สมาชิก เพื่อสมาชิกมีรายได้มาชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ สหกรณ์ควรเพิ่มช่องทางการตลาดในการรวบรวมและจำหน่ายผลผลิตของสมาชิกออกสู่ตลาดเพื่อรองรับผลผลิตของสมาชิก และให้ข่าวสารข้อมูลในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้แก่สมาชิกโดยทั่วกัน

คำสำคัญ หนี้ค้างชำระ สมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

Thesis title: The Guidance for Unpaid Loan of Mueang Phan Agricultural Cooperatives Limited Members, Chaing Rai Province

Researcher: Miss Kanruethai Kongkiattira; **ID:** 2579001740;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Thesis advisors: (1) Dr. Anucha Puripunpinyoo, Associate Professor;
(2) Dr. Chao Rojchanasang, Associate Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The research objectives were to study 1) the basic characteristics of Mueang Phan Agricultural Co-operatives Ltd. members, 2) Co-operatives members' loan and payment predicament, 3) the relationship of the basic characteristics of members and their loan payment predicament and 4) problems, barriers and the guidance to solve the Co-operatives members' unpaid loan.

The research population was classified as 2-identified groups 1) Mueang Phan Agricultural Co-operatives members comprised of 3,578 members and 2) the Co-operatives committee and management staff of 21 persons. The numbers of 360 Co-operatives members were selected as sample size utilized Simple Random Sampling technique. The numbers of 21 persons as the Co-operatives committee and management staff were selected as the entire population. Questionnaire was applied as the data collection tool for samples while the focus group technique was exploited as data collection tool. Statistical methodology was applied for data analysis---percentage, arithmetic mean, standard deviation, Chi-square and content analysis.

The research results revealed that 1) majority of co-operatives members was male with the age range from 51 to 60 years old. They mainly obtained the primary school level. Members performed their own farm. Also, they had married status. They had their average family size of 3 persons. They mainly hold their co-operatives membership of over 10 years. They did not have the family members' educational expenditure. Also, co-operatives members owned their farming land with their average farm size of 5 to 10 rai (1 rai = 1600 m²). They earned their family income less than 10,000 Baht monthly while their family expenditure also less than 10,000 Baht monthly. They did not have any kind of non-formal loan. 2) Most of co-operatives members borrowed their loan with intermediate payment period of time. With their own assets as loan guarantee, co-operatives members paid periodic loan payment till it was over. 3) There was statistical significance of positive correlation between the basic characteristics members and loan payment predicament and 4) Cooperatives committee and staff suggested that problems and barriers of unpaid loan mostly were resulted from the high-cost of their career operation. In addition, they has faced with natural disasters brought to the high-cost of agricultural production and low price of products sold out. Guidance's of unpaid loan resolving passages were: co-operatives should provide agricultural materials and equipment for them in terms of good quality and reasonable price. Co-operatives, itself, should generate activities focused on co-operatives members' career development brought to the way of production cost reduction. They could make their loan payment eventually. Co-operatives should generate the market channels to collect members' produce and sale. This brought up with the increased amount of agricultural product selling. Moreover, co-operatives should provide fully operational information to members through roughly.

Keyword Unpaid Loan, Co-operatives Members, Mueang Phan Agricultural Co-operatives Ltd.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย นี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธ์ภิญโญ ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขเพื่อให้ได้รายงานที่มีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านอาจารย์มา ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตต์ศรี สงวนวงศ์ ที่กรุณาให้เกียรติ เป็นประธานกรรมการ พร้อมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูริพันธ์ภิญโญ และรองศาสตราจารย์ ดร. เชาวน์ โรจนแสง ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์และได้กรุณาตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ซึ่งผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือ อย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ สำหรับความรัก และกำลังใจ ที่มอบให้ตลอดมา รวมถึงบุคลากรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย เพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้เขียนหนังสือต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้คงมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันนี้ต่อไป

กัณฑ์ฤทัย ก้องเกียรติศิริระ

เมษายน 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1	
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2	
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	10
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร	16
แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร	19
แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	22
แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ	31
แนวคิดของการตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร	36
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์	39
แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาหนี้ค้างชำระ	41
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
วิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	55
วิเคราะห์สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก	64
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	73
วิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด และข้อเสนอแนะ	93
แนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การ เกษตรเมืองพาน จำกัด	99
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	103
อภิปรายผล	111
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	121
ก แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	122
ข แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	130
ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS	133
ประวัติผู้วิจัย	161

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	ความสามารถในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิก ปีบัญชี 2556 - 2558	3
ตารางที่ 2.1	จำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด แยกเป็นรายตำบล.....	23
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	55
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	57
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	58
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพครอบครัว.....	58
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน..	59
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก สหกรณ์.....	60
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน...	60
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน....	61
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดที่ดินทำกิน.....	62
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน.	62
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อ เดือน.....	63
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ.....	64
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทเงินกู้.....	65
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสิ่งที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้.....	65
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเหมาะสมของอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้.....	66
ตารางที่ 4.17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทการใช้จ่ายเงินกู้....	66
ตารางที่ 4.18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการให้คำแนะนำ.....	67
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้..	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	4.20	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งของการได้รับ ใบแจ้งเดือนให้ไปชำระหนี้.....	68
ตารางที่	4.21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งของการได้รับ การติดตามเร่งรัดหนี้.....	68
ตารางที่	4.22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการได้รับการ ติดตามเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์.....	69
ตารางที่	4.23	จำนวนและร้อยละจำแนกตามการติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์ มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้.....	70
ตารางที่	4.24	จำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุผลที่ทำให้สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับ สหกรณ์มากที่สุด	70
ตารางที่	4.25	จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะการชำระหนี้.....	71
ตารางที่	4.26	จำนวนและร้อยละจำแนกตามแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์.....	71
ตารางที่	4.27	จำนวนและร้อยละจำแนกตามหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด.....	72
ตารางที่	4.28	จำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุจูงใจให้ไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์มาก..... ที่สุด.....	72
ตารางที่	4.29	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	74
ตารางที่	4.30	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	75
ตารางที่	4.31	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	77
ตารางที่	4.32	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	4.33	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	80
ตารางที่	4.34	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	81
ตารางที่	4.35	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์กับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	83
ตารางที่	4.36	ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	84
ตารางที่	4.37	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการถือครองที่ดินกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	86
ตารางที่	4.38	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดที่ดินทำกินกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	87
ตารางที่	4.39	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	89
ตารางที่	4.40	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	90
ตารางที่	4.41	ความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินนอกระบบกับลักษณะการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	92
ตารางที่	4.42	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	93
ตารางที่	4.43	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ตารางที่	4.44	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์	95
ตารางที่	4.45	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย.....	96
ตารางที่	4.46	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ.....	97
ตารางที่	4.47	ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด.....	98

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์.....	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาคการเกษตรเป็นภาคที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นภาคเศรษฐกิจที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศยึดเป็น อาชีพหลัก ผลผลิตจากการเกษตรนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนแล้ว ยังเป็นปัจจัยการผลิตหลักในภาคอุตสาหกรรมที่ ต่อเนื่องจากภาคเกษตรกรรม รวมทั้งยังเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงที่ยังปรากฏอยู่อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ก็คือ เกษตรกรที่ทำการผลิตในภาคเกษตรยังมี ฐานะความเป็นอยู่ที่ยากจนและมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากรายได้จากการเกษตรเพียง อย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะมาเลี้ยงดูจนเจือครอบครัวได้ ทำให้เกษตรกรบางส่วนจำเป็นต้องอพยพ ครอบครัว ละทิ้งถิ่นฐาน เพื่อออกไปแสวงหารายได้ ซึ่งก่อให้เกิดแรงงานอพยพและปัญหาทาง สังคม ส่วนในด้านการผลิตก็มีรายได้ไม่พอลี้ยงดูครอบครัวขาดเงินทุนที่จะนำมาลงทุนเพื่อ ประกอบการผลิต จึงมีความจำเป็นต้องใช้สินเชื่อการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงินทั้งภาครัฐ และเอกชน นายทุนในหมู่บ้าน ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงจากการกู้ยืมสินเชื่อในลักษณะดังกล่าว พบว่าในบางพื้นที่เกษตรกรประสบปัญหาการผลิต เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม การระบาดของโรคและ แมลง ราคาผลิตผลตกต่ำไม่สามารถชำระหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมได้ ทำให้เกษตรกรประสบปัญหา หนี้สินล้นพ้นตัวและมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี (วิสุทธิ จตุรลาวัลย์, 2551:1)

สหกรณ์การเกษตรจัดตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินกู้ยืมอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้แก่เกษตรกรสมาชิกในชนบท ด้วยการให้สินเชื่อโดยตรงแก่เกษตรกรสมาชิก ซึ่งเป็นการกระจาย การลงทุนการผลิตไปสู่เกษตรกรผู้ยากจนในชนบท เพื่อสร้างรายได้ทางการเกษตรที่เป็นอาชีพหลัก เดิมอยู่แล้วให้มีเพียงพอต่อการครองชีพในครัวเรือน มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และแก้ไข หนี้สินนอกระบบที่เคยมีให้หมดสิ้น นอกจากนี้แล้ว สหกรณ์การเกษตรยังดำเนินธุรกิจทางด้านการตลาด โดยการจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและราคายุติธรรมมาจำหน่ายแก่เกษตรกรสมาชิก ได้แก่ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เครื่องจักรกลการเกษตร สินค้าอุปโภคบริโภค รวมทั้งรับซื้อผลผลิต การเกษตรจากสมาชิก โดยมีการชั่ง ตวง วัด และกำหนดราคาซื้อขายอย่างยุติธรรม ตลอดจนการ

รับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมการออมเพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุนในการดำเนินธุรกิจเป็นของตนเอง (ณรงค์ คงมั่น, 2550 : 1)

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ รวมทั้งดำเนินธุรกิจให้เงินกู้หรือสินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพการเกษตรของเกษตรกรสมาชิก และไม่เพียงแต่ช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพของสมาชิกเท่านั้น หากแต่รวมถึงการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสมาชิกทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้มีการกินดี อยู่ดีมีสันติสุขในสังคมตามอุดมการณ์สหกรณ์ โดยเริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2517 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 42 เมื่อวันที่สิ้นปีทางบัญชี 31 มีนาคม 2558 มีจำนวนสมาชิก 5,485 คน จำนวน 114 กลุ่ม มีทุนเรือนหุ้น 27,706,473 หุ้น เป็นเงิน 277,064,730 บาท มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 810,784,383.24 บาท มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ จำนวน 15 คน และมีเจ้าหน้าที่สหกรณ์จำนวน 19 คน ผลการดำเนินงาน มีกำไรสุทธิ จำนวน 22,957,637.19 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, รายงานกิจการประจำปี : 2557)

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เป็นสหกรณ์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย มีการดำเนินธุรกิจ 5 ด้าน โดยจำแนกเป็น ธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก เพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เป็นการจัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก ธุรกิจรวบรวมผลิตผล ซึ่งสหกรณ์ได้รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิก ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า สหกรณ์รับซื้อข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อแปรรูป และการรับฝากเงิน โดยสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด มีการดำเนินธุรกิจให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่เป็นเกษตรกรและเป็นธุรกิจหลักที่ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยในปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2556 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 474,339,311 บาท มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 160,141,409 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 140,327,753 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้ จำนวน 19,813,656 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างชำระ จำนวน 2,771,966 บาท , ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2557 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 555,401,266 บาท มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 167,299,292 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 143,234,318 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ผิดสัญญาชำระหนี้ จำนวน 25,261,119 บาท และมีดอกเบี้ยยค้างชำระจำนวน 3,549,239 บาท และปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 สหกรณ์มีลูกหนี้เงินให้กู้คงเหลือเป็นเงิน 581,129,269 บาท

มีต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปีรวมทุกประเภท จำนวน 169,298,528 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 138,546,565 บาท มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้จำนวน 30,751,963 บาท และมีดอกเบี้ยค้างชำระจำนวน 4,582,820 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, รายงานกิจการประจำปี : 2555 ; 2556 ; 2557) ดังรายละเอียดในตาราง 1.1

ตารางที่ 1.1 ความสามารถในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดของสมาชิก ปีบัญชี 2556 - 2558

รายการ	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1. ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมเหลือ (บาท)	474,339,311.00	555,401,266.00	581,129,269.00
2. ต้นเงินที่ถึงกำหนดชำระคืนระหว่างปี รวมทุกประเภท (บาท)	160,141,409.00	167,299,292.00	169,298,528.00
3. ชำระได้ตามกำหนด (บาท)	140,327,753.00	143,234,318.00	138,546,565.00
4. ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ (บาท)	19,813,656.00	25,261,119.00	30,751,963.00
5. ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ (บาท)	2,771,966.00	3,549,239.00	4,582,820.00
6. ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินให้กู้ (บาท)	6,737,827.30	8,993,638.40	13,964,473.40
7. ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ-ดอกเบี้ยเงินให้กู้ (บาท)	1,613,224.00	2,002,398.50	2,497,148.50

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด (รายงานกิจการประจำปี : 2555 ; 2556 ; 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สมาชิกที่เป็นลูกหนี้เงินกู้ของสหกรณ์ มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าและลดลงในทุกปี อีกทั้งสหกรณ์ยังมีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้รวมไปถึงดอกเบี้ยค้างชำระเพิ่มสูงขึ้น โดยในปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2556 มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ ร้อยละ 12.37, ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2557 มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ ร้อยละ 15.10 และปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 มีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ ร้อยละ 18.16 ดังจะเห็นได้ว่าการเพิ่มของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สูงขึ้นทุกปี และลูกหนี้มีการค้างชำระหนี้ตั้งแต่ 5-7 ปี ซึ่งส่วนใหญ่กลายเป็นหนี้สูญร้อยละ 50 ของลูกหนี้ค้างชำระ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์ อีกมุมหนึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์และปัญหาหนี้ค้างชำระที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้สหกรณ์เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินได้ เพราะนอกจากจะใช้เงินทุนของตนเองแล้ว สหกรณ์ยังต้องอาศัยเงินสินเชื่อจากแหล่งเงินกู้อื่นมาให้กับสมาชิกกู้ต่อกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งสินเชื่อที่สำคัญในการจัดหาเงินทุนของสหกรณ์ นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ และยังมีค่าใช้จ่ายใน

การติดตามทวงถามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ดอกเบี้ยค้างรับและหนี้สูญที่ติดตามมาอีก ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ หากไม่เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกหรือปรับปรุงการดำเนินงานของธุรกิจสินเชื่อให้ดีขึ้น ในอนาคตจะส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถที่จะบริการสมาชิกได้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ต่อไป (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2558)

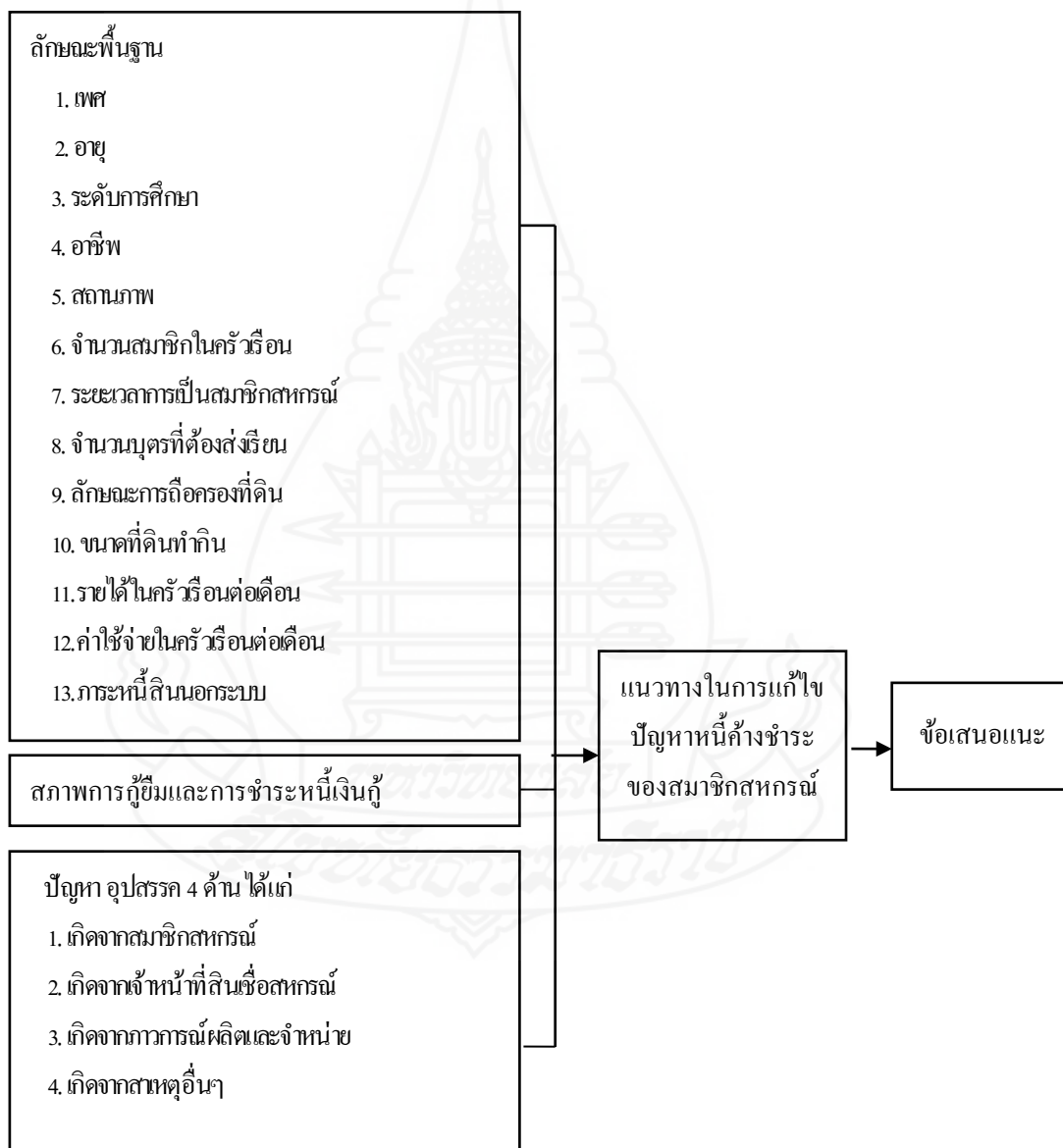
จากที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักวิชาการสหกรณ์และเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจในการศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 2.4 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เรื่องแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำประเด็นที่สำคัญมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

- 4.1 เพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.2 อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.3 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.5 สถานภาพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.7 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.8 จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.9 ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.10 ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.11 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.12 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
- 4.13 ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัด เชียงราย ในรอบปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 เป็นหลักในการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตของ สถานที่ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

5.1 สถานที่ กำหนดสถานที่ คือ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย

5.2 ประชากรศึกษา เฉพาะสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชี สิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 จำนวน 3,578 คน และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ สหกรณ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด รวมจำนวน 21 คน

5.3 ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย

5.3.1 ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

5.3.2 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมือง พาน จำกัด

5.3.3 ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

5.3.4 สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด หมายถึง สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ดำเนินงานใน เขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

6.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชี ของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์นั้นๆ ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าเป็นสมาชิกก็ต่อเมื่อได้ชำระหนี้ตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว ในที่นี้ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6.3 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลผู้ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์โดยกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นในที่นี่ หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6.4 ผู้จัดการสหกรณ์ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่กรรมการกำหนด ในที่นี้หมายถึง ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6.5 เจ้าหน้าที่สหกรณ์ หมายถึง บุคคลผู้ได้รับเลือกจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อปฏิบัติงานสหกรณ์ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการสหกรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ในที่นี้หมายถึง เจ้าหน้าที่สหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6.6 เจ้าหน้าที่สินเชื่อ หมายถึง เจ้าหน้าที่สินเชื่อ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

6.7 ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การที่สหกรณ์ให้สมาชิกของสหกรณ์มีสิทธิ์ในการกู้เงินจากสหกรณ์ เพื่อไปใช้ประกอบอาชีพทางการเกษตร

6.8 หนี้ค้างชำระ หมายถึง หนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด กู้ยืมเงินจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถชำระคืนเงินและดอกเบี้ยที่เกิดจากการกู้ยืมได้ตามกำหนดที่ตกลงไว้ในสัญญากู้ยืม

6.9 การตรวจสอบและติดตามหนี้ หมายถึง ยุทธวิธีในการติดตามเร่งรัดหนี้ที่ถึงกำหนดชำระของสหกรณ์ เช่น ทวงถามตามกำหนดเวลาโดยส่งเอกสารหนังสือ หรือ ไปพบสมาชิกที่เป็นลูกหนี้ด้วยตนเอง

6.10 เงินกู้ระยะสั้น หมายถึง เงินกู้ที่มีระยะเวลาตั้งชำระหนี้ไม่เกิน 12 เดือน โดยมีความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ดังนี้ ค่าใช้จ่ายในการทำนา เก็บเกี่ยว ซ้อมปุ๋ย ซ้อมหมุ่ขุนไว้เลี้ยงขาย ค่าใช้จ่ายในการปลูกกระเทียม ค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวโพด ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่ ซ่อมแซมบ้านเรือน โรงเรือน ยุ้งฉาง ซ่อมเครื่องมือการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกลำไย ลิ้นจี่ ค่าใช้จ่ายในการปลูกพื้กทอง แตงโม ซ้อโค กระบือขุนขาย ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืชผักสวนครัว ค่าใช้จ่ายในการเพาะเห็ด ค่าใช้จ่ายในการปลูกสั้ปะรด ค่าใช้จ่ายในการปลูกมะเขือ ค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพารา และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงปลา,กบ

6.11 เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง เงินกู้ที่มีระยะเวลาส่งชำระหนี้ไม่เกิน 10 ปี โดยมีความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ดังนี้ บุคคลปรับปรุงที่ดิน ซื่อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื่อสัตว์เลี้ยงฝูงชาย ซื่อเครื่องจักรกล สร้างบ้าน ช่าง โรงเรือน และชุดบ่อปลา

6.12 เงินกู้ระยะยาว หมายถึง เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในการเกษตร มีระยะเวลาส่งชำระหนี้ไม่เกิน 15 ปี

6.13 การค้ำประกัน หมายถึง การค้ำประกันด้วยบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1)การให้ผู้กู้รับผิดชอบลูกหนี้ร่วม ซึ่งจะใช้สำหรับเงินกู้หลัก ภายในวงเงินกู้จำนวนหนึ่ง ที่กำหนด 2)การใช้สมาชิกค้ำประกัน 2 คน ซึ่งจะใช้สำหรับเงินกู้สั้นอื่น และหรือเงินกู้ปานกลาง ภายในวงเงินกู้จำนวนหนึ่งที่กำหนด

6.14 หลักประกันเงินกู้ หมายถึง การมีบุคคลหรือหลักทรัพย์ เพื่อเป็นการค้ำประกัน เพื่อลดความเสี่ยงของเงินให้กู้

6.15 วงเงินกู้ยืม หมายถึง จำนวนเงินที่สมาชิกสหกรณ์กู้ยืมตามระยะเวลาที่สหกรณ์กำหนดไว้

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานทั่วไปของสมาชิก ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลไปประกอบการวางแผนและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

7.2 ทำให้ทราบถึงสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก ปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก สามารถนำผลจากการศึกษามาข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการให้สินเชื่อและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

7.3 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค้างชำระหนี้ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

7.4 ทำให้ทราบสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์กับสหกรณ์การเกษตรเมืองพานจำกัด และสหกรณ์อื่นๆที่สนใจต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
 - 1.5 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ
 - 1.6 แนวคิดของการตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร
 - 1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์
 - 1.8 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาหนี้ค้างชำระ
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

ความหมายของสหกรณ์ (Cooperatives) กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 23 - 24) ได้รวบรวมความหมายของสหกรณ์ไว้ ดังนี้

1.1.1 พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิตาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2526 ไว้ตอนหนึ่งว่า “...สหกรณ์นี้มีความหมาย คำว่า ‘สห’ ก็ด้วยกัน ‘กรณ์’ การทำ ทำงาน ทำกิจการต่างๆ หมายความว่า “สหกรณ์” แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ ต้องพร้อม...”

1.1.2 พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย พระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์
 ประทานคำแปล “สหกรณ์ เป็นวิธีการจัดการรูปหนึ่ง ซึ่งบุคคลหลายคนรวมกันเข้าด้วยความสมัครใจ
 ในฐานะที่เป็นมนุษย์เท่ากัน และโดยความมีสิทธิเสมอกันหมด เพื่อจะบำรุงตนให้เกิดความ
 จำริญในทางทรัพย์”

1.1.3 พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติไว้ว่า “สหกรณ์ หมายความว่า
 คณะบุคคลซึ่งรวมกันดำเนินกิจการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเองและ
 ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ ”

1.1.4 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายว่า “
 สหกรณ์ หมายถึง องค์การทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน
 จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่าง
 เดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดย
 ไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม คณะบุคคล
 ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกัน
 และกันและได้จดทะเบียนว่าด้วยกฎหมายสหกรณ์”

สรุปได้ว่า สหกรณ์ หมายถึง คณะบุคคลที่รวมตัวกันด้วยความสมัครใจ
 ซึ่งดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเอง
 และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542
 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2551, น. 23 – 24)

คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 63) กล่าวว่า สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของ
 การช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยง
 ธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความ
 เปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้
 ริเริ่มการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 38 - 51) กล่าวว่า หลักการสหกรณ์ คือ แนวทาง
 ที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผล เป็นรูปธรรมซึ่งประกอบด้วยหลักการ
 ที่สำคัญรวม 7 ประการ ดังนี้

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open
 Membership) สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการ

สหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ
ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุม โดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน
ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ขั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิ์ในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นๆก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ถือหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย เงินของสหกรณ์อย่างน้อยๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับ คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรองซึ่งอย่างน้อยๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่น่ามาแบ่งปันกันไม่ได้ เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงธำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และ สารสนเทศ (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบาย ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ (กรมส่งเสริมสหกรณ์ , 2551 :38 - 51)

อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551 : 30) กล่าวว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม

วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551 : 52) กล่าวว่า วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

ประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge.html>, 2559) มีดังต่อไปนี้

1. การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้าที่สมาชิกผลิตได้ และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเอง
2. ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีปรองดอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การสหกรณ์เป็นวิธีการที่อุ้มชูผู้ที่ยากจนให้มีฐานะดีขึ้น โดยมีได้ทำลายคนมั่งมี จึงมีลักษณะเป็นสันตินิยมหรือส่งเสริมสันติภาพ
3. สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืม ไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก
4. สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่น แนะนำให้สมาชิกรู้จักพัฒนาการผลิตด้วยวิธีการเกษตรสมัยใหม่ จำหน่ายผลผลิตให้ได้ในราคาสูงขึ้น เป็นต้น
5. ส่งเสริมความเสมอภาคกันและเป็นประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
6. สหกรณ์ฝึกคนให้มีความรู้และประสบการณ์ รู้จักการประหยัดทรัพย์และสนับสนุนด้านเงินทุน การผลิต ควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผน ร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกัน

ขายผลิตภัณฑ์ ทำให้คนในชุมชนนั้นๆ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge1.html>, 2559)

การดำเนินงานของสหกรณ์ (<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge1.html>, 2559)

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
2. รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์
3. จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
5. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์
6. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว
7. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
8. ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น
9. ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

ประเภทของสหกรณ์

สมนึก ระวิพันธ์ (2553, น. 13 - 14) ได้กล่าวถึง ประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย ภายใต้กฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้แบ่งประเภทสหกรณ์ในประเทศไทยออกเป็น 7 ประเภท ซึ่งแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์ที่มีสมาชิกประกอบด้วยเกษตรกร ลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบเอนกประสงค์ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร การตลาด การส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตรแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ สหกรณ์ขั้นปฐม (เป็นสหกรณ์ระดับท้องถิ่นครอบคลุมอาณาเขตทั้งอำเภอ) ชุมชนสหกรณ์ระดับจังหวัด และชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติ

2. สหกรณ์ประมง เป็นสหกรณ์ของผู้ประกอบอาชีพประมงทั้งในน้ำจืดและในน้ำเค็ม รวมทั้งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา มีลักษณะเหมือนกับสหกรณ์การเกษตร คือ ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประมง เช่น การให้บริการสินเชื่อการประมง การตลาดผลิตภัณฑ์ประมง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การประมง เป็นต้น ในปัจจุบันสหกรณ์ประเภทนี้มีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะอยู่ในแถบจังหวัดชายทะเล เช่น จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร สมุทรปราการ สตูล เป็นต้น

3. สหกรณ์นิคม เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้มีที่ดินทำกินของตนเอง โดยจัดหาที่ดินผืนใหญ่มาปรับปรุงแล้วจัดสรรให้สมาชิกที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีไม่เพียงพอได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ ในปัจจุบันนอกจากจะทำหน้าที่จัดสรรที่ดินดังกล่าวแล้วยังดำเนินธุรกิจด้านอื่นๆ เช่น การให้บริการสินเชื่อ การตลาด การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตรเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรอีกด้วย

4. สหกรณ์ร้านค้า หรือสหกรณ์การซื้อของผู้บริโภค จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดหาสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค ขายให้สมาชิกเพื่อช่วยเหลือมิให้สมาชิกถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า สหกรณ์ประเภทนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตที่ชุมชนหนาแน่น มีทั้งจัดขึ้นในหมู่ประชาชนทั่วไปในสถาบันการศึกษา และในหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ

5. สหกรณ์บริการ เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มประชาชนที่ประกอบอาชีพในการให้บริการ หรือใช้บริการสาธารณูปโภค หรือประกอบอาชีพอิสระอื่นๆ เช่น สหกรณ์เดินรถรับจ้าง สหกรณ์นักเขียน สหกรณ์ทอผ้า สหกรณ์การภาพยนตร์ สหกรณ์ผู้จัดงาน การดำเนินงานของสหกรณ์จะมุ่งให้บริการสมาชิกตามประเภทของบริการนั้นๆ เช่น จัดหาเครื่องมืออำนวยความสะดวก และมาตรการที่จำเป็นในการให้บริการตามความมุ่งหมาย

6. สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ที่มุ่งส่งเสริมการออมทรัพย์และการให้บริการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกเมื่อมีความจำเป็นมักตั้งขึ้นให้บริการแก่ประชาชนในที่ทำงานในหน่วยงานเดียวกันซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้ประจำเป็นรายเดือน ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ตำรวจ ข้าราชการ เป็นต้น

7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นสหกรณ์ที่มุ่งส่งเสริมการออมทรัพย์และให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกเมื่อมีความจำเป็นลักษณะคล้ายกับสหกรณ์ออมทรัพย์แต่ จะจัดตั้งขึ้นในหมู่ของประชาชนทั่วไปในเขตชุมชนต่างๆ ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีรายได้ประจำรายเดือน ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนชุมชน สหกรณ์เครดิตยูเนียนนักบุญ เป็นต้น (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น. 13 - 14)

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

ความหมายสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 78) กล่าวว่า ความหมายของสหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 78) กล่าวว่า สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะได้รับ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551, น. 78) กล่าวว่าประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ คือ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตมากขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การไถยปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพผลิตผลที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2551, น. 78)

ลักษณะสำคัญของสหกรณ์การเกษตร

ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล (2556, น. 16 – 17 ;อ้างใน กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, น. 58) ได้กล่าวถึงสหกรณ์การเกษตรว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์สำหรับผู้มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนาเลี้ยงสัตว์ ทำไร่ ทำสวน ฯลฯ สหกรณ์การเกษตรนี้ได้วิวัฒนาการมาจากสหกรณ์หาทุนเดิมรวมกับสหกรณ์ประเภทต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกษตรในท้องถิ่นเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น สหกรณ์ขายข้าว สหกรณ์บำรุงที่ดิน และอื่นๆ มาเป็นสหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์หลายอย่างครอบคลุมครบวงจร การประกอบอาชีพ และการดำรงชีพของสมาชิก โดยดำเนินธุรกิจในลักษณะของการบริการ ดังนี้

1. ธุรกิจการซื้อ คือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพืช และสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก โดยจะสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อน แล้วสหกรณ์จะเป็นผู้จัดหาจำหน่ายต่อไป ซึ่งเพราะการรวมซื้อในปริมาณมากจะทำให้ซื้อได้ในราคาที่ต่ำลง และเมื่อถึงสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรก็จะเงินจำนวนนี้มาเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกด้วย

2. ธุรกิจขายหรือการรวบรวมผลผลิต ให้แก่สมาชิกทำให้มีอำนาจการต่อรองมากขึ้น ผลผลิตจะขายได้ในราคาสูง สมาชิกไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าในเรื่องการชั่งตวง วัด หรือถูกกดราคาในการรับซื้อผลผลิต

3. ธุรกิจธนกิจ (สินเชื่อ)

(1) การให้เงินกู้ เมื่อเกษตรกรรวมตัวกันเป็นสหกรณ์สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับสถาบันการเงิน หน่วยงานของทางราชการและบุคคลทั่วไป โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมาให้สมาชิกนำไปลงทุนเพื่อการเกษตร ซึ่งสหกรณ์จะพิจารณาจากแผนดำเนินการหรือแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิกประกอบการให้เงินกู้ เช่น สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อนำไปซื้อวัสดุการเกษตร ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว หรือนำไปบุกเบิกปรับปรุงที่ดิน หรือจัดซื้อที่ดินการเกษตรในกรณีที่สมาชิกไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

(2) การรับฝากเงิน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักและเห็นคุณค่าประโยชน์ของการออมทรัพย์ และเพื่อเป็นการระดมทุนในสหกรณ์ สหกรณ์จะรับเงินฝากจากสมาชิก 2 ประเภท คือ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์

4. ธุรกิจการส่งเสริมอาชีพและบริการ สหกรณ์อาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านเกษตรคอยให้ความรู้และคำแนะนำทางด้านเกษตร หรืออาจขอความร่วมมือจากหน่วยราชการอื่น ในการให้คำปรึกษาแนะนำให้สมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจในหลักวิชาการ แผนใหม่ ตลอดจนการวางแผนการผลิตให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณตรงกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านสหกรณ์ทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว (ชนรัฐธรรม แก้ววิมล, 2556, น. 16 – 17)

5. การศึกษาอบรม สหกรณ์จะจัดให้มีการศึกษาอบรมแก่สมาชิก คณะกรรมการ สหกรณ์ ผู้จัดการตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงหลักการวิธีการสหกรณ์ สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคล (ชนรัฐธรรม แก้ววิมล, 2556, น. 16 – 17)

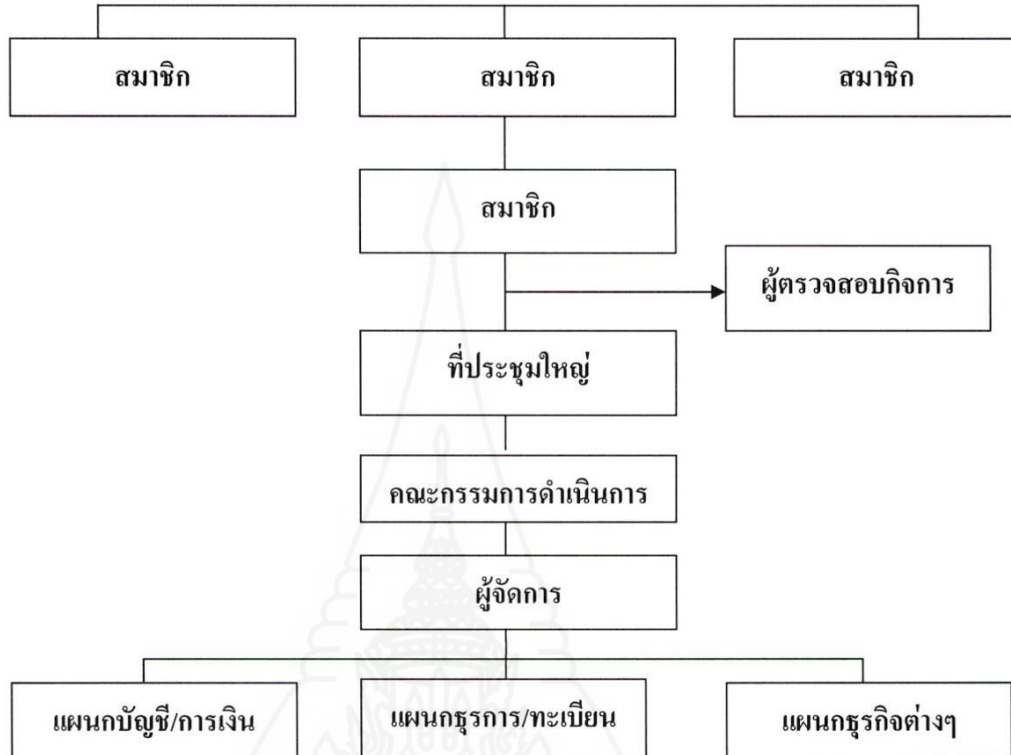
สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกในประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน ตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้น้อยและหนี้สินมาก มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาทและเป็นทุนจากการกู้ยืมจากสยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท (ชนรัฐศรี แก้ววิมล, 2556, น. 16 – 17)

โครงสร้างของสหกรณ์

ชนรัฐศรี แก้ววิมล (2556, น. 17 – 18; อ้างใน กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, น. 192) กล่าวว่า โครงสร้าง (Structure) หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มาประกอบกันเข้ากันให้เกิดรูปร่างลักษณะของสิ่งของและองค์กร เพื่อให้สิ่งของหรือองค์กรนั้น มีรูปร่างและดำรงอยู่ เกิดความมั่นคงแข็งแรง เกิดความเจริญก้าวหน้า โครงสร้างของบ้านจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ ของบ้านนั้น ตั้งแต่ราก ฐาน คาน เสา ฝา หลังคา ฯลฯ ถ้าสิ่งต่างๆ ดังกล่าวมีคุณภาพดี แข็งแรง และประกอบเข้ากันได้ดี บ้านก็จะมีรูปร่างทรงที่สวยงามและแข็งแรงทนทานได้ ในทำนองเดียวกัน โครงสร้างของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งยังแสดงให้เห็นถึงภาระหน้าที่ความสัมพันธ์ด้านอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบระหว่างตำแหน่งต่างๆ ภายในองค์กร ถ้าโครงสร้างขององค์กร มีประสิทธิภาพดีก็จะช่วยเหลือสนับสนุนให้งานในหน้าที่ต่างๆ ขององค์กรดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงสร้างขององค์การสหกรณ์ก็เช่นเดียวกัน ประกอบไปด้วย คณะกรรมการ ดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้จัดการ พนักงานของสหกรณ์ และสมาชิก ถ้าองค์การสหกรณ์ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังกล่าวนี้ได้เป็นอย่างดีและเหมาะสม คือ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบสายการบังคับบัญชา สายการติดต่อสื่อสารของบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ภายในสหกรณ์ที่เป็น โครงสร้างที่ดี ซึ่งจะทำให้สหกรณ์นั้นสามารถดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและเจริญก้าวหน้าต่อไป (ชนรัฐศรี แก้ววิมล, 2556, น. 17 – 18)

แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2550, น. 192)

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร

ชนรัฐสรณ์ แก้ววิมล (2556, น. 18) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อเกษตร โดยทั่วไปแหล่งเงินทุนได้มาจาก 2 แหล่งด้วยกัน คือ เงินออมของตนเองที่นำมาลงทุน และ เงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมจากบุคคลหรือสถาบันการเงินที่เรียกว่า สินเชื่อ หรือ เงินกู้ และด้วยเหตุที่ประเทศไทยส่วนใหญ่มีการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ดังนั้น สินเชื่อเกษตร (Agricultural Credit) จึงถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นในการดำเนินธุรกิจเกษตร

ชนรัฐสรณ์ แก้ววิมล, (2556, น. 19 ; อ่างใน อัมมาร สยามวาลา, 2534, น. 129) ได้กล่าวถึง ความหมายของสินเชื่อการเกษตรตามพระราชบัญญัติ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2509 โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตร

2. ค่าประกันเงินกู้ที่บุคคลดังกล่าวใน 1 กู้จากสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ ตามกำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร

3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร

4. รับฝากเงินกู้ที่ต้องจ่ายเมื่อทวงถาม หรือ เมื่อสิ้นระยะเวลาอันมีกำหนดไว้แต่ประเภทเช็ค

5. ซื้อ หรือขายตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือ รวมทั้งเก็บเงินตามตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมือดังกล่าว

6. กระทำกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับ หรือเกี่ยวเนื่องในการจัดให้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์ของธนาคาร (พจนานุกรม แก้ววิมล, 2556, น. 19)

พจนานุกรม แก้ววิมล (2556, น. 19 – 20 ; อ่างในกรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, น. 192) ได้กล่าวถึง ความหมายของสินเชื่อการเกษตรและนโยบายการให้สินเชื่อการเกษตร ว่าหมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขายผลิตผลเกษตรกรรม ที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกท้องที่ ควรพิจารณาถึงท้องที่ในการดำเนินงานของสมาชิกผู้กู้ว่ามีช่องทางเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรหรือไม่ เช่น มีแหล่งน้ำ มีความเป็นไปได้ในด้านการตลาด เป็นต้น

2. การคัดเลือกเกษตรกร พฤติกรรมของสมาชิกผู้กู้มีความสำคัญมาก ควรรู้จักคนในพื้นที่เป็นอย่างดี พิจารณาเรื่องความรับผิดชอบอุปนิสัยความสามารถในการเกษตร เป็นต้น

3. การให้การศึกษาอบรมแก่เกษตรกรสมาชิกผู้กู้ เช่น ช่องทางการเพิ่มผลผลิต การทำแผนงานผลิต เป็นต้น เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักประกัน ควรกำหนดหลักประกันให้มีความเหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและระยะเวลาชำระคืน หลักประกันถ้านั้นสินทรัพย์มากเกินไป อาจทำให้เกษตรกรที่ยากจนหมดโอกาสในการขอกู้ ควรพิจารณาหลักประกันที่เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือด้วย

5. พิจารณาสินเชื่อที่มีกิจกรรมเชื่อมโยงงานกัน ควรพิจารณาให้สินเชื่อในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

6. การติดตามผลการใช้เงินกู้ ควรติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้อย่างใกล้ชิด พิจารณาว่าเป็นไปตามแผนงานการผลิตที่เสนอไปหรือไม่ และให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคการเกษตรแก่สมาชิกผู้กู้ด้วย

7. พิจารณาให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต ควรช่วยเหลือสมาชิกที่มีความประสงค์จะเพิ่มผลผลิต โดยช่วยเหลือในการทำแผนการผลิตอย่างถูกต้อง

8. เหตุสุดวิสัย อาชีพการเกษตรจะต้องอาศัยดิน ฟ้า อากาศ เป็นสำคัญ มีเหตุสุดวิสัยที่อาจเกิดขึ้นได้มากมาย ทำให้ได้ผลผลิตลดลงหรือเสียหาย ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ ควรกำหนดสัดส่วนการให้สินเชื่อให้เหมาะสม เช่น ร้อยละ 60 ของมูลค่าผลผลิตที่คาดว่าจะจำหน่ายได้ ถ้าเป็นสินเชื่อที่มีการเสี่ยงภัยมากขึ้น ก็จะกำหนดสัดส่วนที่ต่ำลงไปอีก

9. การดำเนินการกับผู้ที่ไม่ชำระหนี้ โดยจงใจในกรณีที่สมาชิกผู้กู้คนใดแสดงเจตนาว่าไม่ต้องการชำระหนี้และได้มีการใช้ความพยายามในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้หลายครั้งแต่ไม่เป็นผล จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ทันที การเพิกเฉยไม่ดำเนินการใดๆ จะทำให้สมาชิกผู้กู้คนอื่นเลียนแบบไม่ชำระหนี้ตามไปด้วย (ชนัญสรณ์ แก้ววิมล, 2556, น. 19 – 20)

ประเภทของสินเชื่อเพื่อการเกษตร

สมนึก ระวิพันธ์ (2553, น. 23) ได้กล่าวถึง ประเภทของสินเชื่อเพื่อการเกษตร ว่าสินเชื่อเพื่อการเกษตรสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สินเชื่อเพื่อโภคกรรมหรือสินเชื่อเพื่อการบริโภค โดยทั่วไปสินเชื่อประเภทนี้ใช้ในทางสิ้นเปลืองหรือหมดไป มิได้ใช้ในการผลิตโดยตรง เช่น เพื่อซื้อเครื่องเรือน สิ่งฟุ่มเฟือยหรือใช้ในพิธีกรรมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการบริโภคหรือสนองความต้องการของผู้ใช้สินเชื่อนั่นเอง

2. สินเชื่อเพื่อธุรกิจ โดยปกติสินเชื่อประเภทนี้ใช้ในทางก่อประโยชน์นอกวงเงยคือใช้เพื่อเพิ่มการผลิตและรายได้ซึ่งสามารถชำระคืนจากรายได้ในการประกอบธุรกิจที่ใช้สินเชื่อนั้น

หลักการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

สมนึก ระวิพันธ์ (2553, น. 25 - 26) ได้กล่าวถึง หลักการดำเนินงานสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรปกติสหกรณ์จะให้บริการสินเชื่อแก่สมาชิกเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. สินเชื่อเพื่อการผลิต หมายถึง เงินกู้ระยะสั้นซึ่งโดยปกติจะชำระคืนภายใน 1 ปี ในกรณีที่มิเหตุพิเศษไม่เกิน 1 ½ ปี เงินกู้ระยะสั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตหลัก (Main Crop) หมายถึง เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกัน และโดยปกติเริ่มลงมือทำในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งจะเรียกว่า “เงินกู้สั้นหลัก”

1.2 เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลอื่น (Other Crops) เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิต สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ นอกจากผลิตผลหลักซึ่งเรียกว่า “เงินกู้สั้นอื่น” (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น. 25 - 26)

2. หลักประกันเงินกู้แบ่งออกเป็นประเภทที่สำคัญ 2 ประเภท คือ

2.1 การค้ำประกันด้วยบุคคล แยกได้ 2 ประเภท คือ

1) การให้ผู้รับประกันผิดแบบลูกหนี้ร่วม ซึ่งจะใช้สำหรับเงินกู้ชั้นหลัก ภายในวงเงินกู้จำนวนหนึ่งที่กำหนด

2) การใช้สมาชิกค้ำประกัน 2 คน ซึ่งจะใช้สำหรับเงินกู้ชั้นอื่น และหรือเงินกู้ปานกลางภายในวงเงินกู้จำนวนหนึ่งที่กำหนด

2.2 การค้ำประกันด้วยทรัพย์สิน ได้แก่

1) การจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน

2) การใช้หลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในสหกรณ์เป็นประกัน หลักประกันดังกล่าวข้างต้นจะใช้สำหรับเงินกู้ทุกประเภท ซึ่งจำนวนเงินกู้เกินกว่าวงเงินกู้ที่กำหนด จะใช้หลักประกันตาม 2.1 หรือผู้กู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม 2.1 (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น. 25 - 26)

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

1.4.1 บริบทของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

ประวัติสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

เมื่อปี พ.ศ. 2517 กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ มีนโยบายให้สหกรณ์ประเภทต่างๆ ในเขตอำเภอพาน ควบเข้าด้วยกันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ระดับอำเภอเพียงสหกรณ์เดียว เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตร โดยนายทะเบียนสหกรณ์ได้รับจดทะเบียน หมายเลขทะเบียนที่ กสก.123/2517 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2517 ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 ชื่อว่า “สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา มีสมาชิก จำนวน 3,806 คน มีทุนเรือนหุ้น 1,483,500 บาท และมีทุนดำเนินงาน 9,763,509.46 บาท(สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557)

สมาชิกภาพและกลุ่มสมาชิก

ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด มีสมาชิก 114 กลุ่ม แยกเป็นสมาชิกสามัญในสังกัดกลุ่มต่างๆ 113 กลุ่ม และสมาชิกสมทบอีก 1 กลุ่ม จากสมาชิกจำนวน 5,476 คน สังกัดกลุ่มต่างๆ รวม 114 กลุ่ม ในท้องที่อำเภอพาน รวม 15 ตำบล ดังรายละเอียดในตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
แยกเป็นรายตำบล

ที่	ตำบล	จำนวนกลุ่ม (กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)
1	ม่วงคำ	16	602
2	ทานตะวัน	11	500
3	แม่ฮ้อ	8	403
4	สันมะเค็ด	10	452
5	เมืองพาน	8	344
6	ป่าหุ้ง	10	331
7	ห้วยงัม	9	343
8	แม่เขิน	5	259
9	คอยงาม	5	288
10	เจริญเมือง	6	287
11	สันกลาง	7	198
12	สันตีสูข	5	204
13	ทรายขาว	6	160
14	ธารทอง	4	121
15	เวียงห้าว	3	157
16	สมาชิกสมทบ	1	827
	รวม	114	5,476

ที่มา : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด (รายงานกิจการประจำปี : 2557)

ทุนเรือนหุ้น

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีวันที่ 31 มีนาคม 2558 มีสมาชิกจำนวน 5,476 คน
ถือหุ้นในสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 27,706,473 หุ้น มูลค่า 277,064,730 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมือง
พาน จำกัด, 2557)

ทุนสำรอง

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีวันที่ 31 มีนาคม 2558 สหกรณ์มีทุนสำรอง จำนวน 38,532,337.34 บาท

ทุนอื่น ๆ

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีวันที่ 31 มีนาคม 2557 สหกรณ์มีทุนอื่นๆ ประกอบด้วย ทุนปรับปรุงขยายงาน ทุนศึกษาอบรมทางสหกรณ์ ทุนรับโอนหุ้น ทุนเพื่อจัดหายานพาหนะ ทุนสวัสดิการสังคม ทุนรักษาระดับเงินปันผล ทุนสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล ทุนสะสมเพื่อบริการ ส่วนรวม และทุนสวัสดิการกองทุน รวมเป็นเงินจำนวน 10,312,808.57 บาท มีการจัดสรรเพิ่ม 26,454,513.00 บาท มีการใช้เงินระหว่างงวด จำนวน 25,761,242.00 บาท ดังนั้น ในงวดวันที่ 31 มีนาคม 2558 สหกรณ์มีทุนอื่นๆ รวมเป็นเงิน จำนวน 11,006,079.57 บาท (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557)

เงินรับฝาก

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีวันที่ 31 มีนาคม 2558 สหกรณ์มีเงินรับฝากจากสมาชิก และสหกรณ์อื่น ดังนี้ เงินรับฝากออมทรัพย์ จำนวน 54,024,582.01 บาท เงินรับฝากออมทรัพย์ พิเศษ จำนวน 215,311,011.99 บาท และเงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ จำนวน 176,544.81 บาท รวมเป็นเงิน จำนวน 269,512,138.81 บาท

แหล่งกู้ยืมเงินของสหกรณ์

แหล่งเงินกู้ที่สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด กู้ยืมมาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกกู้เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบ อาชีพทางการเกษตร เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 บาทต่อปี และกู้ยืมจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ วัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลผลิตข้าวเปลือก เสียอัตรดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 บาทต่อปี

การให้เงินกู้

สหกรณ์ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิก 3 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะ ปานกลาง และเงินกู้ระยะยาว

เงินกู้ระยะสั้น มีระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ประเภทนี้ เฉลี่ยสัญญาคู่ละ 47,516.90 บาท โดยมีความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ได้แก่ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการทำ นา, เก็บเกี่ยว, ซ่อมปุ๋ย, ซ่อมหมูนเลี้ยงไว้ขาย ค่าใช้จ่ายในการปลูกกระเทียม ค่าใช้จ่ายในการปลูก ข้าวโพด ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่, ซ่อมแซมบ้าน, โรงเรือน, ราง, ซ่อมเครื่องมือการเกษตร ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกลำไย, ลิ้นจี่ ค่าใช้จ่ายในการปลูกพริกทอง, แดงโม, ซี่งโค, กระบือขุนขาย ค่าใช้จ่ายในการปลูกพืชผักสวนครัว ค่าใช้จ่ายในการเพาะเห็ด ค่าใช้จ่ายในการปลูกสับปะรด

ค่าใช้จ่ายในการปลูกมะเขือ ค่าใช้จ่ายในการปลูกยางพารา และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงปลา, กบ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557)

เงินกู้ระยะปานกลาง มีระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี สหกรณ์ได้จ่ายเงินกู้ประเภทนี้ เฉลี่ยสัญญากู้ละ 194,923.85 บาท โดยมีความมุ่งหมายแห่งเงินกู้ ได้แก่ บุกเบิกปรับปรุงที่ดิน ซื่อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื่อสัตว์เลี้ยงฝูงชาย ซื่อเครื่องจักรกล สร้างบ้าน, ยุ้งฉาง, โรงเรือน และ ขุดบ่อปลา

เงินกู้ระยะยาว มีระยะเวลาไม่เกิน 15 ปี เป็นเงินกู้เพื่อการลงทุนตาม แผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งต้องใช้เวลาานกว่าจะได้ผลคุ้มค่าการลงทุน แต่ ปัจจุบันไม่ได้จ่ายเงินกู้ประเภทนี้

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในปัจจุบัน ประกอบด้วย

- 1) ธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งสหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก เพื่อนำไปลงทุนในการ ประกอบอาชีพหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็น
- 2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เป็นการจัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่อง อุปโภคบริโภค ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก
- 3) ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ซึ่งสหกรณ์ได้รวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิก
- 4) ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและการผลิตสินค้า สหกรณ์รับซื้อ ข้าวเปลือกจากสมาชิกเพื่อแปรรูป
- 5) การรับฝากเงิน

1.4.2 หลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด (2557, น. 18-20) ดำเนินการให้สินเชื่อ แก่สมาชิก เพื่อนำไปลงทุนในการประกอบอาชีพหรือค่าใช้จ่ายที่จำเป็น โดยในปัจจุบันการเพิ่ม ของลูกหนี้เงินให้กู้ยืมสัญญาชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สูงขึ้นทุกปี และ ลูกหนี้มีการค้างชำระหนี้ตั้งแต่ 5-7 ปี ซึ่งส่วนใหญ่กลายเป็นหนี้สูญร้อยละ 50 ของลูกหนี้ค้างชำระ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์ อีกมุมหนึ่งก็สะท้อนให้เห็นถึง ความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และปัญหานี้ค้างชำระที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมีผลกระทบทำให้สหกรณ์เกิดปัญหา ขาดสภาพคล่องทางการเงินได้ เพราะนอกจากจะใช้เงินทุนของตนเองแล้ว สหกรณ์ยังต้องอาศัย เงินสินเชื่อจากแหล่งเงินกู้อื่นมาให้กับสมาชิกกู้ด้วย เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งสินเชื่อที่สำคัญในการจัดหาเงินทุนของสหกรณ์ นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมี ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ และยังมีค่าใช้จ่ายในการติดตามทวงถามหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

ดอกเบี้ยค้างรับและหนี้สูญที่ติดตามมาอีก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จึงได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ. 2557 ขึ้นถือใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านสินเชื่อของสหกรณ์ โดยสหกรณ์ได้ให้เงินกู้แก่สมาชิก 3 ประเภท คือ

1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์ หรือสัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ เพื่อเลี้ยงขาย และค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตรซึ่งผู้ผลิตขึ้น

(ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(จ) ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ค่าใช้จ่ายของครุว์เรือนตามที่จำเป็น

(ช) ซื้อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้น ส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน ข้อ 6 วรรคแรก

2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557)

(ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

(ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกั้นน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น

(ค) ทำสวน

(ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

(จ) ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ซื้อหรือสร้าง หรือปรับปรุงบ้านโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ข) ลงทุนในการเลี้ยงปลุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

(ข) ขำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

3) เงินกู้ระยะยาว ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผลค้ำการลงทุน เช่น(สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด,2557)

(ก) การปรับปรุงทรัพยากรการเกษตร ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผลค้ำการลงทุน เช่น การปรับปรุงที่ดินเพื่อการผลิตการเกษตรตลอดจนเพื่อเพิ่มผลผลิต หรือลดต้นทุนการผลิต การบุกเบิกหรือจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรได้ การปรับระดับพื้นที่ดิน การทำรั้วการสร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ บ่อน้ำ การจัดให้มีเครื่องจักรกลทางการเกษตร

(ข) การผลิตผลการเกษตรซึ่งใช้ระยะเวลากว่าสามปี จึงจะได้ผลค้ำการลงทุน เช่น การทำสวนไม้ยืนต้น การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการจัดให้มี หรือการปรับปรุงทุ่งหญ้าถาวร หรือระบบน้ำสำหรับสัตว์ เป็นต้น

(ค) การวางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

(ง) การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงปัจจัยการประกอบการเกษตรของผู้กู้ ซึ่งต้องใช้เงินทุนมากและมีอายุการใช้ประโยชน์นาน เช่น เครื่องจักร หรือบริษัทเกี่ยวกับการเกษตร เรือประมงรวมทั้งอุปกรณ์ เป็นต้น

(จ) การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำสำหรับการเก็บรักษา การแปรรูป การขาย หรือการขนส่งผลิตผลการเกษตรซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น

(ฉ) การซื้อ การสร้าง หรือการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำสำหรับการผลิตวัสดุ หรือบริการการเกษตร เพื่อการประกอบการเกษตรของผู้กู้

(ช) การซื้อที่ดินการเกษตรเพิ่มเติม เพื่อมีรายได้เพียงพอแก่การครองชีพ ของครัวเรือน ตามมาตรฐานอันสมควร หรือเพื่อเพียงพอแก่การดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่สหกรณ์สนับสนุนสมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินให้ตรงวัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้

จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557)

จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้ระยะยาวรวมทุกสัญญาของผู้สมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 1,000,000 บาท ไม่ได้

หลักประกันเงินกู้ การกู้เงินของสมาชิก สหกรณ์ได้กำหนด ให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 5-7)

(1) มือสังหาริมทรัพย์ ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่น จำนองเป็นหลักประกัน โดย คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมิน โดยให้กู้เงินได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของราคาจำนอง ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2) หรือ (3) หรือ (4) หรือ (5)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงิน ขั้นสูงเต็มราคาประเมินของ อสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินสองล้านบาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียงสองล้านบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่หรือจะพึงมีในเวลาหนึ่งเวลาใดต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงินโดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของสมาชิกนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้

(2) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อ สหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้องไม่สูงกว่า 500,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม (1) หรือ (3) หรือ (4) หรือ (5) ให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคน ซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ทำหนังสือรับรองต่อสหกรณ์ ตามแบบที่กำหนดไว้ ผูกพันตนร่วมกันว่า ในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเพื่อชำระหนี้ดังกล่าวต่อสหกรณ์จนเสร็จสิ้น สหกรณ์จะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้น โดยสิ้นเชิง หรือบางส่วนตามแต่จะเลือกได้ บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกัน ยังคงผูกพันกันอยู่ จนกว่าหนี้เงินดังกล่าวจะชำระเสร็จสิ้น(สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 5-7)

(3) สำหรับเงินกู้ทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้น ไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 1,000,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) หรือ (5) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่งคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคนในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้น อย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของตนเองจำนองไว้กับสหกรณ์ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 5-7)

(4) ภายใต้ระเบียบข้อ 6 สำหรับเงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต ตามชนิดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขาย ซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกิน 500,000 บาท และสมาชิกผู้กู้มีสัญญาส่งผลิตภัณฑ์นั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (5) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญาส่งผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันกับผู้กู้มูลค่ารวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน(สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด,2557:5-7)

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกัน หรือหลักฐานการค้ำประกันไว้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด และให้สหกรณ์จัดทำทะเบียนผู้ค้ำประกันไว้เพื่อตรวจสอบเป็นประจำทุกปี

สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินสำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้ และจะใช้สิทธิกู้เงิน โดยหลักประกันตาม (2) และ (3) ในคราวเดียวกันเกิน 500,000 บาทไม่ได้

(5) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 1,000,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4) ผู้กู้จะต้องใช้เงินฝากประเภทต่างๆ ของตนเองหรืออาจจะจัดให้สมาชิกซึ่ง คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้ว เป็นผู้ค้ำประกันโดยนำเงินฝากประเภทต่างๆ ในสหกรณ์นำมาค้ำประกันได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของเงินฝากประเภทต่างๆ และจะเบิก ถอนเงินจำนวนนี้ไม่ได้ในระหว่างที่ยังติดการประกันเงินกู้กับ สหกรณ์

เมื่อผู้ค้ำประกันตาย หรือลาออกจากสหกรณ์โดยเหตุอื่น หรือมีเหตุซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้กู้นั้นหลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าผู้กู้ได้จัดสมาชิกอื่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

(6) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงิน รวมทั้งสิ้นไม่เกิน จำนวนที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 1,000,000.- บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักทรัพย์ประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) หรือ (4) หรือ (5) ผู้กู้จะต้องใช้เงินทุนเรือน

หุ้นที่สมาชิกถืออยู่ ในสหกรณ์นำมาค้าประกันได้ไม่เกิน ร้อยละ ห้าสิบ ของมูลค่าหุ้นที่ถืออยู่แต่ต้องมีทุนเรือนหุ้นไม่น้อยกว่า 500,000.- บาท(สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 5-7)

ดอกเบี้ยเงินกู้ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 10-15)

ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

คณะกรรมการดำเนินการ อาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยประกาศอัตราดอกเบี้ยให้ทราบเป็นคราวๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมด หรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่สมาชิกผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลาได้ตามข้อ 17

การชำระดอกเบี้ยเงินกู้นั้นถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรืองวดชำระหนี้ อื่นๆ ภายในสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์แต่ละปี ให้สมาชิกผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ถึงสิ้นปีนั้นต่อสหกรณ์ด้วย

การผ่อนเวลาการชำระหนี้ (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 10-15)

เมื่อสมาชิกผู้กู้อยู่รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญา แต่มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์ เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อ สหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย) หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิ์ที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการ ได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่าสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็น เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนต้นเงินได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควร คราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราวไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถชำระหนี้รายงวดได้เนื่องจากเหตุจำเป็น)

การเรียกคืนเงินกู้

ในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันที โดยมีพักค่านึงถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ ทั้งนี้ ใ้คณะกรรมการดำเนินการ หรือผู้จัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

- (1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร
- (3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มีจัดการแก้ไข หรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ
- (4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 13 โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร
- (5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลา หรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้หรือเมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับเงินงวดนั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือ เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับเงินงวดนั้นๆ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2557, น. 19-20)

1.5 แนวคิดของการวิเคราะห์สินเชื่อ

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์ (2551, น. 23 – 24; อ้างใน ประสพศรี ภูริยะพันธ์, 2544, น. 16) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์โดยทั่วไปที่ใช้ในการพิจารณาให้สินเชื่อ มี 3 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล คือ คุณสมบัติของผู้กู้และความสามารถในการหารายได้
 2. ปัจจัยด้านการเงิน คือ ความสามารถในการหารายได้ เงินทุน และหลักประกัน
 3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ สภาพทางเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าของกิจการ
- นอกจากนี้ ได้กล่าวถึง สินเชื่อเพื่อการเกษตรว่า เป็นสินเชื่อมีความเสี่ยงสูง และส่วนใหญ่อยู่เหนือการควบคุมของเกษตรกร เช่น ภัยธรรมชาติ โรคพืชระบาด หรือผลผลิตราคาตกต่ำ เป็นต้น ดังนั้น ในการวิเคราะห์สินเชื่อเพื่อการเกษตรควรจะใช้หลัก 3 R's ได้แก่

1. Return คือ ความสามารถในการชำระหนี้สินคืน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลของการดำเนินงาน พิจารณาได้ ดังนี้ ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ อายุ สุขภาพ และ

แรงงานในครอบครัวชนิดของธุรกิจ หรือการเกษตร ขนาดของธุรกิจ ท้องที่ประกอบธุรกิจ หรือ การเกษตร คู่ทางการตลาดและการเตรียมงบประมาณรายได้ รายจ่าย

2. Repayment คือ ความสามารถส่งคืนเงินกู้ ควรจะต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงิน แผนการชำระหนี้เงินกู้ แหล่งที่มาของรายได้ การกำหนดระยะเวลาต้องการชำระหนี้ ซึ่งต้องสอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากเงินกู้ที่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึงเงินกู้ที่นำไปใช้ในการผลิตเมื่อผลผลิตออกขาย ผู้กู้จะมีรายได้ที่สามารถส่งเงินกู้คืนได้ เงินกู้ที่ไม่สามารถส่งคืนได้ด้วยตนเอง หมายถึง เงินกู้ที่ไม่ได้นำไปใช้ในกระบวนการผลิต แต่นำไปลงทุนในสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน ปลูกบ้านเรือนหรือค่าใช้จ่ายในครอบครัว ดังนั้น ผู้กู้จะต้องส่งเงินกู้คืนจากรายได้สุทธิของครอบครัว คู่ทางการชำระหนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ขนาดของธุรกิจเกษตร รายได้และเงินทุนหมุนเวียน ค่าใช้จ่ายและต้นทุนการผลิต ปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาด เป็นต้น

3. Risk คือ ความเสี่ยง สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเสี่ยงภัย ได้แก่ ภัยธรรมชาติที่มีผลต่อการผลิต ราคาผลผลิตที่อาจตกต่ำ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ความวิบัติอันเกิดจากการกระทำของผู้อื่น การเจ็บป่วยล้มตาย และเหตุวิบัติอื่น ๆ (วิสุทธิ จตุรลาวัลย์, 2551, น. 23 - 24)

อุดมพร กาใจทราย (2551, น. 14 – 15; อ้างอิงในนิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ, 2549, น. 13 – 15) ได้กล่าวถึง ความหมายของการวิเคราะห์สินเชื่อ (Credit Analysis) หมายถึง การพิจารณาข้อมูลสินเชื่อเพื่อประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ และเพื่อตัดสินใจว่าการให้สินเชื่อมีความเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งเรียกการวิเคราะห์สินเชื่อว่า การประเมินสินเชื่อ (Credit Evaluation)

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สินเชื่อที่สำคัญ คือ การประเมินความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อ (Credit Risk) ซึ่งเกิดขึ้นมาจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถจะจ่ายชำระหนี้คืนได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกันไว้ได้ หรืออาจเกิดจากผู้ขอสินเชื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการให้สินเชื่อ จนไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15)

การวิเคราะห์สินเชื่อมีความสำคัญ (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15) ดังนี้

1. การให้สินเชื่อมีผลกระทบอย่างมากต่อกระแสเงินสดและวงจรกิจกรรมของกิจการ หากการวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดทำให้การบริหารสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพ
2. การวิเคราะห์สินเชื่อผิดพลาดย่อมส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนเงินสดหรือเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินของกิจการได้

3. การให้สินเชื่อยังมีผลกระทบต่อรายได้จากการขายสินค้าหรือการให้บริการของกิจการ หากการบริการสินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลกระทบต่อการเกิดหนี้สูญหรือเกิดปัญหาความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ที่ลดลง ขณะเดียวกันหากกิจการให้สินเชื่อมากเกินไปจนเกินความจำเป็นอาจก่อให้เกิดปัญหาการนำสินเชื่อนั้นไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์

กระบวนการวิเคราะห์สินเชื่อที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรมีกระบวนการในการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอน (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15)

1. รวบรวมข้อมูลสินเชื่อ ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ คู่แข่งขัน ข้อมูลสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2. เลือกใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ หรือ เทคนิคการวิเคราะห์สินเชื่อ มี 4 เครื่องมือ คือ เกณฑ์การพิจารณาคุณค่าทางสินเชื่อ การวิเคราะห์งบการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายลงทุน

3. สรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อและแปรความ

4. ตัดสินใจอนุมัติหรือปฏิเสธการให้สินเชื่อ

5. จัดทำสัญญาและให้บริการสินเชื่อ

6. ติดตามและประเมินผลการให้สินเชื่อ

การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับการขอสินเชื่อสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณและการวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Credit Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงตัวเลขจำนวนเงินที่ปรากฏอยู่ในงบการเงิน หรือข้อมูลทางการเงินอื่นของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้น การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณจึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณของสินเชื่อที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างละเอียด เครื่องมือหรือเทคนิคการวิเคราะห์และดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อเพื่อแปลความหมายและสรุปผลการวิเคราะห์สินเชื่อ (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15)

การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงคุณภาพ (Qualitative Credit Analysis) คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ไม่เกี่ยวกับตัวเลขทางการเงินของสินเชื่อเป็นหลัก ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพ จึงต้องอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของสินเชื่อที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์อย่างคร่าวๆ หรือเบื้องต้น ประกอบกับดุลพินิจและความเห็นของผู้วิเคราะห์สินเชื่อ (อุดมพร กาใจทราย, 2551, น.14 – 15)

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์ (2551 , น.26) ได้กล่าวถึง ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการวิเคราะห์สินเชื่อ ประกอบด้วย หลักการ 3'Ps คือ

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ผู้วิเคราะห์สินเชื่อควรพิจารณาวัตถุประสงค์ของผู้ขอสินเชื่อก่อนว่าจะนำเงินที่ได้รับสินเชื่อนั้นไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด วัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเสี่ยงจากการใช้เงินเชื่อมากน้อยเพียงใดที่จะได้รับชำระหนี้

2. การจ่ายชำระหนี้ (Payment) เมื่อผู้ให้สินเชื่อทราบถึงวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อแล้ว ทำให้ผู้ให้สินเชื่อทราบต่อไปว่า วิธีการจ่ายชำระหนี้ของผู้ขอสินเชื่อจะเป็นอย่างไร เช่น วัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการซื้อสินค้ามาจำหน่าย เงินที่จะนำมาชำระหนี้ก็คือเงินจากการขายสินค้า ความต้องการเงินทุนหมุนเวียนในครั้งต่อไปยังคงเหมือนเดิมจนกว่าจะคงตัวอยู่ที่ระดับหนึ่ง ต่อจากนั้น ผู้ขอสินเชื่อจะสามารถชำระหนี้ได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น

3. การป้องกันความเสี่ยง (Protection) โดยการประเมินความเสี่ยง ว่ามีโอกาสที่จะไม่ได้รับชำระหนี้คืนมากน้อยเพียงใด ในการพิจารณาการป้องกันความเสี่ยง ควรพิจารณาอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของเดิมและใหม่ภายหลังจากให้สินเชื่อแล้วว่า มีอัตราสูงไปหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สินเชื่อควรหาวิธีป้องกันความเสี่ยง โดยการจัดหาหลักประกันต่างๆ ที่เพียงพอหรือคุ้มกับความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อนั้น

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์ (2551, น.26 - 27) ได้กล่าวว่า ในการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อ (Credit worthiness criteria) ของผู้ขอสินเชื่อเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดหรือประเมินความน่าเชื่อถือของผู้ขอสินเชื่อ นิยมเรียกเกณฑ์คุณค่าทางสินเชื่อนี้ว่า หลักการ 6 C's ประกอบด้วย

1. คุณสมบัติหรือคุณลักษณะ (Character : C 1) คือ คุณลักษณะเฉพาะภายในของบุคคล บุคลิกลักษณะความประพฤติ พฤติกรรม และอุปนิสัยใจคอของผู้ขอสินเชื่อว่ามีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความเต็มใจที่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดมากน้อยเพียงใด (Willingness to Repay) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ 2 อย่าง คือ คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น เพศ อายุ นิติภาวะ และคุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความรู้หรือระดับการศึกษา ความสามารถ ความชำนาญ รายได้และความมั่นคง

2. ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity : C2) คือ ศักยภาพหรือสมรรถภาพในการหารายได้ (ability to Create Income) เพื่อนำเงินมาชำระหนี้เมื่อครบกำหนดได้ ควรพิจารณาว่า ผู้ขอสินเชื่อสามารถชำระหนี้คืนได้เมื่อใด จำนวนเท่าใด โดยใช้วิธีการใด และได้เงินมาจากแหล่งใด

3. เงินทุน (Capital : C3) คือ ส่วนของสินทรัพย์หลังจากหักหนี้สินออกแล้ว หรือสินทรัพย์สุทธิ คือ ส่วนของเจ้าของนั่นเอง ซึ่งแสดงถึงความมั่นคงทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อเพื่อใช้รับรองความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ในกรณีผู้ขอสินเชื่อเป็นบุคคลธรรมดา ให้พิจารณาจากรายได้ของบุคคลมากกว่าเงินทุนของบุคคล

4. หลักประกัน (Collateral : C4) คือ สิ่งที่ใช้ค้ำประกันการให้สินเชื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น นอกจากนี้ รวมถึงการค้ำประกันโดยบุคคลที่น่าเชื่อถือ

5. สภาพแวดล้อม (Condition: C5) คือ สภาพะ สถานการณ์หรือสภาพการณ์โดยทั่วไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น เศรษฐกิจ ภาวะการเงินการคลังเทคโนโลยี สังคม การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6. ประเทศที่ติดต่อด้วยหรือประเทศคู่ค้า (Country: C6) คือผู้ขอสินเชื่อประกอบธุรกิจการค้ากับต่างประเทศ การค้าต่างประเทศเหล่านั้นควรได้รับการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมด้วยเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ เอกสารการค้า ระเบียบ ข้อบังคับของกรมศุลกากร ภาวะภาษีของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป เหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อผู้ขอสินเชื่อได้ (วิสุทธิ จตุรลาวัลย์, 2551 , น. 26 - 27)

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์(2551, น.27; อ้างในดารณี พุทธวิบูลย์, 2543) ได้กล่าวถึงพื้นฐานการวิเคราะห์สินเชื่อมี 3 ประการ คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายสินเชื่อของกิจการ
 2. ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 3. หลักการพิจารณาค่าขอสินเชื่อเบื้องต้น โดยอาศัยหลักเกณฑ์ C's Policy
- เพื่อการวิเคราะห์สินเชื่อ ได้แก่
- Character คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ
 - Capacity ความสามารถในการชำระหนี้
 - Capital เงินทุน
 - Collateral หลักประกัน
 - Condition สภาพทางเศรษฐกิจ
 - Country ประเทศที่ติดต่อด้วย

1.6 แนวคิดของการตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร

สมนึก ระวิพันธ์ (2553, น.26 – 29) ได้กล่าวถึง การตรวจสอบการใช้เงินกู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่งในการดำเนินงานให้สินเชื่อแก่สมาชิกจำเป็นที่จะต้องแนะนำส่งเสริมให้สมาชิกใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์และความจำเป็นจริงๆ เนื่องจากเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางที่สมาชิกนำไปจากสหกรณ์นั้นเป็นเงินกู้เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ทางการเกษตร ถ้าสมาชิกใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่สหกรณ์เห็นชอบและถูกต้องตามข้อบังคับก็จะเป็นทางเพิ่มผลผลิตและรายได้ทางการเกษตรของตนทำให้สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้ตามกำหนด ซึ่งนับได้ว่าเป็นผลดีต่อทั้งตัวสมาชิกและสหกรณ์ ตรงกันข้าม หากสมาชิกมิได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์สหกรณ์ไม่อาจคาดได้ว่า สมาชิกจะสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ซึ่งเป็นเช่นนั้น ก็จะก่อให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระแก่สหกรณ์จึงควรที่สหกรณ์จะใช้มาตรการชักจูงให้สมาชิกผู้กู้ใช้เงินกู้ในทางที่ก่อประโยชน์งอกเงยแก่ตน

การตรวจสอบการใช้เงินกู้เพื่อผลิตผลหลักโดยปกติการผลิตพืชหลักในท้องที่หนึ่งใช้เวลาใกล้เคียงกัน การตรวจสอบการใช้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักจึงควรดำเนินการพร้อมกันหรือต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ควรดำเนินการเมื่อการผลิตได้ระยะที่พอจะคาดผลได้ และสมาชิกคลายความเข้มข้นในงานเกษตรตามสมควรแล้ววิธีการตรวจสอบการใช้เงินกู้เพื่อผลิตผลหลัก ให้ใช้วิธีการประชุมกลุ่ม โดยนัดหมายสมาชิกคราวละ 2-3 กลุ่ม ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันมาประชุม ณ สถานที่ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางเพื่อความสะดวกในการเดินทางของสมาชิกในการประชุมให้ดำเนินการ (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29) ดังนี้

1. ให้พนักงานสินเชื่อสอบถามเกี่ยวกับการผลิตของสมาชิกผู้กู้เป็นรายคนต่อหน้าทีประชุม โดยขอให้ประธานกลุ่มยืนยันความรู้เห็นของตน ประกอบด้วย การตรวจสอบให้ฟังถึงเนื้อที่ทำการเพาะปลูกจริง ถ้าได้ความจริงว่าสมาชิกได้ทำการเพาะปลูกเต็มเนื้อที่ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของเนื้อที่ทั้งหมดที่ขอกู้เงิน เป็นอันถือว่าใช้ได้ถ้าเป็นกลุ่มที่ใช้ปุ๋ยหรือยากำจัดศัตรูพืชให้สอบถามเพื่อหยั่งรู้ผลของการใช้วัสดุการเกษตรนั้นๆ และสนับสนุนให้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน แม้ในกรณีที่สอบถามในที่ประชุมกลุ่ม ได้ยืนยันว่าผลิตเต็มเนื้อที่และได้ผลดี พนักงานสินเชื่อก็ควรสุ่มตัวอย่างเพื่อออกไปตรวจสอบการผลิตถึงนาไร่ เป็นทางยืนยันอีกชั้นหนึ่ง

2. ถ้าได้ความจากที่ประชุมว่า การผลิตของสมาชิกผู้กู้คนใดได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ หรือมีอุปสรรคเป็นส่วนสำคัญ พนักงานสินเชื่อควรหาหรือที่ประชุม เพื่อแนะนำทางแก้ไขตลอดจนดูทางที่จะหารายได้มาจุนเจือ เช่น การรับจ้างหรือการผลิตอย่างอื่นถ้าจำเป็นต้องกู้เงินระยะสั้นเพื่อการอื่น ก็ควรพิจารณาถึงความสามารถดูทางที่จะกระทำได้ผลที่จะได้ ตลอดจนการขายและราคาไว้ด้วย พนักงานสินเชื่อต้องไปตรวจสอบการดำเนินงานผลิตของสมาชิกที่นาไร่

เพื่อให้แน่นอนว่าเสียหายจริงเพียงใด และพิจารณาอย่างใกล้ชิดอีกชั้นหนึ่งว่าทางแก้ซึ่งได้หาหรือที่ประชุมนั้นจะใช้ได้หรือไม่

3. ในกรณีที่ใช้เงินกู้ได้ผลดี ให้บันทึกไว้ใน“สรุปผลการตรวจสอบ” โดยย่อ ตัวอย่างดังนี้ “สอบในที่ประชุมได้ความว่าผู้กู้ทั้ง 15 ราย ได้ปลูกข้าวเต็มเนื้อที่ซึ่งขอกู้และใช้ปุ๋ยประมาณ 12 กก.ต่อไร่ ได้ผลดีเลือกตัวอย่างตรวจสอบการผลิต 4 ราย ได้ความยืนยันตามนี้”

4. ในกรณีที่สมาชิกบางรายได้รับความเสียหาย หรือมีพฤติกรรมเกรี้ยว เมื่อพนักงานสินเชื่อได้ตรวจสอบแล้ว ให้บันทึกผลการตรวจสอบเป็นรายๆ ถ้าหลายรายได้รับความเสียหายและมีทางแก้ทำนองเดียวกัน จะชี้แจงรวมก็ได้

5. สมาชิกผู้ที่ขาดประชุม พนักงานสินเชื่อต้องสอบถามเหตุผลที่ขาดประชุมและการดำเนินงานผลิตของสมาชิกผู้นั้นจากประธานกลุ่ม และ สมาชิกอื่นในที่ประชุม

6. ให้พนักงานสินเชื่อผู้ตรวจสอบ บันทึกความเห็นพร้อมทั้งลงลายมือชื่อและวันที่ไว้ในการบันทึกทุกครั้ง

ประโยชน์ของการตรวจสอบการใช้เงินกู้ (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

1. เพื่อป้องกันมิให้สมาชิกผู้กู้เงินกู้ไปในทางอื่น ซึ่งไม่ตรงตามที่สหกรณ์ได้อนุมัติไว้

2. เพื่อให้ทราบว่าสมาชิกผู้กู้จะได้ผลตอบแทน และมีความสามารถชำระหนี้ได้เพียงใด

3. เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางแก้ไขในกรณีที่มีอุปสรรค และแนะนำการดำเนินการผลิตที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก

4. เป็นหลักฐานเบื้องต้นสำหรับประกอบการพิจารณาผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้หรือ ผัดชำระเงินรายงานหรือเรียกคืนเงินกู้

5. เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาในการให้กู้เงินแก่สมาชิกในอนาคตต่อไป

การเตรียมตัวในการตรวจสอบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ พนักงานสินเชื่อที่จะออกไปตรวจสอบและแนะนำการใช้เงินกู้ จำเป็นต้องเตรียมตัวก่อนไปปฏิบัติงาน ดังนี้ (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

1. เตรียมแบบบันทึกการตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก ให้เสร็จก่อนออกไปทำการตรวจสอบ โดยคัดรายละเอียดเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินของสมาชิกจากทะเบียนหนังสือ

2. เตรียมแบบรายการย่อของสมาชิก (ส.-งก.4.1) ซึ่งแสดงทะเบียนสินทรัพย์และหนี้สินของสมาชิก สำหรับติดตัวไปในการตรวจสอบทุกครั้ง เพื่อใช้บันทึกรายการสินทรัพย์หรือรายการเปลี่ยนแปลงในการประกอบอาชีพของสมาชิก ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3. พนักงานสินเชื่อควรจะต้องศึกษาว่า สมาชิกในท้องถิ่นทำการเกษตรชนิดใด มีปัญหาอะไรหรือไม่ เพื่อเตรียมตัวศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ การที่พนักงานสินเชื่อสามารถช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่สมาชิกได้ จะเป็นการช่วยให้การใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกเป็นไปในทางก่อประโยชน์งอกเงยเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้แก่สมาชิก

4. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกที่จะออกไปทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ โดยอาจจะสอบถามจากประธานกลุ่มว่ามีข้อสังเกตหรือมีความหนักใจเกี่ยวกับการผลิตของสมาชิกคนใด ประการใดบ้าง เพื่อให้ได้ข้อความรู้เบื้องต้นไว้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ รวมทั้งจะต้องศึกษาสภาวะการผลิตในท้องที่ว่าได้ผลดีหรือมีความเสียหายประการใด

5. การออกไปทำการตรวจสอบ สหกรณ์ต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนั้น พนักงานสินเชื่อจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า เมื่อออกไปแล้วต้องทำให้เกิดประโยชน์เต็มที่ เช่น นำงานอื่นไปทำด้วย ได้แก่ การสอบสวนใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก การติดตามหนี้ค้างชำระ เป็นต้น นอกจากนี้ควรจะได้ศึกษาเส้นทางและที่ตั้งของบ้านสมาชิกจะได้จัดเส้นทางให้เหมาะสม เพื่อให้เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

6. เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้พร้อม เช่น ปากกา ดินสอหมึก (สมนึก ะวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

วิธีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ เมื่อสมาชิกได้รับเงินกู้ไปเป็นระยะเวลาพอสมควร ซึ่งคาดได้ว่า สมาชิกควรจะใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์แล้ว พนักงานสินเชื่อจะต้องออกไปทำการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกู้ ซึ่งการตรวจสอบอาจดำเนินการได้ (สมนึก ะวิพันธ์, 2553, น.26 – 29) ดังนี้

1. ตรวจสอบเป็นรายคน โดยพนักงานสินเชื่อออกไปทำการตรวจสอบและแนะนำการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกถึงบ้าน และนาไร่ (สมนึก ะวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

ข้อดี

1) รู้ความเคลื่อนไหวของสมาชิกได้แน่นอน ทั้งได้ใกล้ชิดกับสมาชิกสามารถให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกได้โดยตรง

2) ได้รายละเอียดชัดเจน ทำให้การประเมินผลการชำระหนี้ชัดเจนแน่นอน

3) สมาชิกกล้าพูดมากกว่าในที่ประชุมกลุ่ม

ข้อเสีย เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก

2. ตรวจสอบเป็นรายกลุ่ม โดยพนักงานสินเชื่อนัดสมาชิกมาประชุม เพื่อตรวจสอบเป็นรายกลุ่มซึ่งอาจนัดคราวละ 2-3 กลุ่ม ณ สถานที่ซึ่งเป็นศูนย์กลาง แล้วสอบถามเป็นรายคนต่อหน้าที่ประชุม (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

ข้อดี

1) สมาชิกโกหกได้ยาก เพราะสมาชิกในกลุ่มย่อมจะทราบความจริง และจะคอยควบคุมกันเอง

2) ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

ข้อเสีย ได้รายละเอียดไม่มากนัก เพราะมีเวลาจำกัด และไม่ได้ไปเห็นสภาพการผลิตด้วยตัวเอง

การแก้ไขปัญหาการใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์

1. กรณีที่สมาชิกผู้กู้ใช้เงินกู้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ แต่ยังคงใช้ในงานเกษตร เช่น กู้เงินเพื่อบุกเบิกที่ดิน แต่เนื่องจากกระบือตาย จึงนำเงินไปซื้อกระบือ เพราะเห็นว่าจำเป็นมากกว่าการบุกเบิกที่ดิน เป็นต้น ให้สมาชิกทำหนังสือขอเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์แห่งการกู้ เพื่อเสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติ

2. กรณีที่สมาชิกผู้กู้มีพฤติกรรมบิดพลิ้ว หลีกเลียง เกรงไม่ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์หรือย้ายไปอยู่ที่อื่น ให้เรียกคืนเงินกู้ (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

จากแนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สินเชื่อเพื่อการเกษตร เป็นการให้สมาชิกกู้ยืมเงินหรือสิ่งของเพื่อใช้ทำการเกษตร มีกำหนดระยะเวลาการชำระคืนที่แน่นอน การให้สินเชื่อจึงมีความเสี่ยงต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ฉะนั้น สหกรณ์การเกษตรที่ให้กู้ จึงต้องใช้ความระมัดระวัง มีความละเอียดรอบคอบในการให้กู้ นอกจากนี้ สหกรณ์ต้องมีการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินกู้ของสมาชิก เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และคอยควบคุมให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งการแนะนำด้านการตลาดด้วย (สมนึก ระวิพันธ์, 2553, น.26 – 29)

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียกเก็บหนี้ของสหกรณ์

การเรียกเก็บหนี้เป็นงานที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อจากการอนุมัติสินเชื่อเมื่อเราได้วิเคราะห์สินเชื่อและอนุมัติให้ผู้ขอกู้ไปแล้ว ทางสหกรณ์ก็จำเป็นจะต้องยอมรับถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการอนุมัติให้สินเชื่อไป เช่น อาจมีการชำระหนี้ล่าช้าหรือเกิดหนี้สูญขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการบริหารการเก็บหนี้ที่ชาญฉลาดและสม่ำเสมอก็จะช่วยลดต้นทุนการเกิดหนี้สูญลงได้มากดังนั้นจึงควรจะให้มีการพิจารณา นโยบายการเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์(2551, น.28 ;อ้างใน สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์, 2549 , น.23 - 24) ได้กล่าวถึง หลักการเรียกเก็บหนี้เพื่อเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการ ดังนี้

1. การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมีคุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป บางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ต้องทวงถึงจะให้บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บหนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลวิธี (Tactic)เช่นลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือ การทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอก็อาจทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือ ลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระหนี้ ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผลมีการบ้ายเบี่ยงหรือผัดผ่อนหรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อย ก็จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาดการที่จะจัดลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมีส่วนช่วยได้มาก

2. หลักการติดตามหนี้ที่มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี

2.1 วิธีการจัดชั้นโดยอาศัยจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่างๆ เช่น ลูกหนี้ที่ดี หรือ พอใช้ หรือ ไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควรติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใดหรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในโอกาสต่อไป

2.2 วิธีกำหนดเวลา คือ การกำหนดหลักการไว้ว่า ลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไรซึ่งหนี้บางประเภทระยะเวลา การบอกกล่าวหลังทวงถามจะมีผลในทางรูปคดีเมื่อมีการฟ้องร้องกัน (วิสุทธิ จตุรลาวัลย์, 2551, น.28)

สมฤทัย บัวกิ่ง(2554, น.35;อ้างใน วันเพ็ญ อนิวรรณพงษ์, 2533, น.29) ได้อธิบายถึงขบวนการเรียกเก็บหนี้จากผู้กู้ที่ชำระช้ากว่ากำหนด โดยจะเริ่มจากการเตือนความจำซึ่งเป็นวิธีที่นิยมมากที่สุด ไปจนถึงการกระทำที่อยู่ในขั้นรุนแรงโดยใช้กฎหมายเข้าช่วย ดังนี้

1. การเตือนความจำ ขั้นตอนแรกของขบวนการเรียกเก็บหนี้ คือ การเตือนความจำแก่ลูกหนี้ว่าถึงกำหนดชำระแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายเงิน การเตือนความจำนี้ในครั้งแรกควรทำอย่างสุภาพ โดยการส่งสำเนาบัญชีของลูกหนี้ (Duplicate Statement of Account) ไปให้เพื่อให้ทราบถึงจำนวนหนี้ที่ยังไม่ได้ชำระนอกจากการส่งสำเนาของงบลูกหนี้แล้วอาจส่งจดหมายเพื่อเตือนให้ลูกหนี้ทราบถึงยอดที่ค้างชำระอยู่ด้วย (สมฤทัย บัวกิ่ง, 2554, น.35)

2. การติดตามทวงหนี้ ถ้าการเตือนความจำไม่ได้ผล ขึ้นต่อไป คือ การติดตามทวงหนี้ โดยเขียนจดหมายหลายๆ ฉบับ ฉบับแรกต้องสุภาพ และฉบับต่อไปค่อยๆ ทวีความเข้มงวดขึ้น นอกจากการทวงหนี้โดยการส่งจดหมายแล้ว วิธีที่ได้ผล คือ การติดตามทวงหนี้ทางโทรศัพท์ เพราะทำให้เราทราบมูลเหตุที่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และรู้ถึงค้ำประกันสัญญาของลูกหนี้ว่าเมื่อไหร่จะนำเงินมาชำระให้ (สมฤทัย บัวกิ่ง, 2554, น.35)

3. การปฏิบัติการณ์ขั้นรุนแรง ถ้าการเตือนความจำ และการติดตามทวงหนี้ใช้ไม่ได้ผล สถาบันอาจมีความจำเป็นต้องใช้วิธีรุนแรง ซึ่งเป็นการตัดความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับสมาชิก สมาชิกถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารสินเชื่อบรรลุเป้าหมาย คือ สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด ต่างคนต่างช่วยกันรับผิดชอบร่วมกัน ถ้าสร้างสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาได้ เชื่อว่าจะสามารถบริหารสินเชื่อได้ (สมฤทัย บัวกิ่ง, 2554, น.35)

1.8 แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาหนี้ค้างชำระ

กิติพงษ์ กิติบุตร (2551, น.13 – 14) ได้กล่าวว่า แนวคิดสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระ สามารถสรุปสาเหตุของการเกิด ซึ่งมาจาก 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คือ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน

1. ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งหากเกิดการเปลี่ยนแปลงในปัจจัยดังกล่าวก็จะส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ของลูกหนี้ประกอบด้วย เช่น ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ อัตราดอกเบี้ย ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้กู้และการชำระหนี้

2. ปัจจัยภายใน คือ ปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในสถาบันการเงินที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อ ซึ่งสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยอาจจะทำให้ผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยที่เปลี่ยนไปด้วย อาจเกิดความเสี่ยงในการชำระหนี้คืนมากขึ้น การติดตามหนี้ของธนาคารและสถาบันการเงินไม่มีประสิทธิภาพ การประเมินราคาหลักทรัพย์ไม่เหมาะสม ทำให้ผู้กู้ได้รับการอนุมัติวงเงินที่สูงเกินไป ซึ่งมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ ทำให้ผู้กู้ไม่คำนึงถึงการสูญเสียหลักทรัพย์ที่ได้ค้ำประกันไว้ และการบริหารและการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อไม่รอบคอบ และไม่มีการกลั่นกรองที่ดี ทำให้การดำเนินงานผิดพลาด

มานะ อ่อนนุ่ม (2555, น.2 - 3) ได้กล่าวว่า สาเหตุที่หนี้ค้างชำระไม่ได้ตามกำหนดเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ดังนี้

ด้านสหกรณ์

1. ไม่มีผู้รับผิดชอบติดตามเร่งรัดหนี้
2. ไม่มีการเร่งรัดติดตามหนี้ตามขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ

3. ไม่มีการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจกับสมาชิกเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในฐานะลูกหนี้และในฐานะที่เป็นสมาชิกที่ดี
4. ไม่มีการติดตามตรวจสอบการใช้เงินกู้
5. ให้สมาชิกกู้ได้ตามสิทธิ มากกว่าให้กู้ตามวัตถุประสงค์
6. ไม่มีเจ้าหน้าที่สินเชื่อติดตามเร่งรัดหนี้
7. คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือกรรมการกลุ่ม ไม่มีบทบาทช่วยเหลือติดตามเร่งรัดหนี้ ขาดความรู้ประสบการณ์ในการบริหารจัดการสินเชื่อ
8. ขาดการตรวจสอบลูกหนี้และการควบคุมภายในที่ดี
9. วงเงินกู้ยืมผิดตามความรู้จักสนิทสนมเป็นการส่วนตัวระหว่างสมาชิกผู้กู้ คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (มานะ อ่อนนุ่ม, 2555, น.2 - 3)

ด้านสมาชิก

1. ไม่มีเงินชำระหนี้
 - 1.1 ประสบภัยธรรมชาติ
 - 1.2 ราคาผลผลิตตกต่ำ
 - 1.3 ผลผลิตเกิดความเสียหายจากโรคแมลง
 - 1.4 ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น
 - 1.5 ภาวะครอบครัวยากได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
 - 1.6 ปัญหาด้านสุขภาพ
 - 1.7 มีหนี้สินหลายทาง
 - 1.8 เสียชีวิต ไม่มีผู้รับผิดชอบชำระหนี้
 - 1.9 ไม่มีที่ดินทำกิน
2. มีเงินแต่ไม่ชำระหนี้
 - 2.1 รอกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรช่วยเหลือชำระหนี้
 - 2.2 เลียนแบบสมาชิกเนื่องจากไม่มีการดำเนินคดี
 - 2.3 การทุจริตในสหกรณ์
 - 2.4 หากชำระแล้ว กลัวกู้ใหม่ไม่ได้
 - 2.5 พฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย
 - 2.6 ตั้งใจไม่ชำระหนี้
3. ติดต่อไม่ได้
 - 3.1 ออกนอกพื้นที่ไปประกอบอาชีพที่อื่น

3.2 ไม่ทราบว่ายู่ที่ใด

3.3 ไม่ทราบว่ามีชีวิตอยู่หรือไม่

ปัญหาที่ตามมาคือ ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เมื่อเกิดปัญหาผิดนัดชำระหนี้ต่อเนื่อง โดยไม่มีการแก้ไข กลายเป็นปัญหาหนี้ค้างนานจะส่งผลโดยตรงต่อสภาพคล่องในการดำเนินงานของสหกรณ์ลดลง ขาดทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน ความสามารถในการก่อหนี้ เพื่อนำเงินมาให้สินเชื่อลดลง ปัญหาต่างๆ ข้างต้นจะส่งผลต่อการขาดทุนในธุรกิจสินเชื่อและขาดทุนในการดำเนินงานของสหกรณ์ในที่สุด (มานะ อ่อนนุ่ม, 2555, น.2 - 3)

ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล(2556 , น. 9 ;อ้างอิงใน กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2545, น.118) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ค้างนานเกิดจาก 3 ประการ คือ

1. ด้านสมาชิกขาดการรับผิดชอบ ไม่มีวินัยทางการเงิน มีหนี้หลายทาง ค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ การเลียนแบบประกอบอาชีพซึ่งยังขาดประสบการณ์ รอภาครัฐให้การสนับสนุน รอเงินกองทุนฟื้นฟู พื้นที่การเกษตรน้อยลง เข้าที่การเกษตรสมาชิกเข้าใจว่าสหกรณ์ทอดทิ้งไม่ดูแล (ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล, 2556, น. 9)

2. ด้านสหกรณ์ มีนโยบายการบริหารหนี้แบบเครือญาติ ไม่ได้บริหารหนี้แบบธุรกิจโดยสหกรณ์ขาดการติดตามเร่งรัดหนี้้อย่างจริงจัง และไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่สมาชิกไม่ชำระหนี้ ส่งผลให้มีหนี้ค้างนานเพิ่มสูงขึ้น การบริหารธุรกิจแบบราชการ ทำให้การบริหารงานสหกรณ์สู่ธุรกิจอื่นไม่ได้ ไม่ให้ความสำคัญในการติดตามเร่งรัดหนี้ค้างอย่างจริงจัง กรรมการเกรงใจลูกบ้านกลัวเสียคะแนนเสียง การจับคู่กันกู้และค้ำประกันเมื่อคนหนึ่งคนใดไม่สามารถชำระหนี้ได้ จะส่งผลให้สมาชิกชำระหนี้ไม่ได้ในฐานะผู้กู้และผู้ค้ำประกันเงินกู้ กรรมการขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ไม่มุ่งดำเนินการแก้ไขปัญหา และการรับสมาชิกขาดการพิจารณาอย่างรอบคอบไม่ได้กลั่นกรอง (ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล, 2556, น.9)

3. ภาวะเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม อดีตที่ผ่านมาสหกรณ์ปรับดอกเบี้ยสูงขึ้นทำให้สมาชิกไม่ส่งชำระหนี้ สภาพดินฟ้าอากาศและภัยธรรมชาติฝนแล้งทำให้น้ำทะเลหนุน ปัญหา น้ำเน่าเสีย น้ำท่วม ผลผลิตราคาตกต่ำ และโรคระบาดผลผลิต (ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล, 2556, น.9)

2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิติพงษ์ กิตติบุตร (บทคัดย่อ : 2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าชาย จำกัด จังหวัด ลำพูน พบว่า สมาชิกที่กู้ยืมเงินสหกรณ์ ทั้งหมด 500 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 69.0 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี ร้อยละ

73.0 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 81.8 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 83.8 มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 1-5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 92.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 ราย ร้อยละ 35.0 ส่วนใหญ่ไม่ต้องส่งบุตรเรียน ร้อยละ 47.6 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในช่วง 1-20 ปี ร้อยละ 74.6 ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 96.0 ไม่มีหนี้สินนอกระบบ ร้อยละ 59.0 มีการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ร้อยละ 89.0 ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ร้อยละ 75.2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าซาง จำกัด จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การที่สมาชิกมีระยะเวลาในการชำระหนี้สินมากกว่า 10 ปี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งมีผลทำให้โอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.92 รองลงมา ได้แก่ อายุของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 45 ปี การที่ลูกหนี้ได้รับการเยี่ยมเยียนและติดตามหนี้จากพนักงาน และวงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมากกว่า 50,000 บาท โดยปัจจัยทั้งสามมีผลต่อการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 21-24 ในขณะที่แหล่งของเงินที่ผู้กู้นำมาชำระหนี้เงินกู้มาจากแหล่งอื่นๆ ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน สมาชิกที่เป็นเพศชาย สมาชิกที่มีบุตรที่ต้องส่งเรียน 1 คน และการมีหนี้สินนอกระบบ ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 13 - 19 และการที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน จะมีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.02 เท่านั้น

ถ้าพลศักดิ์ มุลอآمدัย (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า สหกรณ์ยังประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อได้แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.29 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย ปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหามาก และปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาจากการศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้ ด้านการป้องกันการเกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีการคัดเลือกรายชื่อลูกค้าที่จะเข้ามาเป็นสมาชิก (2) สหกรณ์ควรจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกอย่างเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการ (3) สมาชิกควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อรับฟังคำชี้แจงในเรื่องต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สินเชื่ออย่างเคร่งครัด (4) สมาชิกสหกรณ์ควรนำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ (5) สมาชิกสหกรณ์ควรมีการออมเงินหลังจากมีรายได้เกิดขึ้น เพื่อจะได้สามารถนำเงินที่ออมไปชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ (6) คณะกรรมการเงินกู้ควรมีการนำ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้มาปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้องของตนเอง (7) สหกรณ์ควรออกตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (8) สหกรณ์ควรมีการดำเนินธุรกิจที่ครบวงจรโดยให้แต่ละธุรกิจมีความเชื่อมโยงกัน ด้านการแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดของสมาชิกผู้ที่ค้าประกันไปค้าประกัน เพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย (2) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้างเป็นเวลานาน (3) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่า สมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้ (4) สหกรณ์ควรคัดเลือกสมาชิกที่มีประวัติการค้างชำระหนี้ นาน เหนียวหนี้ และมีเหตุจากการค้างชำระหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากภัยธรรมชาติ เพื่อทำการดำเนินคดี เพื่อไม่ให้เป็นตัวอย่างแก่สมาชิกรายอื่นๆ ด้านการพัฒนาการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ (1) สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลาย ๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องราคาและมีรายได้ที่พอเพียงจะชำระหนี้ (2) สมาชิกและครอบครัวควรมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น (3) สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อมากขึ้นและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4) สหกรณ์ควรมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อให้มากขึ้นเพื่อใช้ในการจัดชั้นคุณภาพสมาชิก การเก็บประวัติการกู้เงิน การเก็บข้อมูลส่วนตัวของสมาชิก และการเตือนให้สมาชิกชำระหนี้ เพื่อให้สหกรณ์สามารถปฏิบัติงานเร็วขึ้น

ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด พบว่า สมาชิกที่ค้างชำระหนี้สหกรณ์ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ สมาชิกมีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรหรือเลี้ยงสัตว์ไม่เพียงพอ นำเงินไปชำระหนี้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สมาชิกมีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น สำหรับด้านสหกรณ์องค์กรสหกรณ์ขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการหนี้ ขาดการปรับปรุงคุณภาพการบริหารและสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านภาวะเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม คือ อัตราดอกเบี้ยสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ และประสบภัยธรรมชาติ จากปัญหาดังกล่าวทำให้สมาชิกสหกรณ์ค้างชำระหนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสมาชิก การสนับสนุนอาชีพ การจัดอบรมเพื่อให้สมาชิกมีความรู้ในการประกอบอาชีพฟื้นฟูอาชีพยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการออม และการจัดทำบัญชี ด้านสหกรณ์ ติดตามเร่งรัดหนี้สิน ให้ความรู้ด้านสินเชื่อแก่สมาชิก ปรับปรุงระบบบริหารคุณภาพหนี้ และการปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สมาชิกมีความพึงพอใจในการบริการ ด้านเศรษฐกิจและ

ตั้งแวดล้อม กำหนดอัตราดอกเบี้ยเหมาะสม การขยายเวลาการชำระหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับความเดือดร้อน

ณรงค์ คงมั่น (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) สภาพคล่องทางการเงิน จากอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น ที่กู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร พบว่า สภาพคล่องทางการเงินยังไม่ดี มีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยไม่เพียงพอที่จะไปชำระหนี้ระยะสั้นได้ 2) ด้านการก่อหนี้ จากอัตราหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์ฯ ซึ่งพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 3) ด้านการทำกำไร จากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น พบว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการทำกำไรค่อนข้างต่ำ 4) สหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่นที่กู้ยืมเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ส่วนใหญ่นำเงินกู้ยืมจากกองทุนฯ ไปใช้ตามวัตถุประสงค์โดยการให้สมาชิกกู้ยืมไปจัดซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการผลิตทางการเกษตร 5) การส่งชำระหนี้เงินกู้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ส่วนใหญ่ พบว่า สหกรณ์ฯ ไม่มีการส่งชำระหนี้คืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์มีรายได้ไม่พอเพียงต่อรายจ่าย 6) ปัญหา อุปสรรค ในการส่งชำระหนี้กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านสมาชิกไม่มีรายได้ที่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถส่งชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ และส่งผลให้สหกรณ์ไม่สามารถส่งหนี้ชำระคืนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้

วิสุทธิ จตุรลาวัลย์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองเขียงราย จำกัด จังหวัดเขียงราย พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 52 สามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมดตามที่สหกรณ์กำหนด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก ได้แก่ ประสิทธิภาพใช้เงินกู้ จำนวนอาชีพ และระยะเวลาการเป็นหนี้ ปัญหาที่สมาชิกสหกรณ์เห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ คือ ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ และไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ต้องการให้สหกรณ์ช่วยเหลือด้านสินเชื่อและลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง รวมทั้งให้สหกรณ์ส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้กับสมาชิก

สมนึก ระวิพันธ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1) ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่เป็นปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด สูงที่สุดคือ ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีปัญหาใน

ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65) ด้านการผลิตมีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44) ด้านการตลาด มีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18) ด้านภัยธรรมชาติ มีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36) และด้านการจัดการของสหกรณ์ มีปัญหาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84) 2) การเปรียบเทียบปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด สรุปได้ ดังนี้ 1) สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นด้านการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 2) สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้ด้านภัยธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและภาระหนี้สินต่างกัน มีปัญหา การค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นไม่แตกต่างกัน

สมฤทัย บัวกิ่ง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ ปัจจัยสภาพเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน การชำระคืนเงินกู้ตามกำหนดเวลา และการรีบชำระหนี้เมื่อมีรายได้ และปัจจัยการบริหารงานของสหกรณ์ ได้แก่ รูปแบบของหลักทรัพย์ค้ำประกัน การติดตามหนี้ของสหกรณ์ จำนวนครั้งที่เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ติดตามทวงหนี้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการชำระคืนเงินกู้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ ไม่ปกติของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

อุดมพร กาใจทราย (2551: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนมีระหว่าง 4 – 5 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 5 – 10 ไร่ สมาชิกส่วนใหญ่จะเช่าที่ทำกิน เนื่องจากมีนายทุนกว้านซื้อที่ดินมีรายได้จากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปี ลักษณะการกู้เงินจะเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยส่วนใหญ่จะกู้เงินระยะสั้น โดยใช้หลักประกันเป็นหลักทรัพย์และบุคคลค้ำประกัน สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวน ส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระส่วนมากจะผัดนัดชำระหนี้ ปัญหาอุปสรรคในการชำระของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ทำให้สมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และราคาปุ๋ยแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัยธรรมชาติ และราคาผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แยกประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 กลุ่มที่ 1 ประชากรเชิงปริมาณ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 จำนวน 3,578 คน (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2558)

1.1.2 กลุ่มที่ 2 ประชากรเชิงคุณภาพ ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน ผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 1 คน ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ จำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่สินเชื่อ จำนวน 3 คน รวมจำนวน 21 คน (สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด, 2558)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

จากประชากรกลุ่มที่ 1 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 จำนวน 3,578 คน คำนวณหาขนาดตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Yamane Taro, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ระดับนัยสำคัญ 0.05 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยสามารถคำนวณหาได้ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อน ในที่นี้ใช้ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

แทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{3,578}{1 + 3,578 (0.05)^2}$$

$$n = 359.78$$

ดังนั้น ได้จำนวนตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 จำนวนทั้งสิ้น 360 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ หรือตามความสะดวก ตามสัดส่วนของแต่ละตำบล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีคำถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามแบบ(Questionnaire)

เป็นแบบสอบถามสำหรับสมาชิกที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ โดยแบ่งเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลา

การเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบ รวมจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด รวมจำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด มี 4 ข้อ ประกอบด้วย ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย และที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยเครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีระดับการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548 : 19-20) ดังต่อไปนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

การตอบจะให้ผู้ตอบคำถามทุกข้อ โดยแต่ละข้อเลือกระดับที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงมากที่สุด ผู้ตอบได้คะแนนตามระดับที่เลือกตอบแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยได้เป็นคะแนนเจตคติของผู้ขึ้น

2.1.2 การสนทนากลุ่ม (Discussion Group)

การสนทนากลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ประกอบด้วย ประเด็นปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เพื่อที่จะได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

2.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนบริบทของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เพื่อนำมาปรับปรุงใช้ตามความเหมาะสม
- 2) ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Likert's Scale) และปรับปรุงจากแบบสอบถามที่มีลักษณะใกล้เคียง
- 3) นำแบบสอบถามที่จัดทำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติม
- 4) นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม และทดลองใช้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าแดด จำกัด ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha 1970 : 161) โดยได้ค่า Cronbach's Alpha ที่เท่ากับ 0.819
- 5) นำแบบสอบถามออกไปใช้

การสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการตามกระบวนการและขั้นตอน ดังนี้

- 5.1) กำหนดเรื่องและวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่ม
- 5.2) กำหนดประเด็นเพื่อสร้างแนวทางการสนทนากลุ่ม
- 5.3) นำประเด็นการสนทนากลุ่มที่พัฒนาขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา
- 5.4) นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มออกไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในทุก ๆ ด้าน ผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ

3.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ โดยผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ผ่านการทดสอบปรับปรุงแล้ว ไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างสมาชิกที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระค่างานเงินกู้กับสหกรณ์ ณ

ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558 ของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยทำหนังสือประสานงานขออนุญาตจากสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย เพื่อเก็บข้อมูลสมาชิกที่มีการกู้เงินและมีภาระในการชำระค้ำเงินกู้กับสหกรณ์ ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558

สำหรับแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว ไปบันทึกการสนทนากลุ่ม คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ด้วยตนเอง

3.2 การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมจากเอกสารต่างๆ และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและอ้างอิงในการเขียนรายงานครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
3. ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Chi-Square (χ^2)
4. สภาพปัญหา อุปสรรคในการชำระค้ำเงินกู้ของสมาชิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548 : 19-20) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับปัญหา อุปสรรค มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับปัญหา อุปสรรค มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปัญหา อุปสรรค ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับปัญหา อุปสรรค น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับปัญหา อุปสรรค น้อยที่สุด

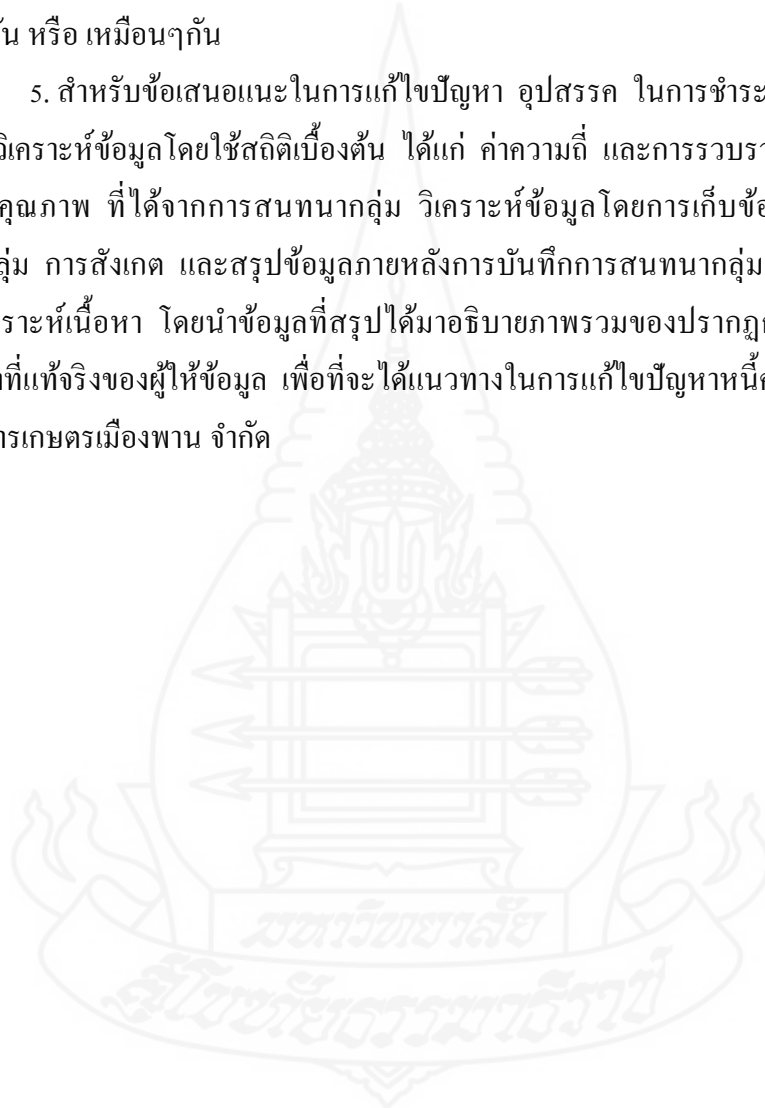
และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กรณีมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (บุญมี พันธุ์ไทย, 2545 : 174-175) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มากกว่า 1.75 หมายถึง มีความแตกต่างกันมาก

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 – 1.75 หมายถึง มีความแตกต่างค่อนข้างมาก

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน น้อยกว่า 1.25 หมายถึง มีความแตกต่างกันน้อย หรือ ใกล้เคียงกัน หรือ เหมือนๆกัน

5. สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ และการรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การสังเกต และสรุปข้อมูลภายหลังการบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้ว ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำข้อมูลที่สรุปได้มาอธิบายภาพรวมของปรากฏการณ์ที่ศึกษาภายใต้ คำบอกเล่าที่แท้จริงของผู้ให้ข้อมูล เพื่อที่จะได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแสดงผลแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
2. วิเคราะห์สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
4. วิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันชัดเจนในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลผล ดังนี้

df	แทน องศาความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
f	แทน ความถี่
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Average)
N	แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
n	แทน จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง
p	แทน ค่า p (ค่า Significance ที่ปรากฏในผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ)
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation)
T	แทน ค่าสถิติที่คำนวณจากสูตรของวิลคอกสัน (Wilcoxon's T test)
χ^2	แทน ไคสแควร์ (Chi-Square)

1. วิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

วิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1 - 4.13

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

n = 360		
เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	263	73.1
หญิง	97	26.9
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.1พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 73.1 เพศหญิง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

เนื่องจากในสังคมไทยโดยทั่วไปผู้ชายจะเป็นหัวหน้าครอบครัวซึ่งจะเป็นตัวแทนในการดำเนินการและเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครอบครัว ดังนั้น ผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์จึงเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

n = 360

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
20 - 30 ปี	6	1.7
31 - 40 ปี	24	6.7
41 - 50 ปี	105	29.2
51 - 60 ปี	126	35.0
60 ปีขึ้นไป	99	27.5
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มากที่สุด จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

เนื่องจากสมาชิกในวัยหนุ่มสาวได้ไปประกอบอาชีพรับจ้างในต่างจังหวัด ประกอบกับในระยะหลังไม่นิยมทำอาชีพเกษตรกร ดังนั้น สมาชิกที่มีอายุมากจึงต้องประกอบอาชีพการเกษตรอยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

n = 360

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	256	71.1
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	54	15.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ปวช.)	29	8.1
อนุปริญญา (ปวท. ปวส.)	11	3.1
ปริญญาตรี	8	2.2
สูงกว่าปริญญาตรี	2	0.6
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ปวช.) จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ระดับอนุปริญญา (ปวท., ปวส.) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน (อายุระหว่าง 51 – 60 ปี) ซึ่งในอดีตเกษตรกรในวัยนี้ จะได้รับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

n = 360

อาชีพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รับจ้าง	27	7.5
ค้าขาย	18	5.0
เกษตรกร	311	86.4
ข้าราชการบำนาญ	4	1.1
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ประกอบอาชีพเกษตรกร มากที่สุด จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพครอบครัว

n = 360

สถานภาพครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
โสด	8	2.2
สมรส	304	84.4
หม้าย	29	8.1
หย่าร้าง	14	3.9
แยกกันอยู่	5	1.4
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีสถานภาพทางครอบครัวสมรส มากที่สุด จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 84.4 หม้าย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 หย่าร้าง จำนวน

14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 โสด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 แยกกันอยู่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ ทั้งนี้จะสอดคล้องกับข้อ 1 ซึ่งเทียบได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย เพราะผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งก็ต้องมีสถานะสมรสแล้ว

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

n = 360

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
2 คน	38	10.6
3 คน	118	32.8
4 คน	117	32.5
มากกว่า 5 คน	87	24.2
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน มากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 5 คน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

n = 360

ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 – 3 ปี	6	1.7
4 – 6 ปี	41	11.4
7 – 9 ปี	40	11.1
มากกว่า 10 ปี	273	75.8
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ระยะเวลา 4 – 6 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 ระยะเวลา 7 – 9 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ระยะเวลา 1 – 3 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

เนื่องจากสมาชิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มาเป็นระยะเวลาหลายปี จึงทำให้มีหนี้ค้างชำระ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน

n = 360

จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มี	160	44.4
1 คน	121	33.6
2 คน	71	19.7
3 คน	8	2.2
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ไม่มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน มากที่สุด จำนวน

160 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ต้องส่งเรียน 1 คน จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ต้องส่งเรียน 2 คน จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ต้องส่งเรียนมากกว่า 3 คนจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

การที่สมาชิกไม่มีบุตรที่ต้องส่งเรียนนั้น เนื่องจากสมาชิกมีบุตรอยู่ระหว่างวัยทำงาน

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการถือครองที่ดิน

n = 360		
ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด	169	46.9
เช่าทั้งหมด	52	14.4
เป็นที่ดินของตนเองและเช่า	139	38.6
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ลักษณะการถือครองที่ดินเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด มากที่สุด จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 เป็นที่ดินของตนเองและเช่า จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 เช่าทั้งหมด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดที่ดินทำกิน

n = 360

ขนาดที่ดินทำกิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ไร่	70	19.4
5 – 10 ไร่	158	43.9
11 – 20 ไร่	88	24.4
21 – 30 ไร่	26	7.2
มากกว่า 30 ไร่	18	5.0
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระค่างวดเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีขนาดที่ดินทำกิน 5 – 10 ไร่ มากที่สุด จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 มีขนาดที่ดินทำกิน 11 – 20 ไร่ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 มีขนาดที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 มีขนาดที่ดินทำกิน 21 – 30 ไร่ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 มีขนาดที่ดินทำกินมากกว่า 30 ไร่ จำนวน 18 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

สมาชิกมีขนาดที่ดินทำกินน้อย เนื่องจากที่ดินในพื้นที่เป็นที่ต้องการของนายทุน ทำให้เกษตรกรนิยมแบ่งที่ดินขายให้กับนายทุนเพื่อนำเงินมาใช้จ่าย

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

n = 360

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	216	60.0
10,001 – 20,000 บาท	113	31.4
20,001 - 30,000 บาท	20	5.6
30,001 บาทขึ้นไป	11	3.1
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน 30,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

n = 360

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	199	55.3
10,001 - 20,000 บาท	123	34.2
20,001 - 30,000 บาท	28	7.8
30,001 บาทขึ้นไป	10	2.8
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มากที่สุด จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 30,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระหนี้สินนอกระบบ

n = 360

ภาระหนี้สินนอกระบบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มี	117	32.5
ไม่มี	243	67.5
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีภาระหนี้สินนอกระบบ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

2. วิเคราะห์สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประเภทเงินกู้ สิ่งที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้ ความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ประเภทการใช้จ่ายเงินกู้ ระดับการให้คำแนะนำ การตรวจสอบการใช้เงินกู้ จำนวนครั้งของการได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้จำนวนครั้งของการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ รูปแบบการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ เหตุผลที่ทำให้สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด รูปแบบของการชำระหนี้ แนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ หลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด และเหตุจูงใจให้ไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์มากที่สุดปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.14 - 4.28

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทเงินกู้

n = 360

ประเภทเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เงินกู้ระยะสั้น	84	23.3
เงินกู้ระยะปานกลาง	219	60.8
เงินกู้ระยะยาว	53	14.7
เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	4	1.1
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน กู้เงินระยะปานกลาง มากที่สุดจำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 กู้เงินระยะสั้น จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 กู้เงินระยะยาว จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 กู้เงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสิ่งที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้

n = 360

สิ่งที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
หลักทรัพย์ค้ำประกัน	283	78.6
บุคคลค้ำประกัน	77	21.4
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันมากที่สุดจำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 78.6 ใช้บุคคลค้ำประกัน จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเหมาะสมของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
n = 360

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เหมาะสม	90	25.0
เหมาะสม	270	75.0
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.16 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่คิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความเหมาะสม จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 คิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่เหมาะสม จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทการใช้จ่ายเงินกู้

n = 360

ประเภทการใช้จ่ายเงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการ เกษตร เช่น ทำนา เพาะปลูก ฯลฯ	81	22.5
ลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื่อ ที่ดินเพื่อการเกษตร ซื่อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูก ฯลฯ	279	77.5
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื่อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื่อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูก ฯลฯ มากที่สุด จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 นำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการเกษตร เช่น ทำนา เพาะปลูก ฯลฯ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการให้คำแนะนำ

n = 360

ระดับการให้คำแนะนำ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ดีมาก	147	40.8
ปานกลาง	201	55.8
น้อย	4	1.1
ไม่ได้รับคำแนะนำ	8	2.2
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.18 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ระดับปานกลาง มากที่สุด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 ได้รับคำแนะนำดีมาก จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 ไม่ได้รับคำแนะนำ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ได้รับคำแนะนำน้อย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตรวจสอบการใช้เงินกู้

n = 360

การตรวจสอบการใช้เงินกู้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	204	56.7
ไม่เคย	156	43.3
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ไม่เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งของการได้รับ
ใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้

n = 360

จำนวนครั้งได้รับใบแจ้งเตือน ให้ไปชำระหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคย	39	10.8
เคย 1 ครั้ง	190	52.8
เคย 2 ครั้ง	99	27.5
เคย มากกว่า 2 ครั้ง	32	8.9
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.20 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน เคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้จำนวน 1 ครั้ง มากที่สุด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 เคยได้รับใบแจ้งเตือนจำนวน 2 ครั้ง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ไม่เคยได้รับใบแจ้งเตือน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 เคยได้รับใบแจ้งเตือนมากกว่า 2 ครั้ง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งของการได้รับการติดตาม
เร่งรัดหนี้

n = 360

ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ได้รับ	130	36.1
ได้รับ 1 ครั้ง	144	40.0
ได้รับ 2 ครั้ง	64	17.8
ได้รับ มากกว่า 2 ครั้ง	22	6.1
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง มากที่สุด จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 ไม่เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้จำนวน 2 ครั้ง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 เคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้มากกว่า 2 ครั้ง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้จากสหกรณ์

n = 360

ลักษณะการติดตามเร่งรัดหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกเร่งรัดหนี้	249	69.2
ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้	105	29.2
ผู้ค้าประกัน เร่งรัดหนี้	6	1.7
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.22 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ออกเร่งรัดหนี้ มากที่สุด จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยผู้ค้าประกันเร่งรัดหนี้ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละจำแนกตามการติดตามเร่รัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้

n = 360

การติดตามเร่รัดหนี้ มีผลต่อการตัดสินใจชำระหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มี	300	83.3
ไม่มี	60	16.7
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.23 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่การติดตามเร่รัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 การติดตามเร่รัดหนี้ของสหกรณ์ไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุผลที่ทำให้สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด

n = 360

เหตุผลที่ทำให้มาใช้บริการสินเชื่อมากที่สุด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น	75	20.8
ได้รับเงินเฉลี่ยคืน	279	77.5
ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน	6	1.7
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.24 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน เหตุผลที่ทำให้สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืน จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะการชำระหนี้

n = 360		
ลักษณะการชำระหนี้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	70	19.4
ชำระได้บางส่วน	147	40.8
ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	143	39.7
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.25 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน มากที่สุด จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 สามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละจำแนกตามแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์

n = 360		
แนวทางในการชำระหนี้คืน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทยอยชำระ แต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์	273	75.8
สะสมให้ครบตามจำนวนก่อน ถึงจะนำไปชำระคืนต่อสหกรณ์	87	24.2
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.26 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน ส่วนใหญ่มีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ โดยทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 มีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์ โดยสะสมให้ครบตามจำนวนก่อนถึงจะนำไปชำระคืนต่อสหกรณ์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละจำแนกตามหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด

n = 360

หลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น	310	86.1
ชำระหนี้ให้กับแหล่งเงินกู้อื่นก่อน	43	11.9
มีเงิน แต่ยังไม่ชำระ	7	1.9
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.27 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน มีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด โดยชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น มากที่สุด จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 86.1 ชำระหนี้ให้กับแหล่งเงินกู้อื่นก่อน จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 มีเงิน แต่ยังไม่ชำระ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.28 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามเหตุจูงใจให้ไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ มากที่สุด

n = 360

เหตุจูงใจให้ไปชำระหนี้มากที่สุด	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ตัดสินใจชำระหนี้ ด้วยตนเอง	151	41.9
ได้รับหนังสือเตือนจากสหกรณ์	131	36.4
ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม แนะนำ	15	4.2
ผู้ค้าประกัน แนะนำ	0	0
ต้องเสียค่าปรับ หากไม่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด	63	17.5
รวม	360	100.00

หมายเหตุ : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.28 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 คน เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ มากที่สุด คือ ตัดสินใจชำระหนี้ด้วยตนเอง จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9

ได้รับหนังสือเตือนจากสหกรณ์ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ต้องเสียค่าปรับหากไม่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม แนะนำ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ผู้ค้าประกัน แนะนำให้ไปชำระหนี้ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.0 ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลา การเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ โดยใช้ค่าไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) ด้วยวิธีของเพียร์สัน เพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.29 ถึง ตารางที่ 4.41

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
เมืองพาน จำกัด

กำหนดให้

H_0 = เพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = เพศไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเมืองพาน จำกัด

เพศ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมด				
ชาย	46 12.8%	96 26.7%	121 33.6%	263 73.1%	16.109	2	.000**
หญิง	24 6.7%	51 14.2%	22 6.1%	97 26.9%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งหมดตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และเพศหญิงสามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 16.109 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 2 ซึ่งเท่ากับ 5.991 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตารางและได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณ เท่ากับ

.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าเพศ มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ จากผลการวิจัย สหกรณ์สามารถ นำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้สมาชิกบางส่วนที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ และชำระหนี้ได้ บางส่วน มีความสามารถในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น โดยการจัดทำโครงการพัฒนาอาชีพ นำวิทยากร อบรมเชิงปฏิบัติในการประกอบอาชีพเสริมให้กับเพสหฃึงหรือเกษตรกรที่ไม่สามารถทำการเกษตร ได้ เช่น การจักสาน การทำดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด

กำหนดให้

H_0 = อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = อายุไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

อายุ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ	ชำระได้	ชำระคืนได้				
	ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	บางส่วน	ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
20 – 30 ปี	2 .6%	0 .0%	4 1.1%	6 1.7%	17.176	8	.028
31 – 40 ปี	5 1.4%	10 2.8%	9 2.5%	24 6.7%			
41 – 50 ปี	25 6.9%	47 13.1%	33 9.2%	105 29.2%			
51 – 60 ปี	26 7.2%	56 15.6%	44 12.2%	126 35.0%			

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

อายุ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ตามกำหนด				
60 ปีขึ้นไป	12 3.3%	34 9.4%	53 14.7%	99 27.5%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 17.176 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 8 ซึ่งเท่ากับ 15.507 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .028 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าอายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ แสดงว่าอายุมีผลต่อสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรที่อยู่ในช่วงอายุอื่นๆ ให้มีวินัยในการชำระหนี้ และจัดทำโครงการที่ให้ผลตอบแทนสำหรับผู้ชำระหนี้ตรงเวลา เช่น การให้สิทธิส่วนลดดอกเบี้ย เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาและตามจำนวนได้ดียิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ $H_0 =$ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์

$H_1 =$ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ระดับการศึกษา	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.			
	ไม่สามารถชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา							
ประถมศึกษา	47 13.1%	111 30.8%	98 27.2%	256 71.1%	31.426	10	.000**			
มัธยมศึกษา (ม.3)	12 3.3%	24 6.7%	18 5.0%	54 15.0%						
มัธยมศึกษา ตอนปลาย (ม.6)	3 0.8%	10 2.8%	16 4.4%	29 8.1%						
อนุปริญญา (ปวท. ปวส.)	7 1.9%	0 0.0%	4 1.1%	11 3.1%						
ปริญญาตรี	1 0.3%	0 0.0%	7 1.9%	8 2.2%						
สูงกว่า ปริญญาตรี	0 0.0%	2 0.6%	0 0.0%	2 0.6%						
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%						

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 31.426 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 10 ซึ่งเท่ากับ 18.307 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และการใช้ปุ๋ยหมักที่ช่วยเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกรและลดสารเคมีในผลผลิตทางการเกษตรอีกด้วย

สมมติฐานที่ 4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

เมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = อาชีพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
 H_1 = อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

อาชีพ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมด				
รับจ้าง	7 1.9%	13 3.6%	7 1.9%	27 7.5%	6.011	6	.422
ค้าขาย	2 0.6%	8 2.2%	8 2.2%	18 5.0%			

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

n = 360

อาชีพ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ตามกำหนด				
เกษตรกร	60	126	125	311			
	16.7%	35.0%	34.7%	86.4%			
ข้าราชการ	1	0	3	4			
บ้านานู	0.3%	0.0%	0.8%	1.1%			
รวม	70	147	143	360			
	19.4%	40.8%	39.7%	100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 6.011 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณน้อยกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .422 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_1 สรุปได้ว่าอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมเพิ่มทักษะในการทำการเกษตรให้กับสมาชิกที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค่าขาย ข้าราชการบ้านานู ซึ่งช่วยลดจำนวนการค้างชำระหนี้ของสมาชิกลงได้

สมมติฐานที่ 5 สถานภาพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ $H_0 =$ สถานภาพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

สถานภาพ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
โสด	2 0.6%	6 1.7%	0 0.0%	8 2.2%	9.713	8	.286
สมรส	56 15.6%	125 34.7%	123 34.2%	304 84.4%			
หม้าย	6 1.7%	9 2.5%	14 3.9%	29 8.1%			
หย่าร้าง	4 1.1%	6 1.7%	4 1.1%	14 3.9%			
แยกกันอยู่	2 0.6%	1 0.3%	2 0.6%	5 1.4%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้
คืนได้บางส่วน จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการ
คำนวณ คือ 9.713 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความ

เป็นอิสระเท่ากับ 8 ซึ่งเท่ากับ 15.507 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณน้อยกว่า ค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .286 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_1 สรุปได้ว่า สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพเสริมในช่วงว่างจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร เช่น การเลี้ยงปลา เลี้ยงสุกร เป็นต้น ซึ่งสามารถช่วยให้สมาชิกที่อยู่สถานภาพหม้าย หย่าร้าง ได้รับผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้
ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้

เงินกู้
ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
2 คน	2 0.6%	11 3.1%	25 6.9%	38 10.6%	23.839	6	.001
3 คน	17 4.7%	54 15.0%	47 13.1%	118 32.8%			

n = 360

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

n = 360

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
4 คน	32 8.9%	39 10.8%	46 12.8%	117 32.5%			
5 คนขึ้นไป	19 5.3%	43 11.9%	25 6.9%	87 24.2%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.34 กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 23.839 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่าค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตารางและได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณ เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องมาจากต้องมีการระงับการเสียดำจ่ายและรับผิดชอบในการเลี้ยงดูสมาชิกในครัวเรือน จึงทำให้มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ จากผลการวิจัยสหกรณ์สามารถนำมาเป็นแนวทางในการอบรมให้ความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีการจัดสรรการใช้เงินและลดรายจ่ายมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกมีความสามารถในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ระยะเวลาการ เป็นสมาชิก สหกรณ์	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
1 – 3 ปี	2 0.6%	2 0.6%	2 0.6%	6 1.7%	17.322	6	.008
4 – 6 ปี	12 3.3%	22 6.1%	7 1.9%	41 11.4%			
7 – 9 ปี	12 3.3%	17 4.7%	11 3.1%	40 11.1%			
10 ปีขึ้นไป	44 12.2%	106 29.4%	123 34.2%	273 75.8%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.35 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 10 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 17.322 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .008 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด โดยการเพิ่มทักษะในการทำการเกษตรให้กับสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกน้อย ซึ่งช่วยลดจำนวนการค้างชำระหนี้ของสมาชิกลงได้

สมมติฐานที่ 8 จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

จำนวนบุตร ที่ต้องส่งเรียน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมด				
ไม่มี	24 6.7%	53 14.7%	83 23.1%	160 44.4%	20.995	6	.002
มี 1 คน	26	62	33	121			

n = 360

7.2% 17.2% 9.2% 33.6%

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

n = 360

จำนวนบุตร ที่ต้องส่งเรียน	ลักษณะการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
มี 2 คน	17 4.7%	29 8.1%	25 6.9%	71 19.7%			
มี 3 คน	3 0.8%	3 0.8%	2 0.6%	8 2.2%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.36 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีบุตรที่ต้องส่งเรียนส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 20.955 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .002 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากไม่มีภาระในการเสียดำจ่ายเป็นค่าเล่าเรียนบุตร จึงทำให้สมาชิกที่กู้เงินส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็น

แนวทางให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีการจัดการการเงินและลดรายจ่ายมากขึ้น และช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระ สมมติฐานที่ 9 ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ $H_0 =$ ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

$H_1 =$ ลักษณะการถือครองที่ดินไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการถือครองที่ดินกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ลักษณะการ ถือครองที่ดิน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถ ชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
เป็นที่ดินของ ตนเองทั้งหมด	27 7.5%	58 16.1%	84 23.3%	169 46.9%	27.374	4	.000**
เช่าทั้งหมด	17 4.7%	30 8.3%	5 1.4%	52 14.4%			
เป็นที่ดินของ ตนเองและเช่า	26 7.2%	59 16.4%	54 15.0%	139 38.6%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.37 กลุ่มตัวอย่างที่มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมดส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 27.374 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 4 ซึ่งเท่ากับ 9.488 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณ เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกที่กู้เงิน ที่มีพื้นที่ถือครองมากอาจจะมีโอกาสทำกินในจำนวนมากกว่าผู้ที่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้และมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ดีกว่าผู้ที่มีพื้นที่ถือครองน้อย สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ความรู้กับสมาชิกในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและลดรายจ่ายทางการเกษตร โดยการนำปุ๋ยหมัก และปลูกพืชแซมตามพื้นที่ว่าง เช่น การปลูกถั่ว พืชผักกินได้ตามรั้ว เป็นต้น

สมมติฐานที่ 10 ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ $H_0 =$ ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

$H_1 =$ ขนาดที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดที่ดินทำกินกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ขนาดที่ดินทำกิน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้	ชำระคืนได้				
น้อยกว่า 5 ไร่	16 4.4%	33 9.2%	21 5.8%	70 19.4%	48.357	8	.000**
5 – 10 ไร่	44 12.2%	64 17.8%	50 13.9%	158 43.9%			

11 – 20 ไร่	7	24	57	88
	1.9%	6.7%	15.8%	24.4%

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดที่ดินทำกินกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด (ต่อ)

n = 360

ขนาดที่ดินทำกิน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ตามกำหนด				
21 – 30 ไร่	3	18	5	26			
	0.8%	5.0%	1.4%	7.2%			
30 ไร่ขึ้นไป	0	8	10	18			
	0.0%	2.2%	2.8%	5.0%			
รวม	70	147	143	360			
	19.4%	40.8%	39.7%	100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดที่ดินทำกิน 5 – 10 ไร่ ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 48.357 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 8 ซึ่งเท่ากับ 15.507 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาขนาดที่ดินทำกินของสมาชิก โดยการอบรมให้

ความรู้เกษตรกรจัดสรรพื้นที่การเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่เกิดประโยชน์สูงสุดและได้ผลผลิตทางการเกษตรในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ดังแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9

สมมติฐานที่ 11 รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

กำหนดให้ H_0 = รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ตามกำหนดระยะเวลา				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	46 12.8%	91 25.3%	79 21.9%	216 60.0%	14.800	6	.022
10,000 – 20,000 บาท	18 5.0%	52 14.4%	43 11.9%	113 31.4%			
20,001 – 30,000 บาท	4 1.1%	2 0.6%	14 3.9%	20 5.6%			
30,001 บาทขึ้นไป	2 0.6%	2 0.6%	7 1.9%	11 3.1%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้บางส่วน จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 14.800 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณ เท่ากับ .022 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกที่กู้เงินส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ก็อาจจะเหลือเงินไม่พอใช้ในการไปชำระหนี้ จึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดไว้ สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนซึ่งจะช่วยทำให้สมาชิกมีการจัดสรรการใช้เงินและลดรายจ่ายมากขึ้น และช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระได้

สมมติฐานที่ 12 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน	สภาพการชำระหนี้เงินกู้		รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระคืนได้				
ต่ำกว่า 10,000 บาท	ไม่สามารถชำระคืนได้	บางส่วน	199	37.522	6	.000**
	ตามกำหนด	ทั้งหมด				
	ทั้งหมด	ระยะเวลา				

9.4% 18.3% 27.5% 55.3%

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

n = 360

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	ลักษณะการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมด				
ต่อเดือน	ไม่สามรถชำระคืนได้	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมด				
	ตามกำหนดทั้งหมด		ตามกำหนดระยะเวลา				
10,000 – 20,000 บาท	28 7.8%	72 20.0%	23 6.4%	123 34.2%			
20,001 – 30,000 บาท	6 1.7%	7 1.9%	15 4.2%	28 7.8%			
30,001 บาทขึ้นไป	2 0.6%	2 0.6%	6 1.7%	10 2.8%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งหมดตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 37.522 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 6 ซึ่งเท่ากับ 12.592 จะเห็นได้ว่าค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตารางและได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณ เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและ

ส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิก ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว

สมมติฐานที่ 13 ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กำหนดให้ H_0 = ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

H_1 = ภาระหนี้สินนอกระบบไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างภาระหนี้สินนอกระบบกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

n = 360

ภาระหนี้สิน นอกระบบ	สภาพการชำระหนี้เงินกู้			รวม	χ^2	df	Sig.
	ไม่สามารถชำระคืนได้ ตามกำหนด ทั้งจำนวน	ชำระได้ บางส่วน	ชำระคืนได้ ทั้งจำนวน ตามกำหนด ระยะเวลา				
มี	28 7.8%	62 17.2%	27 7.5%	117 32.5%	20.160	2	.000**
ไม่มี	42 11.7%	85 23.6%	116 32.2%	243 67.5%			
รวม	70 19.4%	147 40.8%	143 39.7%	360 100.0%			

ที่มา: จากการคำนวณ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.41 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ได้ค่าสถิติไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) จากการคำนวณ คือ 20.160 เปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตาราง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 และองศาความเป็นอิสระเท่ากับ 2 ซึ่งเท่ากับ 5.991 จะเห็นได้ว่า ค่าไคสแควร์จากการคำนวณมากกว่าค่าไคสแควร์จากตาราง และได้ค่าความน่าจะเป็น Asymp. Sig หรือ p-value จากการคำนวณเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์ สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนและส่งเสริมให้เกษตรกรจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ สร้างวินัยทางการเงินให้กับสมาชิกซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว

4. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และข้อเสนอแนะ ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด โดยภาพรวม ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย และที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.42 - 4.47

ตารางที่ 4.42 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม

n = 360

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	2.51	1.00	ปานกลาง
2. ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์	1.70	0.87	น้อย
3. ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย	3.23	1.06	ปานกลาง
4. ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ	2.05	1.10	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.37	1.01	น้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.42 พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย มีระดับปัญหาปานกลาง และปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ มีระดับปัญหาน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม (S.D. = 1.01) มีความแตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกด้านมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งนี้ เพราะสาเหตุการเกิดปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุที่มีลักษณะของปัญหาใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 4.43 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

n = 360

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ต้องนำเงินไปชำระหนี้ แหล่งเงินกู้อื่นก่อน	2.37	1.21	น้อย
2. มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง	3.47	1.07	ปานกลาง
3. มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง	3.58	0.96	มาก
4. ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด	1.53	0.91	น้อย
5. ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้	1.58	0.85	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.51	1.00	ปานกลาง

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.43 พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายในการประกอบ อาชีพสูง มีระดับปัญหามาก มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง มีระดับปัญหาปานกลาง และต้องนำเงิน ไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการ ชำระหนี้ มีระดับปัญหาน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ภาพรวม (S.D. = 1.00) มีความ แตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน สหกรณ์สามารถนำ ผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง ซึ่งสหกรณ์สามารถ แก้ปัญหาได้ โดยการจัดอบรมและฟื้นฟูอาชีพของสมาชิก ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะทำ ให้สมาชิกมีการจัดสรรการใช้เงินและลดรายจ่ายมากขึ้น

ตารางที่ 4.44 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

n = 360

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก	1.80	0.92	น้อย
2. พูดยาไม่สุภาพ	1.61	0.77	น้อย
3. ขาดความสนใจสมาชิก ขณะไปติดต่อ ชำระหนี้กับสหกรณ์	1.68	0.87	น้อย
4. บริการรับชำระหนี้ล่าช้า	1.64	0.81	น้อย
5. ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ไป ชำระหนี้	1.60	0.84	น้อย
6. ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้	1.84	0.99	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	1.70	0.87	น้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ภาพรวม มีระดับปัญหา อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ มีขั้นตอนการให้ สินเชื่อที่ยุ่งยาก พุดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ บริการรับชำระหนี้ล่าช้า ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ไปชำระหนี้ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้ มีระดับปัญหาน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ภาพรวม มีความ แตกต่างกันน้อย (S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้ เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน สหกรณ์สามารถ นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้สหกรณ์สามารถแก้ปัญหาได้โดยการจัดอบรมเพิ่มทักษะให้ความรู้ กับเจ้าหน้าที่สินเชื่อในการติดตามหนี้ และเพิ่มค่าตอบแทนสำหรับเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ออกติดตาม หนี้ เพื่อเป็นการจูงใจให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อมีความใส่ใจในการติดตามหนี้ยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4.45 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพานจำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

n = 360

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด	3.52	1.19	มาก
2. ต้นทุนการผลิต การจำหน่าย มีราคาสูง	3.96	0.94	มาก
3. มีคู่แข่งมากทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ	3.20	1.08	ปานกลาง
4. ราคาผลผลิตตกต่ำ	3.94	1.06	มาก
5. มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน	3.48	1.16	ปานกลาง
6. ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต	2.34	1.02	น้อย
7. ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้	2.19	1.00	น้อย

ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.23	1.06	ปานกลาง
-----------------	------	------	---------

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.45 พบว่า ปัญหาอุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ มีระดับปัญหามาก มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน มีระดับปัญหาปานกลาง และไม่มีผู้ซื้อผลผลิต ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ มีระดับปัญหาน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ภาพรวม มีความแตกต่างกันน้อย (S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อ มีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้สหกรณ์สามารถแก้ปัญหาได้โดยการให้ความรู้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต และให้ความรู้ในด้านการแปรรูปสินค้าเกษตรหรือการเพิ่มมูลค่าของสินค้าการเกษตร เพื่อแก้ปัญหาที่สาเหตุเกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

ตารางที่ 4.46 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

n = 360

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1. สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล	2.35	1.26	น้อย
2. ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้	1.56	0.76	น้อย
3. ขาดข้อมูล ข่าวสารทางการตลาด	2.23	1.27	น้อย
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	2.05	1.10	น้อย

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.46 พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีระดับปัญหาน้อย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ภาพรวม มีความแตกต่างกันน้อย (S.D. = 1.10) อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล และขาดข้อมูล ข่าวสารทางการตลาด มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก และ ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ มีความแตกต่างกันน้อย สหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยการ อำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกของสหกรณ์ในการชำระหนี้ โดยการเพิ่มช่องทางการชำระหนี้ เช่น ชำระผ่านแอปพลิเคชัน เป็นต้น

ตารางที่ 4.47 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

	n = 360
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)
1. สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยและค่าปรับ	23
2. สหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น	17
3. ถ้าสมาชิกคนใดผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรจะพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป	10
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	6
5. เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว	7
6. เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาใช้บริการ	4
7. สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก	10
8. สหกรณ์ควรจัดหา ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไม่แพงมาจำหน่าย	14
9. เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น	6
10. สหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิก	8
11. สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำหน่ายผลผลิต	7

12. สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ

13

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 4.47 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ได้แก่ สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยและค่าปรับลง มากที่สุด จำนวน 23 คน สหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น จำนวน 17 คน สหกรณ์ควรจัดหา ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไมแพงมาจำหน่าย จำนวน 14 คน สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ จำนวน 13 คน ถ้าสมาชิกคนใดผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป จำนวน 10 คน สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก จำนวน 10 คน สหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิก จำนวน 8 คน เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว จำนวน 7 คน สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำหน่ายผลผลิต จำนวน 7 คน เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จำนวน 6 คน เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น จำนวน 6 คน เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาใช้บริการ จำนวน 4 คน

แนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

การเกษตรเมืองพาน จำกัด

โดยการระดมความคิดจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์ ผู้ช่วยผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ฯลฯ ที่มีคุณภาพดี และราคาที่ไม่แพงมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตแก่สมาชิก 2) สหกรณ์ควรจัดอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจะได้ทราบรายรับและรายจ่าย เพื่อที่จะได้ทราบการใช้จ่ายเงินแต่ละเดือนและประมาณการใช้จ่ายเงิน 3) ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงิน 4) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนหนี้ให้สมาชิกทราบก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะต้องนำเงินส่งชำระหนี้

กับสหกรณ์ประมาณ 60 วัน และแจ้งเดือนอีกครั้งก่อนถึงกำหนดประมาณ 30 วัน โดยจะแจ้งผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือคณะกรรมการที่เป็นผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลนั้น เป็นผู้นำส่งหนังสือดังกล่าวเพื่อให้สมาชิกได้เตรียมเงินสำหรับการส่งชำระหนี้ เพื่อที่จะไม่ได้นำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน 5) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเดือนการส่งชำระหนี้เป็น 3 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 ส่งให้ครอบครัวของสมาชิกที่เป็นหนี้ เพื่อเป็นข้อมูลแจ้งให้สมาชิกที่เป็นหนี้ทราบเมื่อมีการติดต่อกัน ฉบับที่ 2 ส่งให้ผู้ค้าประกัน กรณีที่มีการใช้บุคคลค้าประกัน เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดข้อมูลของผู้ที่ไปค้าประกัน และฉบับที่ 3 ส่งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามหนี้ โดยหนังสือที่จัดส่งควรเน้นย้ำให้มีการลงลายมือชื่อในการรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยการกล่าวอ้างว่าไม่ทราบรายละเอียดการส่งชำระหนี้

2. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้

1) เมื่อมีสมาชิกเข้ามาติดต่อเพื่อขอชำระหนี้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรหยุดงานที่ได้ทำค้างเอาไว้ก่อน แล้วพุดจาทักทายกับสมาชิก เพื่อสอบถามสมาชิกเกี่ยวกับรายละเอียดของการมาชำระหนี้เงินกู้
2) สหกรณ์ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พบปะกับสมาชิกในแต่ละกลุ่ม เพื่อติดตามหนี้ และรับชำระหนี้
3) สหกรณ์ควรปรับปรุงคุณภาพการให้บริการแก่สมาชิกอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย สรุปได้

ดังนี้ 1) เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคระบาด ให้สมาชิกแจ้งข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากเหตุดังกล่าวผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อที่จะได้แจ้งให้กับฝ่ายจัดการแล้วจะได้นำเข้าประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อพิจารณาช่วยเหลือ 2) สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดีมารองรับผลผลิตของสมาชิก เพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่ยุติธรรม 3) สหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การปลูกพืชหมุนเวียน หรือหันไปทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมีและเพื่อลดต้นทุนการผลิต

4. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควร

จัดเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออกให้บริการรับชำระเงินกู้แก่สมาชิกที่ไม่สะดวกเดินทางมาชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก และช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ด้วย
2) สหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบโดยจะประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวกลางบ้าน และการประชุมกลุ่มสมาชิก ตลอดจนให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ

แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จากผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ ต้องกำหนดมาตรฐานการกู้ เช่น กู้เพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร ต้นทุนนา 1 ไร่ ใช้เงินเท่าใด จะให้กู้ไร่ละเท่าใด ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า สมาชิกมีที่ทำกินที่แท้จริงกี่ไร่ จะต้องไม่ซ้ำซ้อน โดยจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน รวมทั้งต้องพิจารณาหลักประกันให้คุ้มกับหนี้ที่มี เช่น หลักทรัพย์จำนอง บุคคลค้ำประกัน ควรกำหนดวงเงินให้คุ้มกับเงินกู้ 2) ออกหนังสือเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ 3 เดือน โดยแจ้งต้นเงิน ดอกเบี้ย ณ วันครบกำหนดชำระ ใบเตือนหนี้จัดทำเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งให้สมาชิกลงนามรับทราบ แล้วนำมาไว้ที่สหกรณ์ 3) การประชุมกลุ่มสมาชิก ก่อนการปิดบัญชีประจำปี เพื่อเร่งรัดรายได้ดอกเบี้ย หรือถ้าสัญญาเงินกู้ครบกำหนดชำระภายในสิ้นปีบัญชี จะยังเป็นผลดีต่อการดำเนินงานสหกรณ์ ในการจัดประชุมกลุ่ม สหกรณ์ต้องมีรายละเอียดลูกหนี้ให้สมาชิกทราบ และชี้แจงทำความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ 4) เมื่อหนี้ที่สมาชิกกู้ยืมใกล้จะครบกำหนดชำระ หรือครบกำหนดชำระแล้ว หากสมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องติดตาม เร่งรัดให้สมาชิกส่งดอกเบี้ยเพื่อไม่ให้มีดอกเบี้ยค้าง 5) สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจะได้ทราบรายรับ และรายจ่าย เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นรายได้ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อจะได้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง 6) สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกยึดการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการใช้ชีวิต รู้จักใช้เท่าที่มี เท่าที่จำเป็น มีการอดออมและการไม่ก่อหนี้เพิ่มขึ้น

2. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคระบาด วิธีการแก้ไข คือ ควรขยายเวลาหรือผ่อนผันการชำระหนี้ หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น หรือจัดทำโครงการพิเศษ เพื่อช่วยเหลือ 2) สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตการเกษตร โดยมีการกำหนดราคาที่เป็นธรรม และมีบริการที่ประทับใจแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกนำผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์ 3) สหกรณ์รับชำระหนี้ด้วยผลผลิตในราคาที่สูงกว่าตลาดเล็กน้อย เพื่อสร้างแรงจูงใจ 4) สหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมักเอง การใช้เทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาช่วยการปลูกพืชหมุนเวียน หรือหันไปทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี อะไรที่ผลิตเองใช้ในครัวเรือนได้ ก็ผลิตใช้เอง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

3. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ สรุปได้ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ พึงระลึกเสมอว่า สมาชิกคือเจ้าของและผู้ใช้บริการ ดังนั้น จึงควรทักทายสมาชิกแบบสุภาพน้ำเสียงในการพูดคุยสุภาพอ่อนโยน มีจิตใจให้บริการ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและสหกรณ์ 2) หลังจากที่สมาชิกได้รับเงิน ไปแล้วประมาณ 1 เดือน เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ต้องไปตรวจสอบว่าสมาชิกนำเงินไปใช้ตาม

วัตถุประสงค์หรือไม่ถ้าสมาชิกใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ให้เรียกคืน 3) เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นรายกลุ่มเพื่อชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นในการชำระหนี้ การสอบทานจำนวนเงินกู้และกำหนดชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย 4) เจ้าหน้าที่สินเชื่อติดตามลูกหนี้ รายตัว โดยกำหนดเป็นแผนงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน จากนั้นสรุปผลเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

4. แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควร แจ้งข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบเป็นระยะๆ เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้ข่าวสาร ให้ความร่วมมือ และชำระหนี้ตามกำหนด 2) สหกรณ์ควรเปิดจุดบริการให้กับสมาชิกที่ห่างไกลจากสหกรณ์และไม่สะดวกที่จะเดินทางมาชำระหนี้ที่สหกรณ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการให้บริการด้านต่างๆ ของสหกรณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกให้เกิดความพึงพอใจ ร่วมมือกันในการพัฒนาสหกรณ์ให้เกิดการบริการที่มีคุณภาพต่อไป

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.1.1 ผลการศึกษาลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุดประกอบอาชีพเกษตรกร มีสถานภาพทางครอบครัวสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ไม่มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดินเป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด มีขนาดที่ดินทำกิน 5 – 10 ไร่ มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินนอกระบบ

1.1.2 ผลการศึกษาสภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ กู้เงินระยะปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยสมาชิกคิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้นั้นมีความเหมาะสม เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูก กล้วย ฯลฯ สมาชิกได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก สมาชิกเคยได้รับใบแจ้ง

เดือนให้ไปชำระหนี้ จำนวน 1 ครั้ง และเคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อ สหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์เป็นผู้ติดตามเร่งรัดหนี้ การติดตาม เร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนเหตุผลที่ทำให้สมาชิก สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้ สมาชิกสามารถชำระ หนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน โดยมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์โดยทยอยชำระ แต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ และมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดโดยชำระ หนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น อนึ่ง เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ก็คือ สมาชิกตัดสินใจชำระหนี้ด้วยตนเอง

1.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิก กับสภาพการชำระหนี้ เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ดังนี้

1.2.1 ผลการศึกษา พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า เพศมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.2 ผลการศึกษา พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด ค่า sig เท่ากับ .028 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการ ชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.3 ผลการศึกษา พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้ เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับ สภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกที่กู้เงินส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา จึงไม่สามารถใช้ความรู้มาพัฒนา ปรับปรุงการผลิตเพื่อสร้างรายได้ให้มากขึ้น มีเพียงแต่อาศัยจากประสบการณ์ที่มีมาแต่บรรพบุรุษ

1.2.4 ผลการศึกษา พบว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .422 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_1 สรุปได้ว่า อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้ เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.5 ผลการศึกษา พบว่า สถานภาพมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .286 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญ

$\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_1 สรุปได้ว่า สถานภาพไม่มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.6 ผลการศึกษา พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .001 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.7 ผลการศึกษา พบว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .008 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.8 ผลการศึกษา พบว่า จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .002 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์เนื่องจากไม่มีภาระที่ในการเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียนบุตร จึงทำให้สมาชิกที่กู้เงินส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา

1.2.9 ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ลักษณะการถือครองที่ดินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิกที่กู้เงิน ที่มีพื้นที่ถือครองมากอาจจะมีโอกาสทำกินในจำนวนมากกว่าผู้ที่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้และมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ดีกว่าผู้ที่มีพื้นที่ถือครองน้อย

1.2.10 ผลการศึกษา พบว่า ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ขนาดที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.11 ผลการศึกษา พบว่า รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของ สมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .022 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า รายได้ในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากสมาชิก

ที่กู้เงินส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ก็อาจจะเหลือเงินไม่พอใช้ในการไปชำระหนี้ จึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดไว้

1.2.12 ผลการศึกษา พบว่าค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.2.13 ผลการศึกษา พบว่า ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ค่า Sig เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญ $\alpha = 0.05$ ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย H_0 สรุปได้ว่า ภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์

1.3 สภาพปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด โดยภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของ ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย มีระดับปัญหาปานกลาง และระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ มีระดับปัญหาน้อย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม (S.D. = 1.01) มีความแตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกด้านมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

สามารถสรุปผลเป็นรายด้านดังนี้

1.3.1 ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหาอุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง มีระดับปัญหามากมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมีระดับปัญหาปานกลางและต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้ มีระดับปัญหาน้อย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา

อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ภาพรวม (S.D. = 1.00) มีความแตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

1.3.2 ด้านปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก พุดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์ บริการรับชำระหนี้ล่าช้า ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิกให้ไปชำระหนี้ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้มีระดับปัญหาน้อยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ภาพรวม มีความแตกต่างกันน้อย (S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อมีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

1.3.3 ด้านปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ มีระดับปัญหามาก มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน มีระดับปัญหาปานกลาง และไม่มีผู้ซื้อผลผลิตไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ มีระดับปัญหาน้อยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ภาพรวม มีความแตกต่างกันน้อย (S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ทุกข้อ มีความแตกต่างกันน้อย อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

1.3.4 ด้านปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล

ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีระดับปัญหาน้อย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหา อุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเมืองพาน จำกัด ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ภาพรวม มีความแตกต่างกันน้อย (S.D. = 1.10) อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก และ ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้มีความแตกต่างกันน้อย

1.4 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ ได้แก่ สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยและค่าปรับลง มากที่สุด รองลงมาได้แก่สหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น สหกรณ์ควรจัดหา ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไม่แพงมาจำหน่าย สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ ถ้าสมาชิกคนใดผิดนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก สหกรณ์ออกรับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิกเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำหน่ายผลผลิต เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาใช้บริการ ตามลำดับ

1.5 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.5.1 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิก สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ฯลฯ ที่มีคุณภาพดีและราคาที่ไม่แพงมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เพื่อช่วยลดต้นทุนในการผลิตแก่สมาชิก 2) สหกรณ์ควรจัดอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจะได้ทราบรายรับและรายจ่าย เพื่อที่จะได้ทราบการใช้จ่ายเงินแต่ละเดือนและประมาณการใช้จ่ายเงิน 3) ส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมเงิน 4) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนหนี้ให้สมาชิกทราบก่อนถึงกำหนดเวลาที่จะต้องนำเงินส่งชำระหนี้กับสหกรณ์ ประมาณ 60 วัน และแจ้งเตือนอีกครั้งก่อนถึงกำหนดประมาณ 30 วัน โดยจะแจ้งผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หรือคณะกรรมการที่เป็นผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลนั้น เป็นผู้นำส่งหนังสือดังกล่าว

เพื่อให้สมาชิกได้เตรียมเงินสำหรับการส่งชำระหนี้ เพื่อที่จะไม่ได้นำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน

5) สหกรณ์ควรทำหนังสือแจ้งเตือนการส่งชำระหนี้เป็น 3 ฉบับ โดยฉบับที่ 1 ส่งให้ครอบครัวของสมาชิกที่เป็นหนี้ เพื่อเป็นข้อมูลแจ้งให้สมาชิกที่เป็นหนี้ทราบเมื่อมีการติดต่อกัน ฉบับที่ 2 ส่งให้ผู้ค้าประกัน กรณีที่มีการใช้บุคคลค้าประกัน เพื่อเป็นการเตือนให้ผู้ค้าประกันทราบในรายละเอียดข้อมูลของผู้ที่ไปค้าประกัน และฉบับที่ 3 ส่งให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามหนี้ โดยหนังสือที่จัดส่งควรเน้นย้ำให้มีการลงลายมือชื่อในการรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยการกล่าวอ้างว่าไม่ทราบรายละเอียดการส่งชำระหนี้

1.5.2 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อมีสมาชิกเข้ามาติดต่อเพื่อขอชำระหนี้ เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรหยุดงานที่ได้ทำค้างเอาไว้ก่อน แล้วพุดจาทักทายกับสมาชิก เพื่อสอบถามสมาชิกเกี่ยวกับรายละเอียดของการมาชำระหนี้เงินกู้ 2) สหกรณ์ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พบปะกับสมาชิกในแต่ละกลุ่ม เพื่อติดตามหนี้และรับชำระหนี้ 3) สหกรณ์ควรปรับปรุงคุณภาพการให้บริการแก่สมาชิกอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.5.3 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย

สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคระบาด ให้สมาชิกแจ้งข้อมูลความเสียหายที่เกิดจากเหตุดังกล่าวผ่านประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม เพื่อที่จะได้แจ้งให้กับฝ่ายจัดการ แล้วจะได้นำเข้าประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อพิจารณาช่วยเหลือ 2) สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดีมารองรับผลผลิตของสมาชิก เพื่อให้สามารถขายได้ในราคาที่ยุติธรรม 3) สหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมักการปลูกพืชหมุนเวียน หรือหันไปทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมีและลดต้นทุนการผลิต

1.5.4 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

สรุปได้ดังนี้ 1) สหกรณ์ควรจัดเจ้าหน้าที่สหกรณ์ออกให้บริการรับชำระเงินกู้แก่สมาชิกที่ไม่สะดวกเดินทางมาชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก และช่วยลดปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ด้วย 2) สหกรณ์ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบ โดยจะประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวกลางบ้าน และการประชุมกลุ่มสมาชิก ตลอดจนให้ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ช่วยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ

1.6 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมืองพาน จำกัด จากผู้วิจัย สามารถสรุปเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.6.1 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

1) สหกรณ์ต้องกำหนดมาตรฐานการกู้ เช่น กู้เพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร ต้นทุนนา 1 ไร่

ใช้เงินเท่าใด จะให้กู้ไ้ละเท่าใด ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า สมาชิกมีที่ทำกินที่แท้จริงกี่ไร่ จะต้องไม่ซ้ำซ้อน โดยจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สิน รวมทั้งต้องพิจารณาหลักประกันให้คุ้มกับหนี้ที่มี เช่น หลักทรัพย์จำนอง บุคคลค้ำประกัน ควรกำหนดวงเงินให้คุ้มกับเงินกู้ 2) ออกหนังสือเตือนก่อนถึงกำหนดชำระ 3 เดือน โดยแจ้งต้นเงิน ดอกเบี้ย ณ วันครบกำหนดชำระ ใบเตือนหนี้จัดทำเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งให้สมาชิกลงนามรับทราบ แล้วนำมาไว้ที่สหกรณ์ 3) การประชุมกลุ่มสมาชิกก่อนการปิดบัญชีประจำปี เพื่อเร่งรัดรายได้ดอกเบี้ย หรือถ้าสัญญาเงินกู้ครบกำหนดชำระภายในสิ้นปีบัญชี จะยังเป็นผลดีต่อการดำเนินงานสหกรณ์ ในการจัดประชุมกลุ่ม สหกรณ์ต้องมีรายละเอียดลูกหนี้ให้สมาชิกทราบ และชี้แจงทำความเข้าใจในธุรกิจสินเชื่อ 4) เมื่อหนี้ที่สมาชิกกู้ยืมใกล้จะครบกำหนดชำระ หรือครบกำหนดชำระแล้ว หากสมาชิกไม่สามารถส่งชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องติดตาม เร่งรัดให้สมาชิกส่งดอกเบี้ยเพื่อไม่ให้มีดอกเบี้ยค้าง 5) สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อจะได้ทราบรายรับ และรายจ่าย เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่เป็นรายได้ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน เพื่อจะได้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง 6) สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกยึดการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการใช้ชีวิต รู้จักใช้เท่าที่มี เท่าที่จำเป็น มีการอดออมและการไม่ก่อหนี้เพิ่มขึ้น

1.6.2 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย

สรุปได้ดังนี้ 1) เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ น้ำท่วม ฝนแล้ง โรคระบาด วิธีการแก้ไข คือ ควรขยายเวลาหรือผ่อนผันการชำระหนี้ หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็น หรือจัดทำโครงการพิเศษ เพื่อช่วยเหลือ 2) สหกรณ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้รับซื้อผลผลิตการเกษตร โดยมีการกำหนดราคาที่เป็นธรรม และมีบริการที่ประทับใจแก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกนำผลผลิตมาจำหน่ายแก่สหกรณ์ 3) สหกรณ์รับชำระหนี้ด้วยผลผลิตในราคาที่สูงกว่าตลาดเล็กน้อย เพื่อสร้างแรงจูงใจ 4) สหกรณ์ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้เทคโนโลยีชีวภาพเข้ามาช่วย การปลูกพืชหมุนเวียน หรือหันไปทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อลดการใช้สารเคมี อะไรที่ผลิตเองใช้ในครัวเรือนได้ ก็ผลิตใช้เอง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

1.6.3 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

สรุปได้ดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ฟังระลึกเสมอว่า สมาชิกคือเจ้าของและผู้ใช้บริการ ดังนั้นจึงควร ทักทายสมาชิกแบบสุภาพน้ำเสียงในการพูดคุยสุภาพอ่อนโยน มีจิตใจให้บริการ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและสหกรณ์ 2) หลังจากที่สมาชิกได้รับเงินไปแล้วประมาณ 1 เดือน เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ต้องไปตรวจสอบว่าสมาชิกนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ถ้าสมาชิกใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ ให้เรียกคืน 3) เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ควรเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกเป็นรายกลุ่มเพื่อชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นในการชำระ

หนี้ การสอบทานจำนวนเงินกู้และกำหนดชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย 4) เจ้าหน้าที่สินเชื่อติดตามลูกหนี้รายตัว โดยกำหนดเป็นแผนงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน กำหนดเป็นตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน จากนั้นสรุปผลเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไข

1.6.4 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

1) สหกรณ์ควรแจ้งข่าวสารของสหกรณ์ให้สมาชิกทราบเป็นระยะๆ เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้ข่าวสารให้ความร่วมมือและชำระหนี้ตามกำหนด 2) สหกรณ์ควรเปิดจุดบริการให้กับสมาชิกที่ห่างไกลจากสหกรณ์และไม่สะดวกที่จะเดินทางมาชำระหนี้ที่สหกรณ์

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงรายครั้งนี้ ได้นำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อธิบายประกอบการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ กู้เงินระยะปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน โดยสมาชิกคิดว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม เงินกู้ที่สมาชิกได้รับส่วนใหญ่นำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ปลูก ไร่ ฯลฯ สมาชิกได้รับคำแนะนำในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์เคยออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิก สมาชิกเคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้ จำนวน 1 ครั้ง และเคยได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ จำนวน 1 ครั้ง โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์เป็นผู้ติดตามเร่งรัดหนี้ การติดตามเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนเหตุผลที่ทำให้สมาชิกสนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์มากที่สุด คือ ได้รับเงินเฉลี่ยคืน ทั้งนี้ สมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วน โดยมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์โดยทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ และมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดโดยชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น อนึ่ง เหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์ก็คือสมาชิกตัดสินใจชำระหนี้ด้วยตนเอง ในด้านการชำระหนี้ของสมาชิกมีความใกล้เคียงกับ งานวิจัยของ อุดมพร กาใจทราย (2551) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

จังหวัดเชียงราย พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวน ส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระส่วนมากจะผิดนัดชำระหนี้

2.2 ความสัมพันธ์ของลักษณะข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบ มีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกันเฉพาะบางลักษณะ คือ เพศ และพื้นที่ทำการเกษตร ไม่สอดคล้องบางลักษณะ คือ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และภาระหนี้สิน กับงานวิจัยของสมนึก ระวิพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นด้านการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 2) สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต่างกันมีปัญหาการชำระหนี้ด้านกิจกรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและภาระหนี้สินต่างกัน มีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นไม่แตกต่างกัน

2.3 สภาพปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

2.3.1 ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง มีระดับปัญหา มาก มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงมีระดับปัญหาปานกลาง และต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้ มีระดับปัญหาน้อย

ด้านปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะมีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุงยาก พุดจาไม่สุภาพ ขาดความสนใจสมาชิกขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์บริการรับชำระหนี้ล่าช้า ไม่มีหนังสือ

แจ้งเตือนสมาชิกให้ไปชำระหนี้ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้มีระดับปัญหาน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของกำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์ (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า สหกรณ์ยังประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.29 แปลผลได้ว่าเป็นปัญหาน้อย

ด้านปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิตการจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ สหกรณ์มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน มีระดับปัญหาปานกลาง และไม่มีผู้ซื้อผลผลิตไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมนึก ระวิพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง

ด้านปัญหาที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ภาพรวม มีระดับปัญหาน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะสหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้ และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีระดับปัญหาน้อย อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ได้แก่ สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล และขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด มีความแตกต่างกันค่อนข้างมากและ ไม่มีรถที่จะเดินทางไปชำระหนี้มีความแตกต่างกันน้อย

2.3.2 แนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด สมาชิกสหกรณ์ที่มีการกู้เงินและมีภาระในการส่งชำระคืนเงินกู้กับสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ได้แก่ สหกรณ์ควรลดอัตราดอกเบี้ยและค่าปรับลงมากที่สุด รongลงมาสหกรณ์ควรเพิ่มวงเงินกู้ให้กับสมาชิกมากขึ้น สหกรณ์ควรจัดหาปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ในราคาที่ไม่แพงมาจำหน่าย สหกรณ์ควรออกบริการรับชำระหนี้ตามกลุ่มต่างๆ ถ้าสมาชิกคนใดผิคนัดชำระหนี้ สหกรณ์ควรพิจารณาการให้เงินกู้ครั้งต่อไป สหกรณ์ควรจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิตการเกษตรในราคาที่ดี มารองรับผลผลิตของสมาชิก สหกรณ์ออกมารับซื้อผลผลิตที่กลุ่มของสมาชิกเจ้าหน้าที่สินเชื่อ

สหกรณ์ ควรให้บริการแก่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว สหกรณ์ควรรับชำระหนี้จากสมาชิกเป็นผลผลิตหรือรับจำนำผลผลิต เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรออกติดตามหนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่องเมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรออกสำรวจความเสียหายอย่างรวดเร็ว และให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น และเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ ควรมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมพร กาใจทราย (2551) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการชำระของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ทำให้สมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุน และราคาปุ๋ยแพงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สมาชิกสหกรณ์ควรทำการเกษตรหลายๆ ชนิด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัยธรรมชาติ และราคาผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัฐสรณ์ แก้ววิมล (2556) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ำชำระหนี้ของสหกรณ์การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด พบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสมาชิก ควรส่งเสริมการออม และการจัดทำบัญชี รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์ (2550) ได้ทำการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น พบว่า จากการศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้ ด้านการแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ (1) สหกรณ์ควรมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ค้ำประกันทราบในรายละเอียดของสมาชิกผู้ที่ค้ำประกัน ไปค้ำประกัน เพื่อจะได้ติดตามทวงถามแทนสหกรณ์ด้วย (2) สหกรณ์ควรมีการตั้งค่าใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ที่ออกติดตามทวงหนี้จากสมาชิกที่มีหนี้ค้างเป็นเวลานาน (3) สหกรณ์ควรทำความเข้าใจกับสมาชิกว่า สมาชิกสามารถชำระหนี้กับสหกรณ์โดยการทยอยชำระได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน ส่วนใหญ่กู้เงินระยะปานกลาง โดยนำไปลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกล สร้างโรงเรือน ยุ้ง ฉาง ฯลฯ ซึ่งสมาชิกสามารถชำระหนี้คืนให้แก่สหกรณ์ได้บางส่วนโดยการทยอยชำระแต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกในการนำเงินกู้ไปใช้ และการชำระคืนเงินกู้ และในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการเงินกู้ สหกรณ์ควรยึดถือ ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความ

เป็นธรรม ไม่เห็นประโยชน์แก่พวกพ้องตน และเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ ทั้งนี้ สหกรณ์ควรมีการพัฒนาและอบรมบุคลากรในสหกรณ์ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในงานสินเชื่อ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

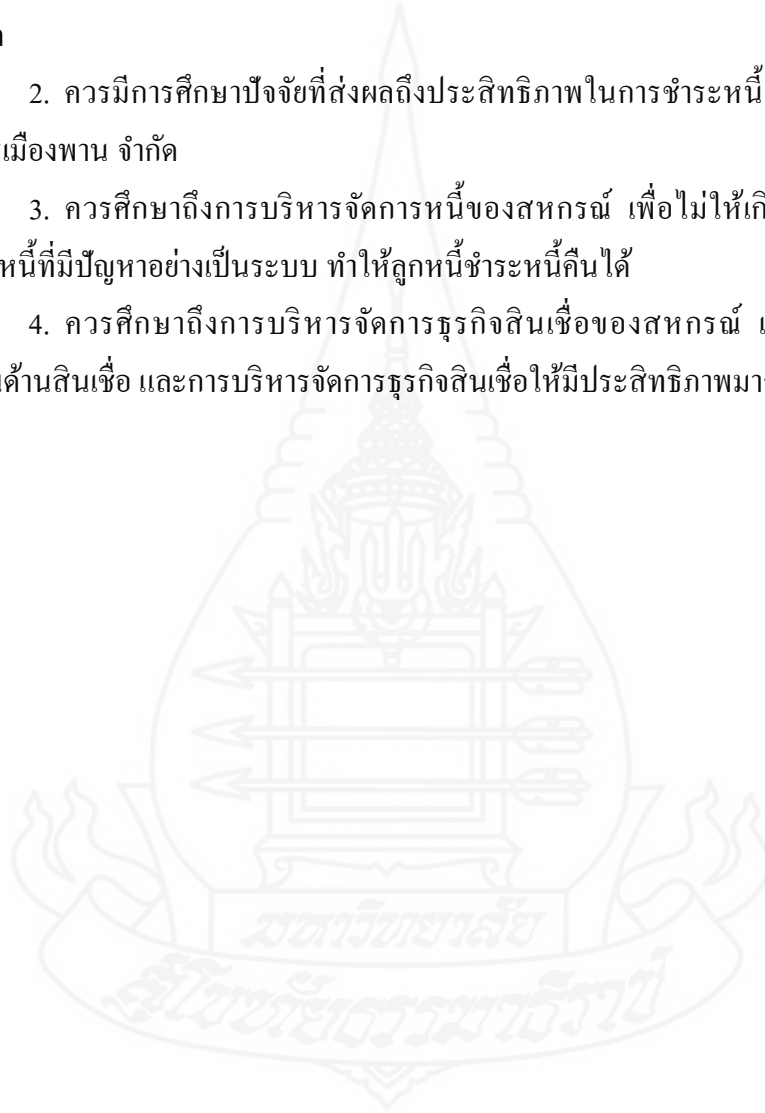
3.2 ความสัมพันธ์ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ขนาดที่ดินทำกิน รายได้และค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน และภาระหนี้สินนอกระบบมีความสัมพันธ์กับสภาพการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก ดังนั้น ในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการเงินกู้สหกรณ์ควรพิจารณาข้อมูลพื้นฐานข้างต้นของสมาชิกประกอบด้วยว่าจะมีความสามารถในการชำระหนี้ได้หรือไม่และควรยึดถือ ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง ผู้บริหารของสหกรณ์ ควรจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้สมาชิกของสหกรณ์มีความรู้ความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการรายรับและจ่ายภายในครัวเรือนของตนได้ อีกทั้งควรให้ความรู้เกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตให้กับสมาชิกของสหกรณ์ทั้งในกลุ่มที่ค้างชำระหนี้และกลุ่มที่มีการชำระหนี้เป็นปกติ เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์

3.3 สภาพปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด พบว่า ระดับความสำคัญของปัญหา อุปสรรคในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ด้านปัญหาที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ และด้านปัญหาที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย มีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง และสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ต้นทุนการผลิต การจำหน่ายมีราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ และมีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ควรส่งเสริมและจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพให้กับสมาชิก เช่น การทำปุ๋ยหมักเอง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต รวมทั้งจัดหาตลาดที่มีการรับซื้อผลผลิต การเกษตรในราคาที่ดีมารับผลผลิตของสมาชิก นอกจากนี้ เมื่อสมาชิกประสบภัยธรรมชาติ สหกรณ์ควรขยายเวลาหรือผ่อนผันการชำระหนี้หรือจัดทำโครงการพิเศษเพื่อช่วยเหลือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด โดยควรมีการศึกษาในวงกว้าง ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลถึงประสิทธิภาพในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
3. ควรศึกษาถึงการบริหารจัดการหนี้ของสหกรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดเป็นหนี้ที่มีปัญหาและแก้ไขหนี้ที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ ทำให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนได้
4. ควรศึกษาถึงการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านสินเชื่อ และการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2549). หลักการเรียกเก็บหนี้. *วารสารสำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์*, 2549, น.23 – 24.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2550). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : กองวิชาการกรมส่งเสริมสหกรณ์.
- . (2551). *ชุดฝึกอบรม เรื่อง อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ : กรมส่งเสริมสหกรณ์*.
- . (2559). “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ (ออนไลน์)” ค้นคืน วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2559 จาก: <http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge1.html>.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กิติพงษ์ กิติบุตร. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรป่าชาย จำกัด จังหวัดลำพูน. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- กำพลศักดิ์ มูลอำมาตย์. (2550). *แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรเขาสวนกวาง จำกัด จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ชนรัฐศรีณี แก้ววิมล. (2556). *ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสหกรณ์ การเกษตรเวียงป่าเป้า จำกัด. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย
- ณรงค์ คงมั่น. (2550). *แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรขนาดเล็กในจังหวัดขอนแก่น (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจสหกรณ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ดารณี พุทธิวิบูลย์. (2543). *การจัดการสินเชื่อ*. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ดำรง ปั้นประนต และสะอาด แก้วเกษ. (2549). *ระบบการสหกรณ์ในประเทศไทย กรมส่งเสริมสหกรณ์*. กรุงเทพมหานคร ชุมมนุสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ. (2549). *สินเชื่อในธุรกิจการเกษตร เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจ การเกษตร หน่วยที่ 13 (หน้า 4 – 43)* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- บุญมี พันธุ์ไทย. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประเมิน หน่วย 5 สัมมนาการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเสนอ และการใช้ผลการประเมิน*. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประสพศรี ภูริยะพันธ์. (2544). *การบริหารสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย (การค้นคว้าอิสระปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- มานะ อ่อนนุ่ม. (2555). *คู่มือการบริหารจัดการหนี้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี*.
ค้นคืน วันที่ 25 มกราคม 2559 จาก <http://webhost.cpd.go.th/rlo/principles.html>.
- วิทยา จักรพันธ์และอรุณวรรณ วงศ์มณีโรจน์ (2536). *รายงานการวิจัยกระบวนการอพยพแรงงานของเกษตรกรชนบท*. กรุงเทพมหานคร : ธนาคารการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- วิสุทธิ จตุรลาวัลย์ .(2551). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองเชียงราย จำกัด จังหวัดเชียงราย (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี
- วันเพ็ญ อนิวรรณพงษ์. (2533). *สถาบันการเงินและตลาด*. กรุงเทพมหานคร: กิ่งจันทร์การพิมพ์.
- สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ. (2525). *คู่มือวิธีปฏิบัติงานสินเชื่อของสหกรณ์*.
กรุงเทพฯ : สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ.
- สมนึก ระวีพันธ์. (2553). *ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สมฤทัย บัวกิ่ง (2554). “ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลาจำกัด จังหวัดสงขลา ” (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา
- สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด. (2557). *ระเบียบสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ พ.ศ.2557*.
- . (2555). *รายงานกิจการประจำปี 2555 เชียงราย : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน*.
- . (2556). *รายงานกิจการประจำปี 2556 เชียงราย : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน*.
- สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด. (2557). *รายงานกิจการประจำปี 2557. เชียงราย : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน*.

_____.(2558). เอกสารรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2557 – 2558. เชียงราย : สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน.

อัมมาร สยามวาลา.(2534). สันเขื่อนชนบทในประเทศไทย รายงานการวิจัยเล่ม 4 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

อุดมพร กาใจทราย.(2551). แนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) ไม่ได้ตีพิมพ์).มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

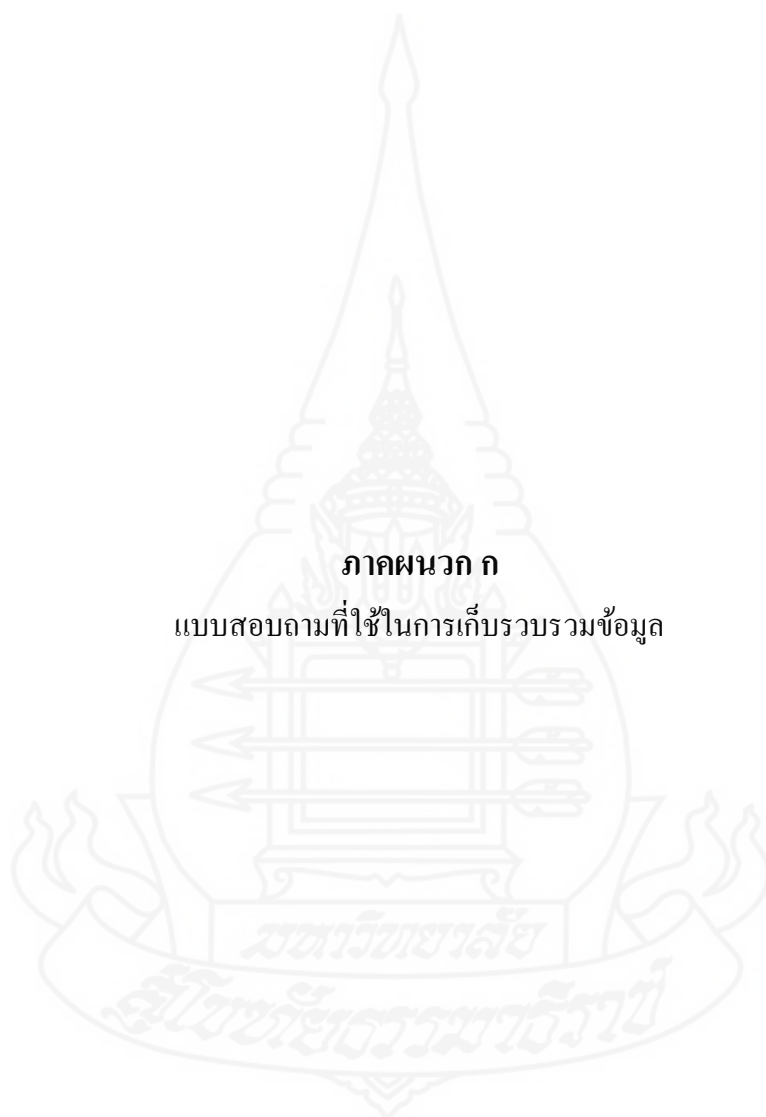

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด จังหวัดเชียงราย
(สำหรับสอบถามสมาชิกที่ใช้บริการสินเชื่อของสหกรณ์)

คำชี้แจง

- ข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถามครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับ และจะนำไปใช้ในการศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เท่านั้น
- แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
 - ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
 - ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และข้อเสนอแนะ

ระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความจริงน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
- โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ หากท่านเว้นข้อหนึ่งข้อใด จะเป็นแบบสอบถามที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการวิจัยได้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด
กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 20 – 30 ปี

() 2. 31 - 40 ปี

() 3. 41 – 50 ปี

() 4. 51 - 60 ปี

() 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

() 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ปวช.)

() 4. อนุปริญญา (ปวท. ปวส.)

() 5.ปริญญาตรี

() 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() 1. รับจ้าง

() 2. ค้าขาย

() 3. เกษตรกร

() 4. ข้าราชการบำนาญ

5. สถานภาพ

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

() 5. แยกกันอยู่

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

() 1. 2 คน

() 2. 3 คน

() 3. 4 คน

() 4. 5 คน ขึ้นไป

7. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

() 1. 1 – 3 ปี

() 2. 4 – 6 ปี

() 3. 7 – 9 ปี

() 4. 10 ปีขึ้นไป

8. จำนวนบุตร ที่ต้องส่งเรียนหนังสือในปัจจุบัน

- () 1. ไม่มี () 2. มี 1 คน
() 3. มี 2 คน () 4. มี 3 คน

9. ลักษณะการถือครองที่ดิน

- () 1. เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด () 2. เช่าทั้งหมด
() 3. เป็นที่ดินของตนเองและเช่า

10. ขนาดที่ดินทำกิน

- () 1. น้อยกว่า 5 ไร่ () 2. 5 – 10 ไร่
() 3. 11 – 20 ไร่ () 4. 21 – 30 ไร่
() 5. 30 ไร่ขึ้นไป

11. รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท () 2. 10,001 – 20,000 บาท
() 3. 20,001 - 30,000 บาท () 4. 30,001 บาทขึ้นไป

12. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

- () 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท () 2. 10,001 – 20,000 บาท
() 3. 20,001 - 30,000 บาท () 4. 30,001 บาทขึ้นไป

13. ปัจจุบันท่านมีภาระหนี้สินนอกระบบหรือไม่ () 1. มี () 2. ไม่มี

ตอนที่ 2 สภาพการกู้ยืมและการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

14. ท่านกู้เงินจากสหกรณ์ประเภทใดบ้าง

- () 1. เงินกู้ระยะสั้น () 2. เงินกู้ระยะปานกลาง
() 3. เงินกู้ระยะยาว () 4. เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

15. ท่านใช้อะไรในการค้ำประกันเงินกู้

- () 1. หลักทรัพย์ค้ำประกัน () 2. บุคคลค้ำประกัน

16. ท่านคิดว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความเหมาะสมหรือไม่

- () 1. ไม่เหมาะสม () 2. เหมาะสม

17. ท่านได้นำเงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ ไปใช้จ่ายด้านใดบ้าง
- () 1. ค่าใช้จ่ายในดำเนินงานในการเกษตร เช่น ทำนา เพาะปลูก ซ่อมเครื่องมือการเกษตร ฯลฯ
- () 2. ลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร เช่น ซื้อที่ดินเพื่อการเกษตร ซื้อเครื่องจักรกลสร้างยุ้งฉาง, โรงเรือน ฯลฯ
18. เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำ ในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้ มากน้อยเพียงใด
- () 1. ดีมาก () 2. ปานกลาง
- () 3. น้อย () 4. ไม่ได้รับคำแนะนำ
19. เมื่อท่านนำเงินกู้ไปใช้แล้ว เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้หรือไม่
- () 1. เคย () 2. ไม่เคย
20. ท่านเคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์ ในรอบปีที่ผ่านมาหรือไม่
- () 1. ไม่เคย () 2. เคย 1 ครั้ง
- () 3. เคย 2 ครั้ง () 4. เคย มากกว่า 2 ครั้ง
21. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ หรือไม่
- () 1. ไม่ได้รับ () 2. ได้รับ 1 ครั้ง
- () 3. ได้รับ 2 ครั้ง () 4. ได้รับ มากกว่า 2 ครั้ง
22. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ ในรูปแบบใด
- () 1. เจ้าหน้าที่สินเชื่อออกเร่งรัดหนี้
- () 2. ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้
- () 3. ผู้ค้าประกัน เร่งรัดหนี้
23. การติดตามเร่งรัดหนี้ ของสหกรณ์ มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้ของท่านหรือไม่
- () 1. มี เพราะ ทำให้อยากชำระหนี้เร็วขึ้น () 2. ไม่มี
24. เหตุผลใด ที่ทำให้ท่านสนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์ มากที่สุด
- () 1. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น () 2. ได้รับเงินเฉลี่ยคืน
- () 3. ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน

25. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด ในลักษณะใด
- () 1. ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน () 2. ชำระได้บางส่วน
- () 3. ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา
26. ท่านมีแนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์อย่างไร
- () 1. ทอยชำระ แต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์
- () 2. สะสมให้ครบตามจำนวนก่อน ถึงจะนำไปชำระคืนต่อสหกรณ์
27. ท่านมีหลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนดอย่างไร
- () 1. ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น () 2. ชำระหนี้ให้กับแหล่งเงินกู้อื่นก่อน
- () 3. มีเงิน แต่ยังไม่ชำระ
28. ในข้อใดต่อไปนี้เป็นเหตุจูงใจให้ท่านไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์มากที่สุด
- () 1. ตัดสินใจชำระหนี้ ด้วยตนเอง () 2. ได้รับหนังสือเตือน จากสหกรณ์
- () 3. ประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม แนะนำ () 4. ผู้ค้าประกัน แนะนำ
- () 5. ต้องเสียค่าปรับ หากไม่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด

ตอนที่ 3 ปัญหา และ อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำถามที่ถามถึงปัญหา อุปสรรค ต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด โดยแบ่งระดับปัญหา อุปสรรค ออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับเป็นปัญหาน้อยที่สุด = 1 คะแนน ระดับเป็นปัญหามาก = 4 คะแนน

ระดับเป็นปัญหาน้อย = 2 คะแนน ระดับเป็นปัญหามากที่สุด = 5 คะแนน

ระดับเป็นปัญหาปานกลาง = 3 คะแนน

29. ปัญหา อุปสรรค ดังต่อไปนี้ เป็นปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของท่านมากน้อยเพียงใด

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
1. เกิดจากสมาชิกสหกรณ์					
1.1 ต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน					
1.2 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง					
1.3 มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง					
1.4 ทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด					
1.5 ไม่ทราบกำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้					
2. เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์					
2.1 มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก					
2.2 พูดยาไม่สุภาพ					
2.3 ขาดความสนใจสมาชิก ขณะไปติดต่อ ชำระหนี้กับสหกรณ์					
2.4 บริการรับชำระหนี้ล่าช้า					
2.5 ไม่มีหนังสือแจ้งเตือนสมาชิก ให้ไปชำระหนี้					
2.6 ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้					
3. เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย					
3.1 ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด					
3.2 ต้นทุนการผลิต การจำหน่าย มีราคาสูง					
3.3 มีคู่แข่งมาก ทำให้ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ					

ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด	ระดับปัญหา อุปสรรค				
	น้อยที่สุด (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)
3.4 ราคาผลผลิตตกต่ำ					
3.5 มีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน					
3.6 ไม่มีผู้ซื้อผลผลิต					
3.7 ไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้					
4. เกิดจากสาเหตุอื่นๆ					
4.1 สหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล					
4.2 ไม่มีรถ ที่จะเดินทางไปชำระหนี้					
4.3 ขาดข้อมูล ข่าวสารทางการตลาด					

30. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นการศึกษาในภาพรวมมิได้ศึกษาเฉพาะบุคคล

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวกัญต์ฤทัย ก้องเกียรติธีระ

นักศึกษาปริญญาโท แผนกวิชาสหกรณ์

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

1. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิก

- 1) สมาชิกต้องนำเงินไปชำระหนี้แหล่งเงินกู้อื่นก่อน
- 2) มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง
- 3) มีค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูง
- 4) สมาชิกทำงานรับจ้างอยู่ต่างจังหวัด
- 5) ไม่ทราบ กำหนดวัน เวลา ในการชำระหนี้

2. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

- 1) มีขั้นตอนการให้สินเชื่อที่ยุ่งยาก
- 2) พูดจากับสมาชิกไม่สุภาพ
- 3) ขาดความสนใจสมาชิก ขณะไปติดต่อชำระหนี้กับสหกรณ์
- 4) บริการรับชำระหนี้ล่าช้า
- 5) ไม่มีหนังสือแจ้งสมาชิกให้ไปชำระหนี้
- 6) เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ไม่ออกติดตามเร่งรัดหนี้

3. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย

- 1) การผลิต การจำหน่าย ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ
- 2) ปัญหาต้นทุนการผลิต การจำหน่าย มีราคาสูง
- 3) ปัญหาการมีคู่แข่งทางการตลาดมาก ทำให้ขายได้ในราคาต่ำ
- 4) ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ
- 5) ปัญหามีตลาดรองรับการจำหน่ายที่ไม่แน่นอน
- 6) ปัญหาไม่มีผู้ซื้อผลผลิต
- 7) ปัญหาไม่สามารถขนผลผลิตไปขายได้

4. ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

- 1) สถานที่ของสหกรณ์ตั้งอยู่ห่างไกล
- 2) การคมนาคมไปสหกรณ์ไม่สะดวก เช่น ไม่มีรถ ที่จะเดินทางไปชำระหนี้
- 3) ขาดข้อมูล ข่าวสารทางการตลาด

แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

1. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสมาชิก

.....
.....
.....
.....
.....

2. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

.....
.....
.....
.....
.....

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากภาวะการผลิตและการจำหน่าย

.....
.....
.....
.....
.....

4. แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ค

ผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS

ผลการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.819	21

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
q1	2.20	.961	30
q2	3.07	1.112	30
q3	3.20	1.243	30
q4	1.97	1.189	30
q5	2.27	1.112	30
q6	2.20	.610	30
q7	1.93	.450	30
q8	1.90	.885	30
q9	1.77	.774	30
q10	1.83	.592	30
q11	1.87	.629	30
q12	3.70	.877	30
q13	3.70	.877	30
q14	3.50	.974	30
q15	3.60	1.037	30
q16	3.50	1.042	30
q17	3.20	1.064	30
q18	3.00	1.232	30
q19	2.00	.910	30
q20	1.93	.828	30
q21	1.80	.761	30

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q1	51.93	75.168	.469	.807
q2	51.07	74.271	.438	.809
q3	50.93	71.789	.502	.805
q4	52.17	71.592	.542	.802
q5	51.87	73.982	.454	.808
q6	51.93	79.444	.377	.813
q7	52.20	82.855	.104	.821
q8	52.23	74.461	.568	.803
q9	52.37	76.861	.476	.808
q10	52.30	85.114	-.142	.829
q11	52.27	82.961	.049	.824
q12	50.43	80.806	.148	.822
q13	50.43	79.082	.260	.817
q14	50.63	74.516	.503	.805
q15	50.53	77.361	.300	.816
q16	50.63	72.792	.564	.802
q17	50.93	74.202	.468	.807
q18	51.13	71.706	.512	.804
q19	52.13	75.292	.494	.806
q20	52.20	78.924	.293	.816
q21	52.33	79.609	.274	.816

Scale Statistics

Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
54.13	83.913	9.160	21

1. ลักษณะพื้นฐานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

เพศ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เพศชาย	263	73.1	73.1	73.1
เพศหญิง	97	26.9	26.9	100.0
Total	360	100.0	100.0	

อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 20 - 30 ปี	6	1.7	1.7	1.7
31 - 40 ปี	24	6.7	6.7	8.3
41 - 50 ปี	105	29.2	29.2	37.5
51 - 60 ปี	126	35.0	35.0	72.5
60 ปีขึ้นไป	99	27.5	27.5	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ระดับการศึกษาสูงสุด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ประถมศึกษา	256	71.1	71.1	71.1
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	54	15.0	15.0	86.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ปวช.)	29	8.1	8.1	94.2
อนุปริญญา (ปวท. ปวส.)	11	3.1	3.1	97.2
ปริญญาตรี	8	2.2	2.2	99.4
สูงกว่าปริญญาตรี	2	.6	.6	100.0
Total	360	100.0	100.0	

อาชีพ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid รับจ้าง	27	7.5	7.5	7.5
ค้าขาย	18	5.0	5.0	12.5
เกษตรกร	311	86.4	86.4	98.9
ข้าราชการบำนาญ	4	1.1	1.1	100.0
Total	360	100.0	100.0	

สถานภาพ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid โสด	8	2.2	2.2	2.2
สมรส	304	84.4	84.4	86.7
หม้าย	29	8.1	8.1	94.7
หย่าร้าง	14	3.9	3.9	98.6
แยกกันอยู่	5	1.4	1.4	100.0
Total	360	100.0	100.0	

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 2 คน	38	10.6	10.6	10.6
3 คน	118	32.8	32.8	43.3
4 คน	117	32.5	32.5	75.8
5 คน ขึ้นไป	87	24.2	24.2	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1 – 3 ปี	6	1.7	1.7	1.7
4 – 6 ปี	41	11.4	11.4	13.1
7 – 9 ปี	40	11.1	11.1	24.2
10 ปีขึ้นไป	273	75.8	75.8	100.0
Total	360	100.0	100.0	

จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่มี	160	44.4	44.4	44.4
มี 1 คน	121	33.6	33.6	78.1
มี 2 คน	71	19.7	19.7	97.8
มี 3 คน	8	2.2	2.2	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ลักษณะการถือครองที่ดิน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เป็นที่ดินของตนเอง ทั้งหมด	169	46.9	46.9	46.9
เช่าทั้งหมด	52	14.4	14.4	61.4
เป็นที่ดินของตนเองและ เช่า	139	38.6	38.6	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ขนาดที่ดินทำกิน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid น้อยกว่า 5 ไร่	70	19.4	19.4	19.4
5 – 10 ไร่	158	43.9	43.9	63.3
11 – 20 ไร่	88	24.4	24.4	87.8
21 – 30 ไร่	26	7.2	7.2	95.0
30 ไร่ขึ้นไป	18	5.0	5.0	100.0
Total	360	100.0	100.0	

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 10,000 บาท	216	60.0	60.0	60.0
10,001 – 20,000 บาท	113	31.4	31.4	91.4
20,001 - 30,000 บาท	20	5.6	5.6	96.9
30,001 บาท ขึ้นไป	11	3.1	3.1	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 10,000 บาท	199	55.3	55.3	55.3
10,001 – 20,000 บาท	123	34.2	34.2	89.4
20,001 - 30,000 บาท	28	7.8	7.8	97.2
30,001 บาท ขึ้นไป	10	2.8	2.8	100.0
Total	360	100.0	100.0	

มีภาระหนี้สินนอกระบบ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid มี	117	32.5	32.5	32.5
ไม่มี	243	67.5	67.5	100.0
Total	360	100.0	100.0	

2. สภาพการกู้ยืมเงินและการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

กู้เงินจากสหกรณ์ประเภทใดบ้าง

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เงินกู้ระยะสั้น	84	23.3	23.3	23.3
เงินกู้ระยะปานกลาง	219	60.8	60.8	84.2
เงินกู้ระยะยาว	53	14.7	14.7	98.9
เงินกู้ปรับโครงสร้าง หนี้	4	1.1	1.1	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ใช้อะไรในการค้ำประกันเงินกู้

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid หลักทรัพย์ค้ำ ประกัน	283	78.6	78.6	78.6
บุคคลค้ำประกัน	77	21.4	21.4	100.0
Total	360	100.0	100.0	

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้เหมาะสมหรือไม่

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่เหมาะสม	90	25.0	25.0	25.0
เหมาะสม	270	75.0	75.0	100.0
Total	360	100.0	100.0	

นำเงินกู้ที่ได้รับจากสหกรณ์ไปใช้จ่ายด้านใดบ้าง

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การเกษตร เช่น ทำนา เพาะปลูก ฯลฯ	81	22.5	22.5	22.5
ลงทุนในสินทรัพย์ การเกษตร เช่น ซื้อที่ดิน เพื่อการเกษตร ซื้อ เครื่องจักรกล สร้าง โรงเรือน, ยุ้ง, ราง ฯลฯ	279	77.5	77.5	100.0
Total	360	100.0	100.0	

เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ให้คำแนะนำ ในการขอกู้และการชำระหนี้เงินกู้

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ดีมาก	147	40.8	40.8	40.8
ปานกลาง	201	55.8	55.8	96.7
น้อย	4	1.1	1.1	97.8
ไม่ได้รับ คำแนะนำ	8	2.2	2.2	100.0
Total	360	100.0	100.0	

เจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์ฯ ได้ออกไปตรวจสอบการใช้เงินกู้

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เคย	204	56.7	56.7	56.7
ไม่เคย	156	43.3	43.3	100.0
Total	360	100.0	100.0	

เคยได้รับใบแจ้งเตือนให้ไปชำระหนี้จากสหกรณ์ ในรอบปีที่ผ่านมา

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่เคย	39	10.8	10.8	10.8
เคย 1 ครั้ง	190	52.8	52.8	63.6
เคย 2 ครั้ง	99	27.5	27.5	91.1
เคย มากกว่า 2 ครั้ง	32	8.9	8.9	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่ได้รับ	130	36.1	36.1	36.1
ได้รับ 1 ครั้ง	144	40.0	40.0	76.1
ได้รับ 2 ครั้ง	64	17.8	17.8	93.9
ได้รับมากกว่า 2 ครั้ง	22	6.1	6.1	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ได้รับการติดตามเร่งรัดหนี้ในรูปแบบใด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid เจ้าหน้าที่สินเชื่อ ออกเร่งรัดหนี้	249	69.2	69.2	69.2
ประธานกลุ่ม เลขานุการ กลุ่ม ออกเร่งรัดหนี้	105	29.2	29.2	98.3
ผู้ค้าประกัน เร่งรัดหนี้	6	1.7	1.7	100.0
Total	360	100.0	100.0	

การติดตามเร่งรัดหนี้ ของสหกรณ์ มีผลต่อการตัดสินใจในการชำระหนี้

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid มี	300	83.3	83.3	83.3
ไม่มี	60	16.7	16.7	100.0
Total	360	100.0	100.0	

เหตุผลที่ทำให้สนใจมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์ มากที่สุด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่า สถาบันการเงินอื่น	75	20.8	20.8	20.8
ได้รับเงินเฉลี่ยคืน	279	77.5	77.5	98.3
ไม่ต้องใช้หลักทรัพย์อื่นค้ำ ประกัน	6	1.7	1.7	100.0
Total	360	100.0	100.0	

ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	70	19.4	19.4	19.4
ชำระได้บางส่วน	147	40.8	40.8	60.3
ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	143	39.7	39.7	100.0
Total	360	100.0	100.0	

แนวทางในการชำระหนี้คืนต่อสหกรณ์

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ทขยชำระ แต่ไม่หมดตามจำนวนที่เป็นหนี้กับสหกรณ์	273	75.8	75.8	75.8
สะสมให้ครบตามจำนวนก่อน ถึงจะนำไปชำระคืนต่อสหกรณ์	87	24.2	24.2	100.0
Total	360	100.0	100.0	

หลักการในการชำระหนี้ที่ถึงกำหนด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชำระหนี้ให้กับสหกรณ์ ก่อนแหล่งเงินกู้อื่น	310	86.1	86.1	86.1
ชำระหนี้ให้กับแหล่งเงินกู้ อื่นก่อน	43	11.9	11.9	98.1
มีเงิน แต่ยังไม่ชำระ	7	1.9	1.9	100.0
Total	360	100.0	100.0	

เหตุจูงใจให้ท่านไปชำระหนี้ต่อสหกรณ์มากที่สุด

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ตัดสินใจชำระหนี้ ด้วย ตนเอง	151	41.9	41.9	41.9
ได้รับหนังสือเตือน จาก สหกรณ์	131	36.4	36.4	78.3
ประธานกลุ่ม เลขานุการ กลุ่ม แนะนำ	15	4.2	4.2	82.5
ผู้ค้าประกันแนะนำ	0	0	0	82.5
ต้องเสียค่าปรับ หากไม่ ชำระหนี้ได้ตามกำหนด	63	17.5	17.5	100.0
Total	360	100.0	100.0	

3. ความสัมพันธ์ของลักษณะพื้นฐานของสมาชิกกับสภาพการชำระหนี้ของสมาชิก

เพศ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
เพศชาย	Count	46	96	121	263	
	Expected Count	51.1	107.4	104.5	263.0	
เพศหญิง	Count	24	51	22	97	
	Expected Count	18.9	39.6	38.5	97.0	
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	16.109 ^a	2	.000
Likelihood Ratio	16.968	2	.000
Linear-by-Linear Association	12.002	1	.001
N of Valid Cases	360		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 18.86.

อายุ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งหมด	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมดตามกำหนดระยะเวลา	
อายุ 20 - 30 ปี	Count	2	0	4	6	
	Expected Count	1.2	2.5	2.4	6.0	
31 - 40 ปี	Count	5	10	9	24	
	Expected Count	4.7	9.8	9.5	24.0	
41 - 50 ปี	Count	25	47	33	105	
	Expected Count	20.4	42.9	41.7	105.0	
51 - 60 ปี	Count	26	56	44	126	
	Expected Count	24.5	51.5	50.1	126.0	
60 ปีขึ้นไป	Count	12	34	53	99	
	Expected Count	19.3	40.4	39.3	99.0	
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17.176 ^a	8	.028
Likelihood Ratio	19.425	8	.013
Linear-by-Linear Association	6.022	1	.014
N of Valid Cases	360		

a. 4 cells (26.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.17.

ระดับการศึกษา * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมดจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	Count	47	111	98	256
		Expected Count	49.8	104.5	101.7	256.0
สูงสุด	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	Count	12	24	18	54
		Expected Count	10.5	22.1	21.5	54.0
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6 หรือ ปวช.)	Count	3	10	16	29
		Expected Count	5.6	11.8	11.5	29.0
	อนุปริญญา (ปวท. ปวส.)	Count	7	0	4	11
		Expected Count	2.1	4.5	4.4	11.0
	ปริญญาตรี	Count	1	0	7	8
		Expected Count	1.6	3.3	3.2	8.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	Count	0	2	0	2
		Expected Count	.4	.8	.8	2.0
Total		Count	70	147	143	360
		Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31.426 ^a	10	.000
Likelihood Ratio	34.639	10	.000
Linear-by-Linear Association	.427	1	.514
N of Valid Cases	360		

a. 9 cells (50.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .39.

อาชีพ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
อาชีพ	รับจ้าง	Count	7	13	7	27
		Expected Count	5.3	11.0	10.7	27.0
	ค้าขาย	Count	2	8	8	18
		Expected Count	3.5	7.4	7.2	18.0
	เกษตรกร	Count	60	126	125	311
		Expected Count	60.5	127.0	123.5	311.0
	ข้าราชการบำนาญ	Count	1	0	3	4
		Expected Count	.8	1.6	1.6	4.0
Total		Count	70	147	143	360
		Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	6.011 ^a	6	.422
Likelihood Ratio	7.598	6	.269
Linear-by-Linear Association	1.481	1	.224
N of Valid Cases	360		

a. 4 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .78.

สถานภาพ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
สถานภาพ	โสด	Count	2	6	0	8
		Expected Count	1.6	3.3	3.2	8.0
	สมรส	Count	56	125	123	304
		Expected Count	59.1	124.1	120.8	304.0
	หม้าย	Count	6	9	14	29
		Expected Count	5.6	11.8	11.5	29.0
	หย่าร้าง	Count	4	6	4	14
		Expected Count	2.7	5.7	5.6	14.0
	แยกกันอยู่	Count	2	1	2	5
		Expected Count	1.0	2.0	2.0	5.0
Total		Count	70	147	143	360
		Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9.713 ^a	8	.286
Likelihood Ratio	12.290	8	.139
Linear-by-Linear Association	.127	1	.722
N of Valid Cases	360		

a. 7 cells (46.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is .97.

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

	ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total	
	ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	2 คน Count	2	11	25	38
	Expected Count	7.4	15.5	15.1	38.0
	3 คน Count	17	54	47	118
	Expected Count	22.9	48.2	46.9	118.0
	4 คน Count	32	39	46	117
	Expected Count	22.8	47.8	46.5	117.0
	5 คน Count	19	43	25	87
	ขึ้นไป Expected Count	16.9	35.5	34.6	87.0
Total	Count	70	147	143	360
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23.839 ^a	6	.001
Likelihood Ratio	24.509	6	.000
Linear-by-Linear Association	12.996	1	.000
N of Valid Cases	360		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7.39.

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	1 – 3 ปี	Count	2	2	2	6
		Expected Count	1.2	2.5	2.4	6.0
	4 – 6 ปี	Count	12	22	7	41
		Expected Count	8.0	16.7	16.3	41.0
	7 – 9 ปี	Count	12	17	11	40
		Expected Count	7.8	16.3	15.9	40.0
	10 ปีขึ้นไป	Count	44	106	123	273
		Expected Count	53.1	111.5	108.4	273.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	17.322 ^a	6	.008
Likelihood Ratio	18.129	6	.006
Linear-by-Linear Association	13.806	1	.000
N of Valid Cases	360		

a. 3 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.17.

จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน	ไม่มี	Count	24	53	83	160
		Expected Count	31.1	65.3	63.6	160.0
	มี 1 คน	Count	26	62	33	121
		Expected Count	23.5	49.4	48.1	121.0
	มี 2 คน	Count	17	29	25	71
		Expected Count	13.8	29.0	28.2	71.0
	มี 3 คน	Count	3	3	2	8
		Expected Count	1.6	3.3	3.2	8.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20.995 ^a	6	.002
Likelihood Ratio	20.849	6	.002
Linear-by-Linear Association	10.648	1	.001
N of Valid Cases	360		

a. 3 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.56.

ลักษณะการถือครองที่ดิน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
ลักษณะการถือครองที่ดิน	เป็นที่ดินของ	Count	27	58	84	169
	ตนเองทั้งหมด	Expected Count	32.9	69.0	67.1	169.0
	เช่าทั้งหมด	Count	17	30	5	52
		Expected Count	10.1	21.2	20.7	52.0
	เป็นที่ดินของ	Count	26	59	54	139
	ตนเองและเช่า	Expected Count	27.0	56.8	55.2	139.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	27.374 ^a	4	.000
Likelihood Ratio	31.266	4	.000
Linear-by-Linear Association	3.114	1	.078
N of Valid Cases	360		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10.11.

ขนาดที่ดินทำกิน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

		ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
		ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
ขนาดที่ดินทำกิน น้อยกว่า 5 ไร่	Count	16	33	21	70
	Expected Count	13.6	28.6	27.8	70.0
5 – 10 ไร่	Count	44	64	50	158
	Expected Count	30.7	64.5	62.8	158.0
11 – 20 ไร่	Count	7	24	57	88
	Expected Count	17.1	35.9	35.0	88.0
21 – 30 ไร่	Count	3	18	5	26
	Expected Count	5.1	10.6	10.3	26.0
30 ไร่ขึ้นไป	Count	0	8	10	18
	Expected Count	3.5	7.4	7.2	18.0
Total	Count	70	147	143	360
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	48.357 ^a	8	.000
Likelihood Ratio	51.259	8	.000
Linear-by-Linear Association	13.779	1	.000
N of Valid Cases	360		

a. 1 cells (6.7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.50.

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งหมด	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งหมดตามกำหนดระยะเวลา	
รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	Count	46	91	79	216
		Expected Count	42.0	88.2	85.8	216.0
	10,001 – 20,000 บาท	Count	18	52	43	113
		Expected Count	22.0	46.1	44.9	113.0
	20,001 - 30,000 บาท	Count	4	2	14	20
		Expected Count	3.9	8.2	7.9	20.0
	30,001 บาท ขึ้นไป	Count	2	2	7	11
		Expected Count	2.1	4.5	4.4	11.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	14.800 ^a	6	.022
Likelihood Ratio	16.127	6	.013
Linear-by-Linear Association	4.591	1	.032
N of Valid Cases	360		

a. 4 cells (33.3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.14.

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

			ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total
			ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา	
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	Count	34	66	99	199
		Expected Count	38.7	81.3	79.0	199.0
	10,001 - 20,000 บาท	Count	28	72	23	123
		Expected Count	23.9	50.2	48.9	123.0
	20,001 - 30,000 บาท	Count	6	7	15	28
		Expected Count	5.4	11.4	11.1	28.0
	30,001 บาท ขึ้นไป	Count	2	2	6	10
		Expected Count	1.9	4.1	4.0	10.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	37.522 ^a	6	.000
Likelihood Ratio	39.825	6	.000
Linear-by-Linear Association	2.687	1	.101
N of Valid Cases	360		

a. 3 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1.94.

ภาระหนี้สินนอกระบบ * ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด Crosstabulation

		ได้ชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ ในลักษณะใด			Total	
		ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดทั้งจำนวน	ชำระได้บางส่วน	ชำระคืนได้ทั้งจำนวนตามกำหนดระยะเวลา		
มีภาระหนี้สินนอกระบบ	มี	Count	28	62	27	117
		Expected Count	22.8	47.8	46.5	117.0
	ไม่มี	Count	42	85	116	243
		Expected Count	47.3	99.2	96.5	243.0
Total	Count	70	147	143	360	
	Expected Count	70.0	147.0	143.0	360.0	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	20.160 ^a	2	.000
Likelihood Ratio	21.059	2	.000
Linear-by-Linear Association	14.021	1	.000
N of Valid Cases	360		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 22.75.

4. ปัญหา อุปสรรค ในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองพาน จำกัด

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ 1	360	2.37	1.208
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ 2	360	3.47	1.068
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ 3	360	3.58	.956
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ 4	360	1.53	.911
เกิดจากสมาชิกสหกรณ์ 5	360	1.58	.847
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 1	360	1.80	.920
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 2	360	1.61	.774
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 3	360	1.68	.871
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 4	360	1.64	.812
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 5	360	1.60	.835
เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ 6	360	1.84	.986
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 1	360	3.52	1.189
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 2	360	3.96	.942
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 3	360	3.20	1.082
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 4	360	3.94	1.058
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 5	360	3.48	1.163
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 6	360	2.34	1.019
เกิดจากภาวะการผลิต และ จำหน่าย 7	360	2.19	.999
เกิดจากสาเหตุอื่นๆ 1	360	2.35	1.262
เกิดจากสาเหตุอื่นๆ 2	360	1.56	.763
เกิดจากสาเหตุอื่นๆ 3	360	2.23	1.274
Valid N (listwise)	360		

ภาพรวม

	N	Mean
ค่าเฉลี่ยรวม	4	2.3701
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม	4	1.0069
Valid N (listwise)	4	

ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์

	N	Mean
ค่าเฉลี่ยรวม	5	2.5060
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม	5	1.0000
Valid N (listwise)	5	

ที่เกิดจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อสหกรณ์

	N	Mean
ค่าเฉลี่ยรวม	6	1.6950
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม	6	.8667
Valid N (listwise)	6	

ที่เกิดจากภาวะการผลิตและจำหน่าย

	N	Mean
ค่าเฉลี่ยรวม	7	3.2329
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม	7	1.0643
Valid N (listwise)	7	

ที่เกิดจากสาเหตุอื่น

	N	Mean
ค่าเฉลี่ยรวม	3	2.0467
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม	3	1.0967
Valid N (listwise)	3	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกัญต์ฤทัย ก้องเกียรติธีระ
วัน เดือน ปีเกิด	25 เมษายน 2526
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ปี 2547
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

